

ARTUSAZARTUS-VER

PUBlicație A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA” FOCȘANI

ANUL XIII
(SERIE NOUĂ)

NR. 100

1984
IAN. - MARTIE

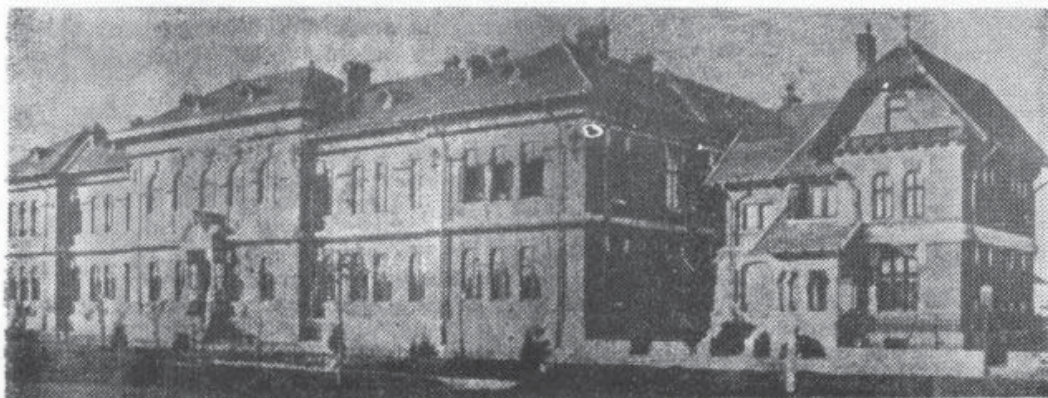
REVISTA NOASTRĂ

PUBLICAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA” DIN FOCȘANI,
FONDATA ÎN 1912,
DISTINSĂ, ÎN CADRUL CONCURSULUI NAȚIONAL
AL PRESEI ȘCOLARE, CU PREMIUL I, ÎN 1978 ȘI ÎN 1981,
ȘI CU „PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI
PENTRU CEA MAI BUNĂ REVISTĂ ȘCOLARĂ DIN ȚARĂ”,
ÎN 1979; ÎNREGISTRATĂ LA U.N.E.S.C.O. ÎN 1980

Fondator : prof. **Dimitrie PAPADOPOLO**

Coordonator : prof. **Petrache DIMA**

DIN SUMAR

● UNIREA PRINCIPATELOR – 125

● EUGEN BARBU – 60

„La Judecata de apoi a scriitorilor mă voi prezenta onorabil“ — interviu acordat profesorului Petrache Dima

„Eugen Barbu este un reprezentant exemplar al capacității creatoare românești“, de Pompiliu Marcea

„Amplitudinile stilului în „Princepele“ lui Eugen Barbu“, de Gh. Bulgăr.

„«Princepele» — roman al puterii“, de Mioara Zehan-Bădulescu.

„«Groapa» — câteva opinii privind arhitectura, stilul și limbajul cărții“, de Victor Renea

Eugen Barbu — inedit

● SALONUL LITERAR DRAGOSLOVENI, EDIȚIA 1983

Premiul „Revistei noastre“
Oana Renea

● DEBUT

● DINTRE SUTE DE CATARGE

● PERMANENTE

„Integrala Eminescu“, de D. Vatamaniuc.

● IN MEMORIAM

Nichita STĂNESCU

● ANIVERSĂRI

Alecu Russo — 125

Alexandru Sihleanu — 150

● DASCĂLII NOȘTRI

C. Vilcu, O. Gugulide, E. Ghețu și M. Stănescu

● VRANCEA LITERARĂ

Epistolar inedit (III): Pavel Nedelcu —
B. Jordan

● LIMBĂ ȘI STIL

„Un show... lingvistic!“, de Gh. Poalelungi

● NOTE DE LECTURĂ

● REVISTA REVISTELOR ȘCOLARE

● ECOURI

● IMPRESII DE CĂLĂTORIE

„Fețele Poloniei“, de M. Parfene, A. Butnaru, F. Radnef și D. Gheorghiu

● ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

„Notre Revue“ DU SOMMAIRE

● L'UNION DES PRINCIPAUTES ROUMAINEES - 125

● EUGEN BARBU - 60

„Au jugement dernier des écrivains je me présenterai honorablement“ — interview accordée au prof. Petrache Dima

„Eugen Barbu est un représentant exemplaire de la capacité créatrice roumaine“ par Pompiliu Marcea

„Les amplitudes du style dans «Le Prince» d'Eugen Barbu“ par Gh. Bulgăr

„«Le Prince» — roman du pouvoir“ par Mioara Zehan-Bădulescu

„«Le Trou» — quelques opinions sur l'architecture, le style et le langage du livre“ — par Victor Renea

Eugen Barbu — inédit

● LE SALON LITTÉRAIRE DRAGOSLOVENI, EDITION 1983

Le Prix de „Notre Revue“ : Oana Renea

● DEBUT

● LEQUEL DES NAVIRES ATTEINDRA AU RIVAGE

● PERMANENCES

„Eminesco en édition intégrale“ par D. Vatamaniuc

● IN MEMORIAM

Nichita Stănescu

● ANNIVERSAIRES

Alecu Russo — 125

Alexandru Sihleanu — 150

● NOS ANCIENS MAÎTRES

C. Vilco, O. Gugulide, E. Ghețu et M. Stănescu

● VRANCEA LITTÉRAIRE

„Un épistolier inédit (III) : Pavel Nedelco — B. Jordan

● LANGUAGE ET STYLE

„Un show... linguistique!“ par Gh. Poalelungi

● LE REVUE DES REVUES SCOLAIRES

● ECHOS

● IMPRESSIONS DE VOYAGE

„Les visages de la Pologne“ par M. Parfene, A. Butnaru, F. Radnef et D. Gheorghiu

● SCIENCE ET TECHNIQUE

Our „Magazine“ FROM the SUMMARY

● THE UNION OF THE PRINCIPALITIES - 125

● EUGEN BARBU - 60

„At the last day of judgement I shall present honourably“ — interview given to prof. Petrache Dima

„Eugen Barbu is an eminent representative of the Roumanian creative capacity“ by Pompiliu Marcea

„The amplitudes of the style in «The Prince» of Eugen Barbu“, by Gh. Bulgăr

„«The Prince» — novel of power“ by Mioara Zehan-Bădulescu

„«Slum» — some opinions regarding the architecture, style and the language of the book“, by Victor Renea

Eugen Barbu — inédit

● LITERARY SALOON DRAGOSLOVENI, EDITION 1983

The prize of „Our Magazine“
Oana Renea

● DEBUT

● AMONG HUNDREDS OF MASTS

● PERMANENCES

„Eminesco in complete edition“ by D. Vatamaniuc

● IN MEMORIAM

Nichita Stănescu

● ANNIVERSARIES

Alecu Russo — 125

Alexandru Sihleanu — 150

● OUR TEACHERS

C. Vilcu, M. Gugulide, E. Ghețu and M. Stănescu

● LITERARY VRANCEA

Inedit epistler (III) Pavel Nedelcu — B. Jordan

● LANGUAGE AND STYLE

„A linguistic show...!“ by Gh. Poalelungi

● READING NOTES

● THE MAGAZINE OF THE SCHOOL MAGAZINES

● ECHOES

● TRAVELLING IMPRESSIONS

„The faces of Poland“, by M. Parfene, A. Butnaru, F. Radnef and D. Gheorghiu

● SCIENCE AND TECHNIQUE

VENIND DIN VREME ȚARA

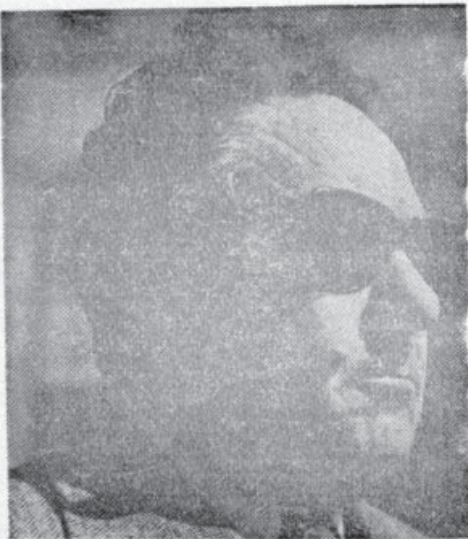
Venind din vreme țara cu iernile pe frunte
Aduce miez de cîntec și ochi de cerbi în ape,
Din freamătul pădurii se face timpul munte
Și Milcovul ne-aduce Unirea mai aproape.

Metaforă pe tîmple, înțelepciunea slovii
Face din vorbe nume ce-mi luminează buza,
Istoria-i un templu la porțile Moldovei
Din care se coboară spre nemurire Cuza.

Cînd a venit ianuarie și cerul s-a întins,
Cînd Acvila și Zimbrul au prins în horă glia,
Am renăscut cu țara, în brațe ne-a cuprins
Cu nume de legendă și soare România.

Dan PĂDURARU

DIALOG LITERAR

EUGEN BARBU :

„La Judecata
a scriitorilor
înfățișa

București, 24 ianuarie 1982. Congresul Educației Politice și al Culturii Socialiste are loc în Palatul Sporturilor. În tribuna scriitorilor îl zăresc și pe Eugen Barbu. În pauză, îl caut, îl găsesc și mă prezint.

— Coordonatorul „Revistei noastre” — zic eu.

— Aaa ! Imi place revista, dom'le.

— Atunci putem realiza un interviu ?

— Cu plăcere, oricând.

— Dudum ?

— Perfect ! Imi scrieți sau imi telefonați și totul se rezolvă.

E clar că un interviu cu Eugen Barbu trebuie să atace problemele dificile.

În lunile următoare, imi trec prin minte fel de fel de idei. Prilejul aniversar, **20 februarie 1984**, zi în care scriitorul împlinește șase decenii de viață, le adună, precum albia unui râu care strânge apele după o ploaie torențială.

Focșani, 6 septembrie 1983. Ii trimit o scrisoare prin care îi dau de știre că sînt gata pentru dialog.

25 septembrie 1983. Sosește următorul răspuns :

Stimate Petrache Dima,

Am primit rindurile dv. prin care-mi solicitați un interviu cu un prilej de neînvidiat. Vă mulțumesc pentru propunere, o accept, vreau să vă întilnesc dar aş prefera să-mi trimiteți întrebările în scris înainte de a ne vedea. Nu sunt un tip oral. Mă înțelegeți. Când o să sosiți la București o să aveți răspunsurile.

Cu plăcerea de a vă vedea,
al dv.,

Eugen Barbu

20 septembrie '83

București, 7 octombrie 1983. În cadrul unei convorbiri telefonice mă invită la sediul revistei „Săptămîna”. Cădem de acord asupra orei 18. Soseșc cu 20 de minute mai devreme. Secretara mă întreabă cine sînt. Ii spun. Imediat, deschide ușa și-l informează. Pentru a nu mă lăsa să aștept, întrerupe o ședință. După cîteva secunde, imi vine în întîmpinare un bărbat viguros, căruia nu-i dai vîrsta pe care o are. Ne strîngem cu căldură mîinile. Din prima clipă, observ că temutul Eugen Barbu, este în fond, un om amabil, prietenos.

de apoi
mă voi
onorabil"

Eugen Barbu văzut de Silvan

Discuția se înfiripă repede. Amfitrionul se interesează mai întâi de viața „Revistei noastre“, de condițiile în care apare. Îi răspund, subliniind strădania colaboratorilor ei de a face și un act de cultură.

— E un lucru evident. Vă felicit!

— Vă mulțumim!

Îi întind plicul, precizînd:

— Unele întrebări sînt cam dure. Dv. aveți libertatea de a răspunde numai la cele care vă convin.

— Nu-mi plac întrebările banale! În cîteva zile, veți primi răspunsurile prin poștă.

— Vă mulțumesc anticipat. În altă ordine de idei, în martie sau aprilie 1984, ați putea participa la o întîlnire cu cititorii din Focșani?

— De-acord.

Focșani, 13 octombrie 1983. Primim răspunsurile. Sînt fulminante, așa cum le bănuiam. Unele dintre ele conțin opinii pe care nu le împărtășim, însă le facem cunoscute, pentru că sînt emise de o personalitate ale cărei opere constituie puncte de reper în literatura și cultura română.

Poziția independentă ne ajută să întretinem strînse legături cu cele mai alese spirite ale neamului românesc. Dincolo de unele neînțelegeri mai mult sau mai puțin explicabile — oricum, trecătoare —, stă scopul major al efortului creator: progresul neîntrerupt al literaturii noastre. Pe acesta îl slujim!

12 ianuarie 1984. Un nou drum la București pentru a

Interviu realizat de
prof. Petrache DIMA

(Continuare în pag. 1742)

DIALOG LITERAR

EUGEN BARBU : „La Judecata de apoi a scriitorilor mă voi înfățișa onorabil“

(Urmare din pag. 1741)

perfecta setul de materiale pe care i le dedicăm și vizita la Focșani. De data aceasta, sînt invitat acasă.

Mă frapează nu atît aspectul arhitectonic al clădirii, cît vasta bibliotecă distribuită în patru camere, precum și operele de artă. Am impresia că mă aflu într-o instituție de cultură și nu într-o casă particulară. Pregătesc aparatul de fotografiat. Blitz-ul îmi face neazuri: nu se aprinde simultan cu deschiderea obturatorului. Pînă la urmă, reușesc să strunesc complicata mașinărie și să iau astfel cîteva imagini.

La plecare, scriitorul îmi dăruiește un exemplar din ediția definitivă a romanului „Groapa“, cu dedicație. Fac același lucru cu un exemplar din nr. 99/1983 al „Revistei noastre“. Ce poate fi mai înălțător decît un asemenea moment? Convenim ca întîlnirea de la Focșani să aibă loc în mai a.c.

Îl așteptăm cu mare plăcere și cu viu interes !

– La Judecada de apoi a... scriitorilor, ce va spune despre sine Eugen Barbu ?

— *Imi este greu să răspund la întrebarea dv., pentru că nu aș vrea să fiu bănuît de lipsă de modestie. Poate un soldat al unei literaturi care a avut o naștere grea, mă gîndesc cînd spun asta la epoca de tristă amintire, a dogmatismului, cînd, din fericire pentru mine, nu eram prezent în revistele vremii, să se judece singur ? Ca orice om, nu mă pot lăuda că sunt perfect, dar o doză de bunăvoință față de cei ce abia se nășteau după apariția mea în literele românești, am avut. Cred că termenul de „barbist“, cu care la ora asta, mulți dintre colegii mei mai tineri sau mai bătrîni sunt numiți într-un mod pejorativ, spune destul. Să fi născut eu o școală barbistă ? Aș fi fericit, deși suntem puțini ! Prefer să stau în fruntea unor oameni talentați și mai ales de bună credință, buni români, prin asta înțelegînd că suntem dominați de respectul pentru tot ce a creat strălucit arta noastră, fără a disprețui pe cineva, dar bătîndu-ne, de pildă, împotriva celor ce ne batjocoresc și ne caută origini rutene, bulgărești și alte minuni și mai ocupă și fotoliile Academiei, fiind sărbătoriți și lăudați cu nerușinare ! Dacă asta vă spune ceva, la Judecada de apoi a scriitorilor mă voi înfățișa onorabil ! Iubesc pe Eminescu, văd în Călinescu, ca și în fiul Ipoteștilor, un geniu; o afirm, mă bat și pentru asta : șocotesc că bietul Caragiale (care a fost însușit de toți calomniatorii României care văd în el pe adevăratul exponent al literaturii valahe) a fost și rămîne un geniu, dar îi opun totdeauna sfințenia celui ce a scris „Luceafărul“ ! Nu merg cu cei ce vor să ne silească să facem ca la Paris,*

ci sper că vom face totdeauna ca la București sau ca la Iași sau ca la Cluj și chiar ca în alte orașe vechi și uitate din cauza unei istorii vitrege.

— Ați devenit un scriitor total. Care a fost primul gen literar în care v-ați încercat puterile ?

— Scriitor total nu este prea mult ? E drept că de frica de a nu mă repeta, am abordat mai multe genuri ; de la ziaristică, la dramaturgie (deși nu sînt recunoscut ca atare) ; de la poem, la critica literară ; asta negarantîndu-mi o măiestrie pe care nu o am în domeniile amintite. Dar să răspund și la a doua parte a întrebării : La 11 ani scriam prima poezie, dedicată unei fete care învăța, ca și mine, la Liceul „Aurel Vlaicu”.

— Datorați cuiva intrarea în republica literelor ?

— Cred că sunt mai mulți. Datoresc intrarea mea în literatură, mai întîi, la 14 ani, lui Petre Bellu, autor de romane populare căruia i-am încredințat primul meu roman și pe urmă pe al doilea, scriitor care mi-a pus de cîteva ori în brațe, un maldăr de cărți pe care m-a rugat să le citeșc și pe urmă să scriu ; lucru pe care l-am făcut atunci cu o sete care nu s-a stins pînă acum. Datoresc cuiva pe care nu-l citez încă, faptul că mi-a înapoiat de cel puțin 6 ori, manuscrisul „Gropii”, despre care credeam pe la a 5-a versiune, că e genial și pe care-l blestemam, bănuindu-l că e invidios și nepriceput, dar căruia mereu îi dădeam, în cele din urmă, dreptate. Aveam aproape 30 de ani și speram că învățasem destul de la alții ; ei bine, acum cred că nici la bătrînețe nu ai învățat destule ! El a avut dreptate și-i datorez foarte mult, tocmai pentru „frîna” pe care mi-a pus-o la vreme. Și-acum, aș vrea să vă amintesc că romanul „Janus” zace în sertarele mele de 14 ani și încă nu l-am prezentat unui editor. Are 800 de pagini și tare aș vrea să-l înjumătățesc, dar nu mă îndur ! O îndelungată răbdare înseamnă... spunea cineva. Mai datorez lui Felix Aderca și lui Mircea Damian, incurajările prime pe care le-am primit după o lectură la „Sburătorul” (Lovinescu murise, eu abia ieșisem din armată și cei doi voiau să mă lansez, numai că, din spaimă, am amînat acest debut la „Forum” din cauza termenului prea scurt, oferit de editor. Era prin '47—'48, nu am memoria cifrelor, și nu am apărut decît în '57, ceea ce m-a salvat ! Poate că și prietenilor mei care mă audiau în cenacle familiale în acele vremuri, le datorez mult pentru incurajările lor. I-aș cita aici pe Tudor George, Dinu Ianculescu, Ion Larian Postolache, Radu Căplescu și alții. Nu poate lipsi din această listă Nicolae Paul Mihail, pe care-l cunosc din '43, martor al nașterii grele a „Gropii”, marele și adevăratul prieten pe care l-am avut și-l am ! Am uitat pe mulți, cu siguranță, dar mă vor ierta. Cum pot să-i las deoparte pe Tonegaru, pe Crama, pe Mircea Popovici, pe Eugen Teodoru, cu care am străbătut un anonimat fertil de ani de zile ?

— Se spune despre dv. că vă simțiți bine și atunci cînd sînteți atacat. E adevărat ?

— Soi distant ! Nu se simte bine nimeni cînd e atacat, dar

(Continuare în pag. 1773)

ANIVERSĂRI

EUGEN BARBU ESTE UN REPREZENTANT EXEMPLAR AL CAPACITĂȚII CREATOARE ROMÂNEȘTI

de prof. univ. dr. POMPILIU MARCEA

Încercînd să contruiești o imagine despre Eugen Barbu, nu poți omite o primă constatare: autorul unor cărți fundamentale, precum **Groapa** (1957), **Princepele** (1969), **Săptămîna nebunilor** (1981), intrate, cu sau fără voia, ori împotriva unor critici, în tezaurul peren al literaturii române, este unul dintre cei mai controversați scriitori români. Poate cel mai controversat, dacă nu cumva ar obține un premiu sui generis al celor contestați ex-aequo cu Alexandru Macedonski. Se află în bună vecinătate și cu Caragiale, Arghezi, Camil Petrescu sau George Călinescu, alcătuiind, cum se vede familia scriitorilor insurgenți, totdeauna incomodă în orice literatură. Villon, Baudelaire, André Gide, Dostoievski, Gino, Shaw,

D. H. Laurence nu s-au bucurat de un alt fel de tratament. Disputa în jurul lor a fost foarte aprigă în timpul vieții, iar uneori s-a prelungit și postum, chiar amplificat. G. Călinescu este mai contestat astăzi decît înainte de a se stinge, în 1965. Indiciu sigur al vitalității care deranjează și după moarte. Numai cei morți definitiv lasă în urmă liniște definitivă. Ceea ce s-a petrecut cu Macedonski sau cu Călinescu loviți prin înjurături paricide, s-a întîmplat și se întîmplă cu Eugen Barbu. A crescut la **Luceafărul**, la cenaclul „Labiș”, la revista **Săptămîna** destui discipoli, i-a lansat, i-a impus, a contribuit în mod decisiv la formarea demnității lor literare, pentru ca cei mai mulți, așezați pe propriile pi-

EUGEN BARBU – 60

cioare ori înălțându-se cu propriile aripi să-l nege, să-l de-
teste, să-l conteste. Și asta a-
proape în serie, ca un fenomen
natural. Astăzi, ca și altădată,
are admiratori devotați și ad-
versari fanatici. Este de așteptat
ca cei dinții să îngroașe rînduri-
le celor de-al doilea, dar să nu
ne grăbim cu bifantările morale.
De altfel, Barbu însuși, cu men-
talitatea, atît de fertilă în cultu-
ră, de a nu înlănțui talentele a-
devărate, care-i puteau ține tre-
na, ceea ce era prea puțin, le-a
dat cîte un bobîrnac de emanci-
pare și dacă atîția maestri au
orgoliul să facă din discipoli
variante ale lor, zicîndu-le : **Fiți
ca mine!**, Barbu le spunea, dim-
potrivă : **Fiți voi înșivă !** Cei ce-l
consideră tiran, violent, intalera-
bil nu i-au intuit adevărata sub-
stanță, care este a unui generos,
a unui cavaler al scrisului. Tem-
peramentul său bătăios, cuvîn-
tul percutant, țintind obiectivul di-
rect, fără menajamente, cu o
forță expresivă rar întîlnită nu
trebuie să înșele asupra fon-
dului sufletesc. Cîți scriitori ti-
neri, fără un rost la început, și
cîți vîrstnici supraviețuindu-și
meritelor a ajutat și ajută Bar-
bu puțin știu. Sub o crustă de
duritate sau cinism (Caragiale în-
suși nu era calificat „cinic” ?), a-
cest bărbat robust și impunător,
stîncos și bine clădit, aducînd cu
Balzacul lui Rodin, cu un scris
mefient, pare merit bătăliilor și
izbînzilor. Dar mai ales bătălii-
lor. Evident, nu trebuie să-și în-
chipuie nimeni că Barbu este un
înger într-o lume de diavoli ori
un Crist talonat de tîlhari. Nici
vorbă : e de atîtea ori intoler-
abil, neavînd priiă și priceperea
să menajeze, folosește, în pole-

mici și chiar în intervenții de
rutină, arme aspre, neîndurăto-
are, e vindicativ, sedișios, ridică
primul spada, provoacă la du-
el fără să stea prea mult pe gîn-
duri, e, de atîtea ori, nedrept
(dacă putem ști ce-i dreptatea).
Iar confrății plătesc și ei cum
pot, devin detractori sau tocnesc
mercenari în acest scop. Nu e de
mirare, de aceea, că Eugen Bar-
bu a fost acuzat de plagiat. E
drept că n-a ajuns în fața justi-
ției ca Francoise Sagan, dar nici
n-a fost cruțat de consecințele
de rigoare pe alte planuri. Nu
ne mirăm însă știind ce tradiție
are această acuză în republica
literelor românești, începînd cu
Majorescu învinuit de Aron Den-
sianu, cu I. L. Caragiale în-
vinuit de Caion, continuînd cu
Coșbuc acuzat de G. Lazu, cu
Mihail Sadoveanu, incriminat de
Constanța Marino-Moscu. Intre
contemporanii lui Barbu, Al. Pi-
ru a fost demascat de G. C. Ni-
colescu, Corneliu Vadim Tudor
și nu numai. E drept că la
Barbu s-a mers ceva mai departe,
actul de acuzare a fost ope-
ra unei „comisii”, intervențiile
personale considerîndu-se insu-
ficiente în raport cu obiectul. Nu
e de mirare, de aceea, că cel
mai mare prozator contemporan
nu face parte din conducerea
breslei scriitoricești, alcătuită
din aproape o sută de scriitori,
vorba lui Caragiale, „și mai așa
și mai așa”. Să ne liniștim în-
să, pentru că în suta de „condu-
cători” (admirabilă conducere
„colectivă”) nu și-au aflat locul
nici Adrian Păunescu, nici Fănuș
Neagu, Ion Gheorghihe, Ion Lăn-
crănjan, Vasile Nicolescu, adi-
că poeți și prozatori de frunte.

(Continuare în pag. 1746)

ANIVERSĂRI

Eugen Barbu este un reprezentant exemplar al capacității creatoare românești

(Urmare din pag. 1745)

Iar la critică, dintre cei circa 20 de reprezentanți, lipsesc tocmai cei mai buni: Șerban Cioculescu, Liviu Rusu, Al. Piru, Cornel Regman, Romul Munteanu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Mihai Ungheanu, Gh. Grigurcu etc. Nu e de mirare apoi, dar nu în sfârșit, că o carte unică, **Săptămîna nebunilor**, a fost respinsă de la premiul Uniunii Scriitorilor în favoarea alteia, ilizibilă, semnată de o „romancieră” improvizată. Dar și aici tradiția funcționează fără greș: în 1891, cele două volume de teatru ale lui Caragiale au fost respinse în favoarea unor improvizații ale lui V. A. Urechia, iar în 1927, **Cuvintelor potrivite** ale lui Arghezi le-au fost preferate **Poeziile** anonimu!ui Alfred Moșoiu.

Din referirile, succinte, istorico-literare, rezultă un lucru limpede și anume că cei mai controversați și mai contestați scriitori sînt cei mari. Mediocritățile lasă rece pe oricine, inclusiv pe adversari. În această privință însă, autorul „**Gropii**” constituie o fericită excepție și comunicăm, cu acest prilej, un fapt în premieră, pe care cititorul n-are cum să-l știe, dar de o semnificație rară prin însăși raritatea ei, în primul rînd: niciodată, Eugen Barbu n-a oferit, din proprie inițiativă, o carte de-a sa vreunui critic literar, regizîndu-și, astfel subtil recepția critică. Or, știind cu cîtă disperată sînguință, poezii, prozatorii, ca să nu mai vorbim de critici, asaltează și aga-sează pe deținătorii rubricilor

critice, Barbu este o excepție, dacă nu chiar un unicat. Sigur pe sine, conștient de talentul său și, în același timp, lucid, marele prozator disprețuiește reclama și în același timp, opiniile critice. Și încă ceva: e singurul conducător de revistă din România care nu admite, programatic, să se scrie despre cărțile sale în publicația de care răspunde. „Rara avis”, și într-un caz și-n celălalt. Dar disprețul față de opiniile critice nu echivalează cu subaprecierea disciplinei ca atare, și volumul **Poezia română contemporană**, dintr-o vast proiectată **Istorie polemică și antologică a literaturii de la origini pînă în prezent**, e dovadă peremptorie. Această carte încîntătoare, scrisă „dumnezeiește”, cu portrete memorabile și cu caracterizări pe cît de inspirate pe atît de exacte, este, după opinia noastră, alături de cele trei mari romane, o capodoperă. Criticii însă, interpretînd-o ca pe o încălcare a teritoriului lor, i-au aflat nenumărate vicii. Și multe sînt reale, nu există desăvîrșire în judecata axiologiei critice, unde de regulă nu se ajunge la consens, ceea ce este salutar. Eroarea recenziilor însă, premeditată sau nu, a fost aceea de a i se ignora meritele excepționale. Este, indiscutabil, cea mai bună „critique de maître” (critică a creatorilor) ce s-a scris la noi în ultimele decenii, înrudită cu **Portrete lirice** (1936) de Ion Pillat și **Studii și portrete literare** (1963) de Al. A. Philipide, superioară însă ca expresie și talent portretistic. Cartea,

șocând inerția și stilul rutinier, i-a adus noi adversități autorului, din două părți: dinspre numeroși poeți nemulțumiți de tratamentul aplicat și dinspre critici care ce-și vedeau năruite imaginile construite, cu atîta trudă, ani și ani.

Dar, ca și cînd toate motivele de mai sus n-ar fi fost suficiente pentru antibarbiști, marele scriitor le-a mai oferit, pe deasupra, un alt motiv, poate cel mai concludent: fecunditatea talentului său. Natură viguroasă, ținînd la tăvăleală, dotat cu o neobișnuită ușurință de a scrie (doar „Groapa” l-a ținut mai mult pe loc), drămuindu-și cu spirit gospodăresc timpul lecturilor și al elaborărilor proprii, Barbu a scris și scrie enorm. E scriitorul profesionist tipic, așa cum au fost și Argezi, Sadoveanu, Rebreanu, Cezar Petrescu, G. Călinescu, Victor Eftimiu ș.a. Așa cum sînt mai toți scriitorii din lumea civilizată, pentru care scrisul e o profesie. Ceea ce în mentalitatea noastră orientală, unde „tout est pris à la légère”, constituie, dacă nu o culpă, un motiv de invidie „colegială”. Și astăzi, cînd scriitorul a ajuns la 60 de ani, se cuvine să-i menționăm măcar principalele cărți alcătuite, la un loc, una din bibliografiile cele mai impunătoare din literatura noastră, prin numărul lor și prin varietatea genurilor. Practic, Eugen Barbu s-a manifestat în absolut toate domeniile literare, iar în unele specii, precum ciné-romanul deschizător de drumuri, de unde și „malentendu”-ul privitor la structura din **Incognito**. Să enumerăm, deci. Romane: **Tripleta de aur** (1956). **Unsprezece** (1956). **Groapa** (1957), **Șoseaua Nordului**, I-

II (1959, 1967), **Facerea lumii** (1964), **Princepele** (1969), **Incognito**, I-IV (1975-1980), **Săptămîna nebunilor** (1981); nuvele: **Oaie și ai săi** (1958), **Patru condamnați la moarte** (1959), **Prînzul de duminică** (1962), **Vinzare de frate** (1968), **Martiriul Sfîntului Sebastian** (1969), **Miresele** (1974); memorialistică: **Jurnalul** (1966), **Caietele „Princepelui”**, I-VII (1972-1981)); reportaje, însemnări de călătorie: **Pe-un picior de plai** (1957), **Cît în 7 zile** (1960), **Foamea de soțiu** (1961), **Jurnal în China** (1970), **Cu o tortă alercînd în fața nopții** (1973); piese: **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** (1959), **Sfîntul și Labirintul** (1967) etc. A tradus din Panait Istrati, Thomas Mann, Faulkner, Dosztoievski ș.a. Să nu-l uităm pe autorul de scenarii cinematografice, pe publicistul scriitor și incitant și, acum, în acest moment aniversar, pe omul cetății, pe patriotul militant, demn, intransigent, aplicînd corecții zdravene denigratorilor Patriei, oriunde s-ar afla.

Personalitate fascinantă prin complexitatea manifestărilor sale, prin loialitatea și fair-playul simpatiilor și idiosincraziilor, puternic în dragoste și-n ură, la rîndul său adulat și detestat, dar pe deasupra tuturor acestor detalii (ce pot compune o imagine pitorească), artist superior din stirpea lui Argezi, Călinescu și Matei Caragiale, Eugen Barbu este un reprezentant exemplar al capacității creatoare românești. Avem convingerea că talentul său inimitabil, energia și disciplina riguroasă ce și-a impus vor îmbogăți patrimoniul literaturii noastre cu noi opere ce vor înfrunta timpul.

ANIVERSĂRI

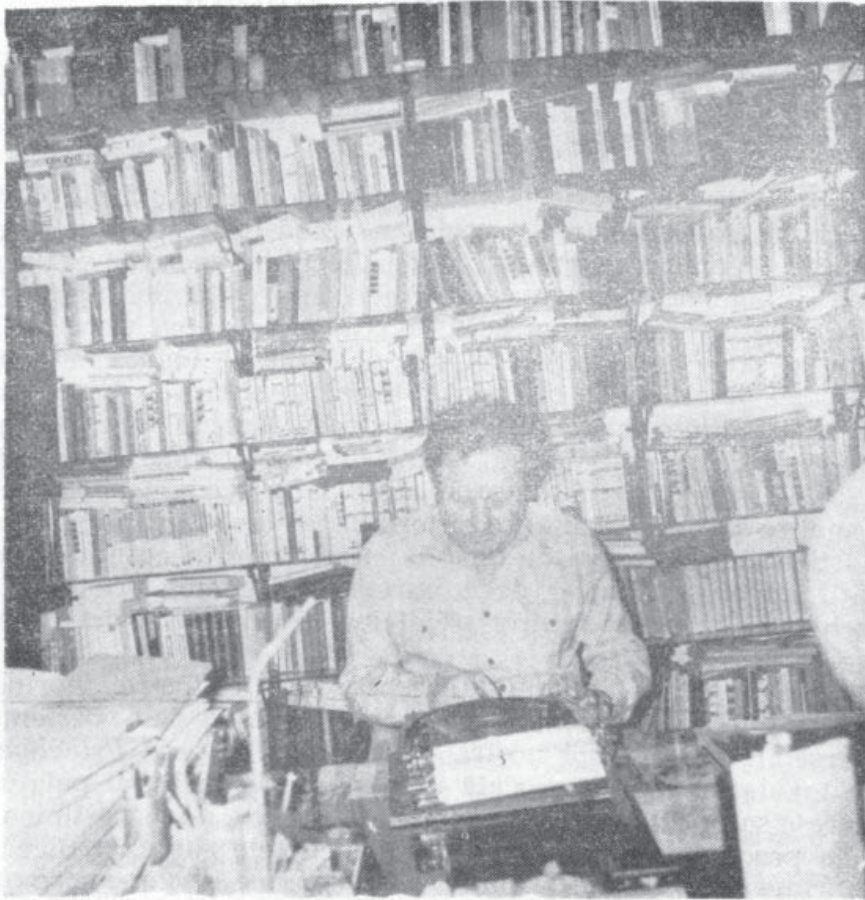
Amplitudinile stilului în „Princepele“ lui Eugen Barbu

de prof. univ. dr. Gh. BULGĂR

Citind proza unui talent autentic, demult impus în arena noastră literară, cum este *Eugen Barbu*, ni se verifică certitudinea unui tezaur expresiv al limbii naționale, ca în cazul unor clasici, consacrați ca mari maeștri ai artei literare : Rebreanu, Sadoveanu, Camil Petrescu, Călinescu. Acum trei decenii, aproape, *Groapa* a surprins și a scandalizat prin îndrăzneala limbajului periferic, prin cruditățile jargonului și inflexiunile necontrafăcute ale oralității ; o arie depreciată a limbii iese la lumină și dă forța autenticității evocării epice, care a făcut carieră în istoria literară postbelică, ajungând la aproape zece ediții, difuzată în sute de mii de exemplare prin edițiile populare (B.P.T.). Nivelurile actuale ale limbajului standard, cu elementele confruntării social-politice din *Șoseaua Nordului* și din *Face-re-a lumii*, servesc dinamic și dens cu pitorescul vorbirii directe, confruntările și meditațiile vremii de ieri, apropiate de miezul frământărilor acelei epoci. Dar ca nici unul dintre prozatorii noștri de azi, Eugen Barbu are pasiunea perspectivelor istorice mai depărtate, în care limbajul se cristaliza șovăitor adesea, influențat de circulația și prestigiul marilor literaturi europene, mai ales romane, în confruntare și conexiuni cu fondul latino-bizantin, vizibil în cultura și literatura de la curțile domnești și la cele boierești.

Romanul *Princepele* evocă lumea apusă și profund contradictorie a fanarioților, cu o documentare fabuloasă și într-un limbaj de mari amplitudini arhaizante, ilustrând o pasiune filologică, în sensul etimologic înalt : iubitor de cuvânt, adică de acel cuvânt care e capabil să numească veridic, adecvat, adevărul epocii, nuanțele realităților complicate și infinite sub raport material și spiritual : cuvântul ce exprimă adevărul epocii, în termenii specifici de civilizație și de psihologie. Muncă enormă de documentare ; cu totul altceva decât realitățile și limbajul din celelalte romane și povestiri. Dovada muncii de acumulare și distilare a faptelor și a vorbelor o constituie seria de *Câiete ale Prin-cepelui* în care cititorul, iubitor de date de tot felul despre trecut și despre aspectele graiului pitoresc al documentelor uitate, va găsi detalii și atestări, citate și extrase din cărți de mare varietate și pitoresc. Eugen Barbu nu este numai un autentic prozator, stăpîn pe arii foarte întinse ale culturii și limbii naționale, ci este un pasionat cititor de cărți vechi și noi, identificându-se cu specificul graiului viu de azi și din trecut, pasionat de documente uitate ca și de ultimul volum de poezie, în stare să scrie competent despre practici medicale ori financiare ale epocii fa-

EUGEN BARBU – 60

narioților, ca și despre ermetismul stilului unui debutant prețios și prezumțios, de multe ori simplu veleitar.

Trecînd de la o carte la alta a lui Eugen Barbu, parcurgem un vast domeniu al realităților istorice și al limbajului românesc, într-o pricepută congruență a formei cu fondul prozelor sale. Să ilustrăm prin citate dintr-un roman de răsunset : *Principele* : „Sub fiecare *polog* dormeau dorințe și ambiții nemăsurate, stinse numai de nemoartea somnului plin de vise umplute cu groază și plăcute-făgăduieli... Beciurile și podurile ascundeau taine ce oamenii lui de la *agie* le miroseau, mai mult bănuindu-le decît știindu-le. Pe cărămizile puse în muchi se frecau papucii de *safian* și se țirau pașii tainici de *vînzători*. Fumul albastru al *ciubucelor* și aroma *cahfelei* nu părăseau acoperișurile și tavanele spoite sau înfrumusețate cu picturi stîngace. Casele aveau *scosuri* în toate părțile și *sacnasiu*”. (Ed. 1977, p. 185). Trebuie să convocăm resursele vaste ale lexiului, cu sinonimele fixate istoric în cîmpul limbii naționale, pentru a lămuri pe *polog*, *agie*, *safian*, *vînzător*, *ciubuc*, *scos*, *sacnasiu* prin echiva-

(Continuare în pag. 1750)

Amplitudinile stilului în „Princepele” lui Eugen Barbu

(Urmare din pag. 1749)

lente mai accesibile : acoperămint de pat, prefectură de poliție, marochin (*saftian*, corect), trădător, spion, lulea, ieșire, balcon acoperit (pentru a feri pe privitori). Aerul de vechime e sugerat și de sintagmele populare, de asocieri imprevizibile, metaforice prin epitete rare : „Întru această *veselire* și bună tihnă, — ce se auzzi către amurgul acelei seri de iarnă ce *murea* în curțile domnești pe ziduri cu o ultimă *istovită* lumină ? — *Cinstiți* bohoieri și *înălțate* mitropolit, zisese deodată parcă trezit din petrecere Princepele, — ce ați spune *de a ținere un Divan?*” (Ib. p. 258). Suculența graiului cronicarilor și precizia neologismelor în analize și comentarii ale scriitorului fac casă bună în sintezele stilistice ale unei cărți de teribilă cristalizare în cuvinte a realității sumbre, inumane, de la curtea Princepelui, ucenic al lui Machiavelli și dedat tuturor păcatelor fanariote de tristă pomenire...

Amplitudinile limbajului acestui roman covârșesc deprinderile comune ale scrisului contemporan, vorbind de experiențele diverse ale prozatorilor noștri, — pentru că autorul *Princepelui* știe tot despre epoca evocată în roman : de la luxul palatului boieresc sau princiar la gastronomia specifică, de la vestimentație la practicile jargonului, de la banchetele sardanapalice la subțirime și falsitatea formulelor diplomatice întoarse spre mistificarea adevărului, spre contrafacerea gândului ostil, de la toponimia complicată a capitalei și a locurilor secrete la falsa poetică a convenției erotice — totul a fost studiat, asimilat și valorificat subtil în limbajul acestui roman care este „una dintre marile opere contemporane”, cum spunea C. Ciopraga în densul său studiu introductiv (Ed. Biblioteca pentru toți, 1977) : *Princepele — o meditație despre tragic*. Poate chiar mai mult decât o meditație : o imagine vie și veridică a dramei istorice într-un moment al tristei epoci fanariote, reconstituită artistic prin puterea limbajului (vorba lui Maiorescu : semnul celor aleși), într-un chip mai convingător și mai complex decât toate documentele istorice la un loc.

E privilegiul artei și al forței creatoare de a compune din detaliile documentare viața însăși, așa cum au trăit-o oamenii, eroii nefericiți ai acestei cărți mari. Cititorul de azi, trecând prin episoadele tragice ale istoriei de atunci, asistă în final la crunta răsplată a crimelor, pe măsura legilor vremii, a capriciilor puterii otomane. E o purificare a patimilor, ca în tragediile antichității clasice : *katharsis ton patematon*, idee centrală a poeticii aristotelice.

Astfel *Princepele* stă drept carte singulară printre operele literare ale epocii noastre, carte a unui scriitor autentic, pe care-l omagiem la cei 60 de ani ai săi.

„PRINCEPELE”—roman al puterii

Încă de la apariția sa, în 1969, „Princepele” a stîrnit atenția criticii și a publicului. Apreciat ca un roman de mare valoare, ca o creație literară cu totul aparte în literatura română, cartea a suscitat numeroase intervenții în presa literară, în studii și eseuri.

Roman „cu cheie”, parabolă, poem, frescă istorică cu implicații mitice și esoterice, alegorie romanescă în gen satiric, „Princepele” nu se încadrează perfect în nici una din tentative de clasare, dar are trăsături din fiecare.

I s-au găsit ascendențe în „Istoria ieroglifică” a lui Dimitrie Cantemir, prin alegoria circumscrisă genului satiric, sau a fost situat pe linia moștenirii lui Matei Caragiale și Ion Barbu, prin balacanismul și pitorescul de sorginte bizantină.

Dar ca orice capodoperă, „Princepele” are existență de sine stătătoare, chiar dacă, firească, se revendică dintr-o tradiție a literaturii noastre. Dincolo de orice eventuală analogie, el rămîne operă pură, cosmoidul, din care iradiază, grele de sens, neliniștile, etern umane, chiar dacă sînt fixate pe canavaua unei epoci anume: adevărul, moartea, iubirea, ura, și, mai presus de ele, puterea, centrul din care iradiază problematica romanului.

Una din căile pe care putem ajunge la sensurile romanului, ar fi aceea prin care i se relevă virtuțile de parabolă. În acest sens, pentru E. Barbu, istoria nu e decît un punct de pornire pentru o narațiune cu sensuri filozofice mai largi, care se pot subsuma ideii de zădărnicie, de origine biblică (*Vanitas vanitatum et omnia vanitas*), idee ce se desfășoară și se argumentează în jurul alteia: PUTEREA.

În jurul ideii de putere se structurează, ca spre un nucleu, acțiunile și gîndurile personajelor din planul secund: Evangheliina, mama Pricepelui, care luptase o viață întreagă să-și vadă fiul investit cu atributele supreme ale puterii (cuca domnească), Haricleia (care face același lucru pentru fiul ei și finalul romanului lasă să se înțeleagă aceasta), Ioan Valahul, simbolul spiritualității românești, al echilibrului, care încearcă să tempereze excesele domnului, amintindu-i de efemeritatea condiției noastre. El îi spune domnitorului, în timp ce se plimbau prin cimitirul mănăstirii Snagov: „Îți doresc domnie lungă și înțeleaptă, de aceea te-am adus în fața acestor martori pe care trufia i-a zdrobit și i-a întors în țărînă”.

Evocînd o lume din spațiul de cultură balcano-bizantin, revendicîndu-se de la o mentalitate de asemenea tip, romanul se situează sub semnul trecerii. Simbolurile perisabilității sînt multe. Chiar la început este enunțată tema decadenței: „Dacă ai fi scormonit mai bine gunoii, ai mai fi scos de sub resturi vreun capitel corintic sau delicate frunze de acant din marmură (...). Pe toate acestea treceau cu nepăsare tălpile uitaților de Dumnezeu, cioclii acestui oraș ce sta sub semnul morții”.

Princepele, ajuns pe tron, într-o epocă de nesiguranță, spune: „— Ce să construiești? Aici puterea este numai o părere, un vis scurt sau lung”.

Sfîrșitul romanului, cu repetarea aceluiași ritual de înscăunare, dar pentru alt personaj, dă o sugestie strălucită a trecerii măririlor prin această lume, în care numai măștile se schimbă, dar piesa rămîne aceeași.

Două personaje aflate în dialog structurează tema puterii în complementaritate cu sugestiile trecerii: Princepele și messerul Ottaviano.

Laurențiu Ulici remarcă, într-o cronică din „România literară” (1 ianuarie 1970), că „«Princepele» este, înainte de toate, un dialog platonice exemplificat epic și avînd drept obiect identic Puterea și paleativele ei”. Afirmația e seducătoare, dar nu sîntem de acord cu ideea că, inițial, dialogul e dispută egală, cei doi situîndu-se pe poziții diametral opuse, ca să evolueze spre tentativa dictatorială din partea messerului Ottaviano.

prof. Mioara ZEHAN-BĂDULESCU,
fostă elevă a Liceului „Unirea”,
promoția 1974

(Continuare în pag. 1752)

„PRINCEPELE” – roman al puterii

(Urmare din pag. 1751)

Princepele nu apare în nici un moment al cărții simpatic, așa cum se spune (cel mult poate apărea mai complex decât messerul, căci e bintuit de aceste stări incerte, difuze, de ape adânci și tulburi, care totdeauna rezervă surprize). De la început, el este un terorist perfect și messerul nu-i deschide un drum necunoscut. Să ne amintim de fragmentul în care Ottaviano încearcă să-l inițieze în politica diabolică a exercitării spai-mai asupra supușilor lui. Pricepele îi răspunde: „Le-am dorit să mă viseze și în somn. Frica le este nevasta de fiecare noapte. Când se scoală dimineața, se miră că nu i-am tîrit cine știe unde și-mi mulțumesc că le-am mai dat un soare cu grație (...). Îmi vorbești de o muncă în spirit. Află că i-am surpat și în spirit (...). Tot ce e cinstit în țara asta zace în beciuri sau a murit demult (...). Mi-am adus toate neamurile din Fanar și le-am zis consilieri. Ei au învățat pe cîrcotașii ăștia mici de aici ce-i acela un cîrcotaș mai mare. Îi fur și-i pun să-mi ureze de sănătate. Pe care nu am putut să-l cumpăr, l-am putut morții (...). Mai are puterea despre care-mi vorbeai vreun vâl, ca să-l sfișii ?

— Nu, Magnifice.

— Sărută dreapta, atunci !”

Calitatea dominantă a Pricepelui, care-l încadrează în aria de spiritualitate decadent-orientală este „melanholia”. Ea îi dă dorința de izolare în cosmosul mic al afectului său, îi dă starea de însingurare, de înstrăinare în mijlocul unei comunități pe care n-o înțelege, dar pe care trebuie s-o conducă. Neliniștea nu-i vine din dorința de a cîrmui destinele în virtutea vreunei idei salutare pe care o vrea întruchipată, ci dintr-o propensiune temperamentală, deloc potrivită cu atribuțiile autorității, pe care le conferă guvernarea. El simte puterea ca pe o stare pe care o trăiește și nu ca pe o idee abstractă (ca în cazul lui Ottaviano). El e o ipostază a puterii în plan social, cu atît mai periculoasă, cu cît decide asupra unui grup mai mare de indivizi.

Ottaviano vine cu ideea de putere, enunțată rece, neatingîndu-i afectul ; el e colportorul ei, pe cît de angelic, prin fizionomie, pe atît de luciferic prin cuvînt.

Princepele are sentimentul puterii, Ottaviano are ideea ei. Pe acest traiect evoluează dialogul și confruntarea dintre ei.

Ideea de opoziție care-i situează la poli diametrali, dar fără să-l pună pe vreunul dintre ei în postură dictatorială vine din apartenența lor la spiritualități și arii de cultură diferite : Orientul, înclinat spre contemplare sceptică, „melanholie”, stări care nu exclud propensiunea spre cruzimă atroce, Occidentul, în cazul nostru, Ottaviano care înseamnă acțiune lucidă, sistematică. De aceea, construcția e mai solidă. Dar o construcție în negație, care se structurează în jurul altor concepte cu același semn : nedreptate, minciună, nebulie.

Consensul celor doi devine atît de pronunțat în finalul romanului, încît nu se mai deosebesc. În idee și faptă sînt complementari. Întrebările Pricepelui către Ottaviano sînt numai aparente, căci el știe cum să pedepsească și răzbunarea lui pe messer dovedește că nu avea nevoie de sfaturi.

În scena pedepsirii călugărilor, el apare ca un politician abil, departe de melanholicul contemplativ ; el îi spune lui Ioan Valahul : „Tirania este o monarhie în folosul monarhului, oligarhia în folosul bogaților, iar demagogia ține de cald săracilor. Acum fac demagogie, puteai s-o știi demult. Acești țărani proști și murdari voiau să sfișie pe cineva și dacă eu aș fi luat parte acestor nenorociți de călugări, ei m-ar fi sfișiat pe mine, ceea ce e prea mult”.

În mod permanent, în roman, epicul propriu-zis este fragmentat de dialogul asupra laitmotivului puterii, care îl argumentează, de fapt. Corespondența dintre aceste modalități este evidentă.

Acest roman al puterii se încheie, sugestie strălucită, cu o odă : aceea a lui Macarie Cuful în cinstea noului Princepe, altă mască într-un alai de deșertăciuni și glorie trecătoare, pîndite de veșnicele slăbiciuni : invidia, ura, viciul, setea de mărire. Cei puternici și cei slabi se regăsesc în moarte și alte măști le iau locul.

EUGEN BARBU VĂZUT DE ELEVI

Dublul infern : „Princepele” și „Ciocoi vechi și noi” *)

(FRAGMENT)

Lucrarea de față încearcă să fie o incursiune în lumea fanariotă, așa cum apare aceasta reflectată în romanul lui Eugen Barbu, „Princepele”, și romanul lui N. Filimon, „Ciocoi vechi și noi”.

În spiritul tradiției analizei literare s-ar conveni să ne ocupăm de romanul lui Filimon ca geneză prezumtivă pentru autorul modern, Eugen Barbu, „Ciocoi vechi și noi”, apărut în 1965, „Princepele”, în 1970).

Nu ne-am propus să facem istorie literară, ci o paralelă în virtutea unui impuls logic. La prima vedere acțiunea celor două romane se petrece în același moment istoric, dat fiind că autorii îl invocă pe Caragea, domnitor fanariot. N. Filimon precizează concret că acțiunea romanului său se petrece de la 1814 pînă la 1830, perioadă în care într-adevăr este cuprinsă și domnia lui Caragea (Ioan Gheorghe Caragea, mare dragoman al Porții Otomane, domn al Țării Românești între 1812—1818; a dus o politică fiscală excesivă și a reglementat renta feudală în defavoarea țărănimii prin „Legiunea Caragea” din 1818. În timpul domniei sale a bîntuit o epidemie de ciumă, „ciuma lui Caragea”).²⁾

Eugen Barbu evocă „ciuma”, fenomen care s-a petrecut în timpul lui Caragea. Sfirșitul violent al Princepelui este sugerat de destinul tragic al domnitorului Hangerliu, atestat istoric înainte de Caragea, la sfirșitul sec. al XVIII-lea („...în așa situație ajunseseră țările noastre încît era de ajuns un trimis al sultanului ca să poată lua viața domnului în însăși capitala sa, înconjurat de atîta lume însă nu îndrăznea să miște cînd auzea cuvîntul magic „firman”. Aceeași soartă o va avea mai tîrziu voievodul Constantin Hangerliu, căruia i se va tăia capul în mijlocul Bucureștilor...”).³⁾

Prezența în atmosfera romanului „Princepele” a ciumei o considerăm mai degrabă o largă metaforă asupra societății fanariote în dezmembrare decît un argument probant istoric. Eugen Barbu evocă o lume la sfirșit de veac, pe cînd N. Filimon evocă atmosfera unui început de veac. Într-un anume fel (ținînd seama, bineînțeles, de factura artistică deosebită a celor două romane) romanul lui Eugen Barbu completează fericit și adîncește intențiile de a oglîndi o structură socială perimată. Infernul mut din „Princepele” este germenul infernului jovial din „Ciocoi vechi și noi”. Nici unul din autori n-a avut intenția mărturisită de a face roman istoric. Ne-o dovedesc prologurile din ambele romane, în care autorii își declară concepția de creație. N. Filimon anunță în „Prolog” că dorește să facă o investigație psihologică și sociologică asupra tipurilor de parveniți : „...Ciocoiul este totdeauna și în orice țară un om venal, ipocrit, laș, orgolios, lacom, brutal pînă la barbarie și dotat de o ambiție nemărginită, care e dată ca o bombă, pe dată ce și-a ajuns ținta aspirațiilor sale... Iată tipul ce ne propunem a urmări în deosebitele faze prin care el a trecut în secolul nostru, de la ciocoiul cu antîriu și cu călimări la brîu al timpilor fanariotici, pînă la ciocoiul cu frac și cu mănuși albe din zilele noastre”.⁴⁾

E. Barbu anunță în avertisment că „în dorința de a reda cît mai fidel epoca fanariotă”⁵⁾, s-a documentat riguros. Pe de altă parte ne avertizează „că nu a dorit să facă o reconstituire istorică fidelă a vreunei domnii”.⁶⁾ El își definește romanul drept „o sinteză, un basm și o operă lirică în același timp”.⁶⁾ Constantin Ciopraga afirmă în prefața volumului că „nici o eclipsă nu poate anihila istoria, iată concluzia acestui basm sumbru”.⁷⁾ Deci vom avea în vedere latura de roman istoric făcînd abstracție cu bună știință de aspecte indiscutabil interesante, dar care nu servesc intenției analizei noastre. De la bun început vom ține seama că și N. Filimon și E. Barbu au acordat o mare atenție cadrului în care evoluează personajele. În acest sens, autorii au evocat imaginea de epocă a Bucureștiului. Cea mai mare parte din acțiunea romanului „Ciocoi vechi și noi” se petrece în București, locul de unde porneau toate urzelile, acestea constituind, de altfel, esența de fond a romanului. Imagi-

(Continuare în pag. 1754)

Dublul Infern: „Princepele“ și „Clocoll vechi și noi“

(Urmare din pag. 1755)

nea Bucureștiului este prezentată în mod direct de către autor prin procedeul descrierii, însă o putem înțelege complet analizând scenele de viață socială închise în roman. Putregaiul și prăfuirea sînt imaginile frecvente care caracterizează înfățișarea Bucureștiului: ne gîndim la ulițele desfundate, unde noroiul ajungea pînă la osia caleștii boierului, și la cartierele de la periferia orașului, unde mizeria străzilor, bălțile puturoase, canalele îmbîcșite și casele sordide ce întregeau peisajul. Ne închipuim ce scene tragice se consumau pe așa-zisele străzi mai aranjate, unde erau prăvăliile, străzi ce erau acoperite cu scînduri de stejar, pe sub care curgeau canale infecte. De multe ori aceste amenajări se acopereau cu noroiul de la canalele infundate dedesubt, formînd o mizgă alunecoasă, pe care temerarul trecător aluneca, făcînd brusc cunoștință cu mizeria de jos. Uneori se putea rupe de-a binelea scîndura pe care călca, trecătorul trezindu-se pînă la brîu în băltoacele murdare ce musteau pe sub „tro-tuare“.¹⁾ Lipsa de felinare noaptea, lumea interpolă a Bucureștiului, toate acestea determinau pe oamenii cumsecade să nu se mai încumete să circule noaptea pe străzi. Capitala oferea o priveliște dezolantă. Adăugînd și efectele nefaste ale contactului dintre greci și români (stricarea obiceiurilor, imitarea caraghioasă a ce era străin, deznaționalizarea, corupția, lenevia orientală, avem imaginea completă a putregaiului social. Lumea ce forfotea pe acele străzi era peștrită: ochiul putea distinge aparența socială exactă a indivizilor, jos umbla lumea obișnuită, vînzători mărunți, negustori, ologi, cerșetori, borfași de duzină, prichindei murdari, slugi și prăcupeți; fanarioții în straiile lor specifice, aducînd parcă tot izul Fanarului, întregeau pitorescul străzii. Boierii nu se amestecau cu aceștia, nici chiar în perioada distracțiilor, trecînd pe lîngă „prostime“ în butci și calești strălucitoare, la geamul cărora de multe ori nici nu cadădăceau să se uite pe unde trec. Curtea domnească avea și ea impregnată toată atmosfera Bucureștiului. Încă de la început, autorul ne atrage atenția că „moliciunea amestecată cu umilirea și cu depravațiunea“²⁾ joacă rolul principal la Curtea lui Caragea. Filimon precizează chiar și așezarea topografică, descriere ce este foarte sugestivă: „pe locul unde se află astăzi casele lui Bossel era făcut palatul domnesc, compus dintr-un șir de case cu două rînduri ce începeau din ulița Mogoșoaiei și se terminau înaintea caselor generalului Herăscu, pe ulița numită a Școalei. Arhitectura palatului este confuză: era o zidire de material în care se vedeau urmele a mai multor stiluri, imitate în ceea ce aveau ele mai grosolan și neregulat. Fațada dinspre podul Mogoșoaiei avea un balcon în formă de chioșc turcesc mobilat cu divanuri și lavițe tapisate cu catifea roșie, în care venea adesea principele să-și bea cafeaua fumîndu-și ciubucul, privind trecătorii. Pe partea dinspre Momolo era un șir de chilii călugărești, în care stăteau idilii, neferii și iciolanii domnești. Fundul curții era consacrat grajdurilor, unde se țineau armăsarii de Missir și Arabia, cu care umbla domnitorul la ceremonii și în plimbările sale. În fața podului Mogoșoaiei, pe o lungime de o sută de stîngeni, era un zid simplu, care închidea un mare pătrat ce compunea reședința și o poartă ce se numea Pașa Capussi, care servea ca intrare principală. La această Curte se aduna tot ce avea Bucureștiul mai inteligent, dar leneș și depravat“.¹⁰⁾

Mihai-Artur PARASCHIV,

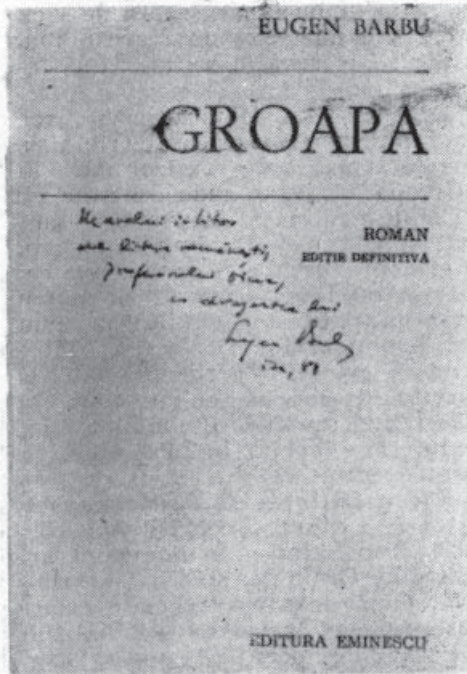
clasa a X-a A, mecanică, Liceul Economic — Focșani

*) Comunicare distinsă cu premiul al II-lea în cadrul fazei republicane a Sesiunii de referate, ediția 1933.

1. Mic Dicționar Enciclopedic, Editura științifică și enciclopedică, București, 1978, p. 116.
2. Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi*, Editura Albatros, 1975, p. 500.
3. Nicolae Filimon, *Clocoll vechi și noi*, Editura pentru literatură, 1967, p. 5, 10.
4. Eugen Barbu, *Princepele*, Editura Minerva, colecția „B.P.T.“, 1967, p. 5.
5. Ibid.
6. Ibid.
7. Constantin Ciopraga, *Princepele — o meditație despre tragic*, prefață la *Princepele*, op. cit., p. XXII.
8. Nicolae Filimon, op. cit., p. 3.
9. Idem, p. 27, 28.
10. Idem, p. 28.

EUGEN BARBU - 60

„GROAPA” — cîteva opinii privind arhitectura, stilul și limbajul cărții

Romanul „Groapa” de Eugen Barbu pare să fie cea mai viu discutată dintre toate operele autorului. Elogiată și desființată pe rînd de critica literară, „Groapa” se constituie totuși drept una dintre scrierile de prim rang ale literaturii noastre de după Eliberare.

În cele ce urmează voi încerca, făcînd și unele referiri la cîteva puncte de vedere ale criticii, să atrag atenția cititorului asupra construcției, stilului și limbajului romanului, reușite de certă valoare artistică ale autorului.

Eugen Barbu își organizează materialul într-o formulă puțin obișnuită, derutantă, fapt care a dus la vii discuții. Întrebarea principală a fost dacă „Groapa” este sau nu un roman. Părerile au fost divergente. De fapt, cartea este o suită de năvele și schițe de sine stătătoare, unele dintre ele fără a avea legătură cu celelalte. Citînd unul dintre episoade, separat, constatăm că ne aflăm în fața a ceva finit. Lectura integra-

lă a cărții ne lasă însă cu altă impresie, de unitate, de întreg. De bună seamă că Dumitru Micu la această impresie se referă atunci cînd afirmă că „Groapa” „este totuși un roman”. Fiecare dintre micile narațiuni aduc o contribuție importantă la realizarea intenției autorului — descrierea mahalalei bucureștene. Scriitorul a așezat un aparat de filmat (dar un aparat care selectează și interpretează) în mijlocul mahalalei și a făcut un tur de orizont. Secvențele se succed tulburător, uneori întretîindu-se, dar, de cele mai multe ori completîndu-se. Procedeu a fost posibil datorită faptului că autorul nu a intenționat să prezinte caractere, ci o întreagă societate, din unghiurile cele mai diferite, transfoind, atunci cînd a socotit că este cazul.

Și aici, în această carte, unii dintre critici caută să identifice caracteristicile esențiale ale construcției clasice a romanului. Negăsindu-le, au conchis că „Groapa” este lipsită de o concepție, că are o construcție dificilă sau infirmînd complet existența vreunei construcții. Există, bineînțeles, și păreri opuse. Mircea Tomuș intuiește că ne aflăm în fața unei formule noi un „roman-monografie”, și apreciază grija deosebită a lui Barbu pentru compoziția cărții, construită pe alte baze decît ale romanului clasic.

Alți critici refuză încadrarea „Groapii” în sinea romanului și sînt de părere că autorul a sîrît tiparele obișnuite, realizînd o formulă înse-lătoare, cartea fiind de fapt o „narațiune amplă”. Nu știm ce a înțeles Eugen Simion prin termenul de mai sus, dar, se pare că alungem, pe undeva, tot în sfera romanului.

Este foarte adevărat că „Groapa” refuză să se încadreze în vreo formulă bine definită, dar acesta nu a fost un motiv, pentru unii critici, să o desființeze pur și simplu.

Definirea poziției unei opere în ca-

prof. Victor RENEĂ

(Continuare în pag. 1756)

„GROAPA” – câteva opinii privind arhitectura, stilul și limbajul cărții

(Urmare din pag. 1755)

drul unui gen literar nu implică nici-decum o judecată de valoare. Din punct de vedere formal, cartea nu se încadrează în nici una dintre speciile clasice ale genului epic, dar impresia pe care ți-o lasă lectura ei este consecința unei lucrări încheiate.

În articolul „Opinii despre tehnica romanului”, Eugen Barbu, referindu-se la specia în discuție, precizează că „...în accepția modernă a cuvîntului roman intră și această aglomerare de nuvele, legate între ele prin **cîrlige** nevăzute cum ar fi repetiția unei expresii, apariția în planul doi a unui personaj secundar, chiar, ca să nu mai înșirui și alte procedee”.

O observație subtilă găsim în afirmațiile lui George Ivașcu: „Cartea are o construcție mozaică, de urmărire pe secvențe a unor oameni, dar impresia de unitate în discontinuitate este puternică, legătura între capitole stabilindu-se pe dinăuntru, pe traiectoria esențială a ciclului vital descris”.

Părerea noastră este că „neîmplinirile” descoperite în sfera construcției sînt rezultatul unei cercetări prea puțin amănunțite a cărții și avînd în vedere impresia generală pe care aceasta o lasă, precum și faptul că regulile construcției nu sînt imuabile, scoțim cartea lui Barbu un roman, un roman care nu se supune tiparelor vechi, un roman după o formulă nouă, în care povestirea împrumută stilul cinematografului, în genul romanului contemporan american.

Cartea are o sobrietate specifică a tonului și ținutei generale, deși nu aceasta a fost părerea tuturor criticilor.

În privința stilului cărții, a largilor posibilități creatoare ale lui Barbu, critica a fost aproape unitară în aprecierile ei. S-a subliniat forța artistică ce izvorăște din pasajele descriptive ale cărții unde este prezentă „o redare pitorească a detaliului creator de atmosferă”. Observația minuțioasă se împletește în „Groapa” cu un lirism de o factură deosebită.

Și este de o factură deosebită, căci lirismul acesta nu este al autorului, ci izvorăște din comportarea personajelor „din contrastul dintre filosofia lor primară, aspirațiile lor luminoase și înăbușirea acestora de vicisitudinile unei existențe prost imaginate”, de relațiile sociale ale capitalismului.

Eugen Barbu demonstrează aici, mai mult decît în oricare carte a sa, marea capacitate senzorială. În „Groapa” totul se aude, se vede, se pipăie, se miroase. Parfumurile tari, iuți ale Cuțaridei se îmbină cu cromatismul ameteitor și cu sunetele cele mai discrete, alcătuiind un tablou de o naturalitate (nu naturalism) cum rar putem întîlni. Distingem, între simțuri, parcă, o preponderență a auzului, de această acuitate ținînd și exactitatea notației limbajului, limbajul care încîntă în mod vădit în acest roman.

Eugen Barbu a confirmat capacitatea de a mînuși excelent limba vorbită, transferînd-o în domeniul artisticului. Oralitatea stilului lui Barbu este plină de savoarea unor esențe tari. Autorul însuși se lasă îmbătat de țăria lor, comițînd, uneori, exagerări care depășesc sfera artei.

Limbajul argotic (al Cuțaridei) este pus să slujească literatură și fenomenul, deși nu este nou, (ne gîndim la alți scriitori atrași de viața periferiei), totuși găsim interesantă valorificarea pe plan artistic a multora dintre cuvintele și expresiile mahlalei.

Este de remarcat la Eugen Barbu posibilitatea largă de concretizare materială a uneia și aceleiași noțiuni. Spre exemplu, hoții gropii sînt numiți pe rînd: „șuti”, „manglitori”, „caramangii”, „zulitori”, „borfași” sau „cîrcotași”. Nea Fane, autopsierul, dă dovadă de o imaginație inepuizabilă în denumirea cinzecului de rachiu: „sticlă de lampă”, „ciocan”, „dorobant” sau „gamoarie”.

Cu obiecțiunile aduse în general de critică, privind unele excesivități ale limbajului „Gropii”, sîntem de acord, dar de aici și pînă la taxarea operei drept naturalistă este o distanță considerabilă pe care refuzăm să o parcurgem din considerente

strict legate de respectarea adevărului, precum și prin respingerea unei pudicități exagerate, dăunătoare în special unui critic ale cărui principii sînt așezate pe un fundament științific.

Prin 1957, Teodor Bocșa, în articolul „Un băiat citit. Influența romanului «Groapa» de Eugen Barbu asupra unor tineri”, se arată gata să dea cartea pradă focului, iar pe scriitor să-l lege la stîlpul infamiei. Să fim serioși! Acei tineri care le utilizează nu învață din cărți cuvintele pornografice și expresiile argotice.

Credem că Bocșa și alți confrăți care s-au situat pe aceeași poziție nu se așteptau ca în limba Cuțaridei să audă în loc de „gagică” — „iubită”, sau „polițist” pentru clasicul argotic „presar”. Cu toate acestea dinșii s-au arătat foarte nemulțumiți la vremea lor că mahalagii vorbesc limba mahalagiilor, că hoții și declasații vorbesc o limbă a lor și nu într-un stil academic, ori într-un limbaj de salon.

Cred că este cazul să ne debarșăm de pozițiile clasice prin care numai „frumosul” avea acces în literatură, cînd idilizarea avea ca atribut obligatoriu latura educativă și să acceptăm că forța etică a unei opere literare este inclusă în valoarea ei estetică. Purismul desuet, reminiscentă a unei mentalități confecționate în umbra povestioarelor moralizatoare din manualele școlare pentru uzul domnișoarelor de pension, îl socotim depășit. Viața are asperitățile ei, iar dezaprobării manifestate de către unii dintre critici, le opunem observația lui Dumitru Micu și a-

nume aceea că „personajele n-ar mai fi fost ele fără acest limbaj”.

În „Groapa”, Barbu a intuit exact limba vorbită și limba aceasta se integrează perfect în contextul cărții, fiind parte inseparabilă a mahalalei, iar ignorarea ei de către scriitor ar fi dus implicit la o poziție de indiferență față de principiile realismului.

Ca aspect general, „Groapa” amintește romanul de mistere, reprezentat în țară la noi și prin alți autori, dar cartea trebuie privită în primul rînd ca operă a unui scriitor care se înscrie pe linia balcanică a literaturii noastre.

Avînd înaintași ce au făcut cîste literelor românești — de la cronicarii munteni și pînă la Arghezi —, scriitorul reușește să valorifice pe plan artistic o realitate constituită din suprafețe dure, cu rezonanțe pătrunzătoare, într-un stil policrom. Eugen Barbu redescoperă mahalaua bucureșteană, evocată și de alți scriitori, de pe alte poziții, păstrînd în stilul său acea senzualitate caracteristică predecesorilor, precum și tendința spre grotesc, spre îngroșarea liniilor.

Indiscutabil că Eugen Barbu, prin „Groapa”, se încadrează în literatura modernă, caracterizată prin spargerea tiparelor — acțiune inițiată de autorul „Florilor răului” — o literatură în care uritul capătă valoare estetică.

În romanul lui Barbu, există o poezie cu parfumuri tari, o poezie a vieții, așa cum este ea, fără eufemisme și în acestea constă valoarea cărții.

Un cald salut, Revistei noastre
pentru tot ce face într-
literelor noastre!

Eugen Barbu

oct, 85

TABEL BIOBIBLIOGRAFIC *)

- 1924, 20 februarie. Se naște, la București, Eugen Barbu; tatăl, Nicolae Barbu, era timplar la C.F.R.
- 1931 — Este înscris în clasa I la Școala Primară Nr. 40, patronată de C.F.R.
- 1935 — 1943 — Frecventează cursurile secundare la Liceul „Aurel Vlaicu”, la Liceul internațional Schewitz-Thyérin și la Liceul „Marele Voievod Mihai” (ultimele două clase).
- 1941 — 1945 — Debutează la revistele „Epigrama”, „Gluma”, „Păcală” și „Veselia”, unde semnează cu pseudonimele Eugen Rabé și Eugen Baraba.
- 1943 — Promovează examenul de bacalaureat la Liceul „Marele Voievod Mihai”. Incepe redactarea „Jurnalului”.
La indemnul părinților, se înscrie la Școala de ofițeri de jandarmi din București. În „Jurnal”, notează: „Am 19 și nu-mi place milităria”.
- 1945, 1 septembrie. Părăsește Școala militară.
Este admis la Facultatea de Litere și Filozofie din București, fiind clasificat primul.
- 1946 — Incepe elaborarea romanului „Groapa”, din care citește un fragment într-una din sedințele postlovinesciene ale cenaclului „Sburătorul”.
În aprilie, mama sa încetează din viață.
- 1947 — Publică aproape zilnic articole-pamflet în ziarul „Fapta”, la rubrica „Faptă și răsplată”.
- 1947 — Realizează prima versiune a piesei „Sfintul”.
- 1949 — 1953 — Scrie și rescrie „Groapa”.
- 1950 — Este corector la Întreprinderea Poligrafică Nr. 1.
- 1953 — Este angajat revizor la Casa Scintei.
- 1955 — A ajuns la a XI-a versiune a „Gropii”.
Publică în paginile „Vieții românești” nuvela „Munca de jos”, reluată în volum, la Editura Tineretului, sub titlul „Gloaba”.
- 1956 — A XII-a versiune a „Gropii”.
Publică romanele „Balonul e rotund” și „Unsprezece” și volumul de nuvele „Tripleta de aur”.
- 1957 — După a XIII-a transcriere, romanul „Groapa” apare în Editura de Stat pentru Literatură și Artă.
Publică volumul de eseuri și reportaje „Pe-un picior de plai”.
- 1958 — Vede lumina tiparului volumul de nuvele „Oaie și ai săi”.
- 1959 — Publică volumul „Patru condamnați la moarte” și romanul „Șoseaua Nordului”.
Pe scena Teatrului Național din Cluj, are loc premiera piesei „Să nu-ți faci prăvălie cu scară”.
La Sofia, apare romanul „Unsprezece”, în traducerea realizată de T. Tonchev și I. Krystev.
- 1960 — Apare volumul de reportaje „Cit în șapte zile”.
Se căsătorește cu actrița Marga Butuc.
- 1961 — Publică volumul de nuvele „Tereza”.
- 1962 — Apare volumul „Prinzul de duminică”.
La 10 martie, este primit membru al Comunității Europene a Scriitorilor.
- 1963 — 8 ianuarie. Își începe activitatea Cenaclului „Nicolae Labiș” sub conducerea lui Eugen Barbu.
Se tipărește ediția a doua a „Gropii”.
- 1964 — Iese de sub tipar versiunea franceză a romanului „Groapa”.
Apare romanul „Facerea lumii”.
- 1965 — Premiera filmului „Haiducii”.

(Continuare în pag. 1760)

*) Pentru alcătuirea acestui tabel ne-am folosit de informațiile cuprinse în volumul „Eugen Barbu interpretat de...”, (Introducere, selecția textelor, cronologie și bibliografie de Emil Manu), Editura „Eminescu”, 1974, precum și de cele puse la dispoziția noastră de către scriitor.

TABEL BIOBIBLIOGRAFIC

(Urmare din pag. 1759)

- 1966 — Tipărește „Jurnal“.
La Berlin, apare „Groapa“.
Premiera filmului „Procesul alb” (ecranizare a romanului „Șoseaua Nordului”).
- 1967 — Premiera filmului „Răzbunarea haiducilor“.
La Teatrul de Comedie, se joacă piesa „Sfintul“.
La Teatrul Giulești, se montează scenariul după „Groapa“.
Publică : volumul de eseuri „Măstile lui Goethe” și ediția a doua, revăzută, a romanului „Șoseaua Nordului“.
La Budapesta, apare versiunea maghiară a „Gropii“.
- 1968 — În traducerea lui Rubén Gotello, „Groapa” apare la Montevideo.
Apare volumul de versuri „Osinda soarelui“.
Publică volumul de evocări „Vinzare de frate”.
Apare versiunea germană a romanului „Șoseaua Nordului“.
Premiera filmului „Răpirea fecioarelor“.
La Sofia, apare romanul „Facerea lumii“.
- 1969 — Reunește în volum însemnările de călătorie sub titlul „Foamea de spațiu”.
Publică volumul de nuvele „Martiriul Sfintului Sebastian“.
La Budapesta, în Editura „Europa”, apare romanul „Groapa”.
La 12 august, este ales membru al C.C. al P.C.R.
- 1970 — I se incredințează funcția de redactor-șef al revistei „Săptămîna culturală a Capitalei”.
Apare „Jurnal în China”.
- 1971 — Premiera filmelor „Haiducii lui Șaptecai”, „Zestrea Domniței Ralu” și „Facerea lumii”.
Prezentarea la televiziune a serialului „Urmărirea”.
Teatrul Satiric Muzical „C. Tănase” pune în scenă „Groapa”.
- 1972 — Incepe publicarea „Caietelor «Pricepelui»”.
La Moscova, apare „Groapa”.
- 1973 — Publică în ediție completă reportajele reunite sub titlul „Cu o torță alergînd în fața nopții”.
Ies de sub tipar volumele al doilea și al treilea din „Caietele «Pricepelui»”.
Apare povestirea-scenariu „Postul clandestin” (în colaborare cu N. Mihail).
Serie scenariile filmelor : „Un August în flăcări”, „Oaie și ai săi”, „Drumul oaselor”, „Batalionul de pedeapsă”.
- 1974 — Eugen Barbu este ales membru corespondent al Academiei R.S.R.
Apare al patrulea volum din „Caietele «Pricepelui»”.
- 1975 — Publică volumul I al romanului „Incognito”.
Tipărește al cincilea volum din „Caietele «Pricepelui»”.
Deschide seria „Istoriei polemice și antologice a literaturii române de la origini pînă în prezent” cu „Poezia română contemporană”.
Apare volumul de nuvele „Miresele”.
- 1976 — Apare volumul al șaselea din „Caietele «Pricepelui»”.
- 1977 — Publică al doilea volum din „Incognito”.
- 1978 — Apare volumul al treilea al romanului „Incognito”.
- 1979 — Este distins cu Premiul Herder al Universității din Viena.
Are loc premiera filmului „Trandafirul galben”.
- 1981 — Publică romanul „Săptămîna nebunilor”.
Iese de sub tipar volumul al șaptelea din „Caietele «Pricepelui»”.
- 1982 — În „Suplimentul literar și artistic” al „Școlii tineretului”, încep să apară fragmente din romanul „O lume de cîștigat”.
- 1983 — Apare ediția definitivă a romanului „Groapa”.
Premiera filmului „Misterele Bucureștilor”.
La 29 septembrie, este ales membru al Academiei de Științe din New York
- 1984 — În pregătire, la Teatrul „Bulandra”, piesa „Labyrintul”.

In ultimii 25 de ani, Eugen Barbu a călătorit în : Anglia, Argentina, China, Cipru, Cehoslovacia, Egipt, Franța, R.D.G., R.F.G., Italia, Iugoslavia, Japonia, Liban, Mexic, Portugalia, Spania, Turcia, U.R.S.S.

SECVENȚE**CENTENAR**

La 23 decembrie 1983, cu prilejul împlinirii unui veac de la apariția ediției princeps a **Poeziilor** lui Mihai Eminescu (ediția Maiorescu) Inspectoratul Școlar Județean Vrancea, Filiala Focșani a Societății de Științe Filologice și „Revista noastră” au organizat un simpozion, la Liceul „Unirea”. Și-au dat concursul: prof. univ. dr. **Gh. Bulgăr**, lector univ. dr. **Petru Zugun**, **Dumitru Grumăzescu**, directorul Centrului Documentar și Expozițional „Mihai Eminescu” din Iași, și prof. **Petrache Dima**.

În holul liceului, a fost deschisă o expoziție de carte rară, cu lucrări de și despre Eminescu, din colecția lui D. Grumăzescu.

ROTONDĂ

Rotonda 13, din cadrul Muzeului Literaturii Române, din 13 ianuarie a.c., a fost dedicată sărbătoririi a 75 de ani de la premiera celebrei piese „Apus de soare”, de Barbu Delavrancea.

Prezidată de acad. **Șerban Cioculescu**, manifestarea a reunit cercetători de marcă: **Virgil Brădățeanu**, **Emilia Șt. Milicescu**, **Ion Massof**, **Al. Săndulescu** și **Valentin Silvestru**. Momentul de-acum trei sferturi de veac a fost evocat și de fiica scriitorului, **Riri Delavrancea**.

OMAGIU

La 15 ianuarie, ziua de naștere a poetului nostru național, Casa de Cultură a Sindicatelor din Focșani a organizat un simpozion, la desfășurarea căruia și-au adus contribuția: **Petru Creția**, cercetător principal la Muzeul Literaturii Române, poezii **Sergiu Adam**, **Octavian Voicu**, **Florin Muscalu** și **Dumitru Pricop**. Din creația eminesciană au recitat actorii: Anca Neculce și Dinu Ianculescu. Manifestarea a fost condusă de prof. **Nicolae Bornuz**, directorul instituției-gazdă.

DEZBATERE

La 9 februarie a.c., Cenaclul de critică și istorie literară al profesorilor din județul Vrancea și-a început activitatea la Casa Personalului Didactic din Focșani, cu o dezbatere pe marginea romanului de debut al tînărului prozator **Ioan Dumitru Dinciu** – „Luminile zeiței Bendis”, apărut la Editura „Cartea Românească”, în 1983. În intervențiile lor, profesorii **Lucreția Șaigău** și **Gh. Zaharia** au scos în evidență mesajul patriotic și echilibrul compositional al cărții, atmosfera epocii, naturalețea și cursivitatea stilului.

LANSARE

Poetul **Dumitru Pricop** a ieșit în lume cu cel de-al treilea volum de versuri: „Locuitor în Oedip”, apărut la Editura „Albatros”. Lansarea recentei culegeri a avut loc, duminică, 19 februarie a.c., la Librăria „Al. Vlahuță” din Focșani. Cu această ocazie, au vorbit: prof. univ. dr. doc. **Al. Piru**, **Gabriela Negreanu**, **Gh. Isirate**, **Fl. Pucă** și **Fl. Muscalu**.

ANIVERSĂRI

.... o unire care este firească, legitimă și neapărată, pentru că în Moldova și în Valahia sintem același popor, omogen, identic ca nici un altul..."

Mihail KOGALNICEANU

125 de ani de la Unirea Principatelor

În urmă cu 125 de ani, la 24 Ianuarie 1859, în acea memorabilă zi, se împlinea voința de veacuri a poporului român de a-și reface unitatea națională și de stat pe vechea vatră strămoșească, unire determinată de alegerea unui singur domnitor în cele două Principate, în persoana colonelului Al. I. Cuza.

Dintre voievozii românilor care au înțeles că nu se pot apăra cu destulă tărie în fața primejdiei turcești decît reunindu-și forțele, numai Mihai Viteazul a îndrăznit să dea viață acestei idei, izbutind să realizeze, în anul 1600, prima unificare politică și militară a celor trei Țări române. Deși nu a durat decît puțin timp, din cauza unor factori externi nefavorabili, unirea de la 1600 a reușit să contribuie la dezvoltarea conștiinței de unitate a românilor, căpătînd o valoare de simbol și o nepieritoare chemare.

Primele manifestări naționale, care au marcat începutul crizei feudale și afirmarea puternică a românilor, au fost răscoala lui Horea de la 1784 și cunoscutul memorandum „Supplex Libellus Valachorum Transsilvaniae” de la 1791, iar la începutul secolului al XIX-lea, Revoluția condusă de T. Vladimirescu. Acesta a ilustrat ideea națională românească a solidarității politice între români, pe baza existenței aceluiași popor în cuprinsul întregii Dacii, în pofida granițelor politice ale vremii. Ideea unității naționale se cristalizează în conștiința maselor în strînsă legătură cu aspirațiile lor social-economice.

Revoluția de la 1848 a continuat să rămînă vie în conștiința românilor prin programul ei înaintat, care a devenit în anii următori programul de luptă al poporului român pentru unitate și independență națională, pentru făurirea României moderne. Totodată, ea a contribuit la dezvoltarea conștiinței naționale și sociale, la creșterea solidarității între românii de pe ambele versante ale Carpaților.

„Nu poate fi fericire fără libertate, nu poate fi libertate fără putere — scria N. Bălcescu într-un apel din martie 1849 — și noi, românii, nu vom putea fi puternici pînă cînd nu ne vom uni cu toții în unul și același organ politic. Astăzi, dar e vremea ca moldovenii și muntenii să ne aducem aminte că sintem români, să ne strîngem împreună inimă lîngă inimă, să ne organizăm, să ne concentrăm toate puterile, toate voințele într-o singură putere, într-o singură voință. Să ne unim ca să mîntuim patria comună sau hidra discordiei ne va înghiți”.

În perioada 1848—1859, revoluționarii pledau pentru cauza justă a românilor în fața Europei. Sint anii în care, așa cum spunea D. Sturdza, „ne-am încordat și ne-am dat toate silințele pentru a ieși din suferinți și dureri seculare”.

Din 1856, se constituie în Moldova Comitetul Central al Uniunii, înființat la Iași de către unioniștii din țară (M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, C. Negri), dar și la îndemnul unioniștilor din stăinătate. Prin articolele publicate în presă, prin broșuri, foi volante, ei își luau sarcina să dirijeze campania pentru unirea Principatelor. Exemplul Moldovei a fost

ANIVERSĂRI

urmat și de unioniștii din Țara Românească. Între cele două comitete se păstra o strinsă legătură. Locuitorii ținutului Putna și ai orașului Focșani arătau, la 18 iunie 1856, că dorința lor fierbinte este „unirea ambelor principate Valahia și Moldova, într-un singur stat sub denumirea de România”.

Adunările ad-hoc, organisme a căror creare a fost prevăzută în hotărârile Congresului de la Paris, în scopul de a se pronunța asupra viitoarei organizări a Țărilor române, au exprimat în pofida atîtor greutăți și atîtor intrigi ale marilor puteri, dorința de unire a moldovenilor și a muntenilor în cadrul unui stat național. În ansamblul lor, deputații celor două foruri naționale au votat cu entuziasm, la 7 și 9 octombrie 1857, hotărârile care dădeau glas voinței unanime a poporului român: unirea Principatelor Moldova și Muntenia într-un singur stat. La 3 ianuarie 1859, deputații partidei naționale din Moldova au decis să prezinte drept candidat pe colonelul Al. I. Cuza, comandantul oștirii, unul dintre cei mai înflăcărați patrioți, luptător consecvent pentru unire, pentru progres.

Cînd Adunarea electivă s-a întrunit în ziua de 5 ianuarie 1859, Al. I. Cuza a fost ales în unanimitate domnitor al Moldovei. Despre această alegere, M. Kogălniceanu spunea: „...pe tronul lui Ștefan cel Mare s-a înălțat însăși naționalitatea română”. În Țara Românească, lucrurile decurg mai greu, totuși la 24 ianuarie 1859, în adunarea electivă este ales domn în unanimitate tot Al. I. Cuza, alegere făcută sub presiunea a 30 000 de oameni adunați pe Dealul Mitropoliei, la Filaret și Băneasa. Unirea de la 1859, obiectiv de frunte al revoluționarilor pașoptiști, a constituit, după cum se exprima Mihai Kogălniceanu în „Dorințele partidei naționale în Moldova” (din august 1848): „...cheia bolței fără de care s-ar prăbuși tot edificiul național; ...o unire dorită de veacuri de toți românii”.

La 23 decembrie 1861, vestind țării această victorie, Al. I. Cuza sublinia că „unirea reprezintă o victorie a poporului român, nu un act de bunăvoință a puterilor europene”.

Unirea de la 1859 n-a fost considerată un sfîrșit de drum, ci un început al unui proces ce trebuia desăvîrșit prin unirea celorlalte teritorii românești și ca o temelie pe care urma să se clădească o „țară nouă”. Unirea a fost rezultatul luptei poporului. Despre aceasta M. Kogălniceanu spunea în sediința Camerei din 9 februarie 1863: „Unirea, domnilor, eu nu recunosc nimănui dreptul să zică că e actul său individual, proprietatea sa exclusivă; Unirea e actul energic al întregii națiuni române... și de aceea, domnilor, nici chiar domnitorului, dar încă unui simplu particular, nu-i recunosc și nici nu-i voi da vreodată dreptul acesta de-a zice că el singur a făcut Unirea. Nu, domnilor, Unirea națiunea a făcut-o, națiunea care a ales un domn pentru ambele țări, cu misiunea de a realiza Unirea...”

Tovarășul Nicolae CEAUȘESCU aprecia Unirea drept o „victorie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și țirgoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți” și că această „a reprezentat actul care a pus bazele statului național român modern”. „Mica unire” a fost pasul hotărîtor pe drumul făuririi statului național român, ea a fost actul de naștere al Marii Uniri de la 1918.

Conștiința daco-romană a poporului nostru, ideea unirii sale în granițele Daciei de altădată, care avea o vechime de secole a constituit o preocupare permanentă, obiectivă, în scrierile celor mai de seamă reprezentanți ai culturii și literaturii române. Astfel, Bogdan Petriceicu-Hasdeu scria că problema ce-l preocupă „nu este unirea cea mică, realizată deja între ambele țărături ale Milcovului, ci Unirea cea Mare, de realizat de-acum înainte între toate pîraele ce trebuie să se verse în neamul românesc”.

Liliana BĂLAN,
Rodica IANCU,
clasa a XI-a A

ANIVERSĂRI

La microfonul Radiodifuziunii Române

DIALOG DESPRE UNIRE

susținut de poezii Romulus Vulpescu,
Titus Vijeu și de prof. P. Dima,
coordonatorul „Revistei noastre”

Emisiunea „Clubul artelor”, dedicată împlinirii a 125 de ani de la Unirea Principatelor, a fost realizată în întregime la Focșani și transmisă la 22 ianuarie a.c., pe programele I și II.

Reproducem mai jos fragmente din convorbirea purtată la redacția „Revistei noastre”, în paginile căreia există un bogat material poetic și publicistic referitor la actul istoric de la 1859.

Romulus VULPESCU : „Tinerime ! Aveți o mare datorie. Ca să puteți exista liberi trebuie să aveți în minte un mare ideal : acel al neamului românesc !” Cuvintele acestea au fost scrise și rostite de Barbu Delavrancea. Dar ele sînt și cuvintele cu care prof. Dimitrie Papadopol, fondatorul „Revistei noastre”, își începea articolul de fond, publicat în nr. 1 din 15 noiembrie 1912 : „Revista noastră” apărea la Focșani.

Titus VIJEU : Așadar, o publicație era pusă de la început în siujba realizării unui mare ideal : desăvîrșirea și întărirea unității naționale.

Ne găsim, stimați ascultători, în redacția „Revistei noastre”, publicație a elevilor Liceului „Unirea” din Focșani.

Petrache DIMA : „Revista noastră” este continuatoarea unor vechi și valoroase tradiții editoriale create la Liceul „Unirea” încă de la sfîrșitul secolului trecut. Ea s-a impus în viața spirituală a orașului de pe Milcov înainte de primul război mondial. Aici, au apărut „Anuarele” liceului al cărui nume simbolic se leagă de marea victorie de la 1859, „Buletinul societății elevilor din cursul superior al Liceului „Unirea” (1900), prima serie a „Revistei noastre” (1912—1914), urmașa acesteia, „Propășirea” (1915—1916).

Idealul întăririi unității naționale prin cultură este puternic subliniat în „Cuvînt înainte” de prof. Dimitrie Papadopol, așa cum se spunea mai înainte, fondatorul „Revistei noastre” : „Fac apel călduros către întreaga școlă românească să ia

UNIREA PRINCIPATELOR – 125

parte, cu inima deschisă, la munca comună împreună cu colegii lor și îi ținem deschise coloanele acestei reviste. În acest chip, va fi la îndemina tuturor să aducă la cunoștința colegilor, de oriunde, ceea ce cred și simt, vor stabili între ei o scară a valorilor, se vor deprinde a mînuî condeiul, iar mai tîrziu, pe băncile universităților, se vor recunoaște ca tovarăși de idei”.

Romulus VULPESCU : De altfel, acest înflăcărat apel, aceste memorabile cuvinte, ca și cele pe care le-am citat la începutul dialogului nostru, aceste apeluri se încadrau într-o veche, într-o strălucită mișcare de idei unioniste, care au înflorit și au rodit în orașul de pe Milcov. Știu că au fost răspîndite de numeroase publicații care au apărut aici, începînd cu „Protocoalele Comisiei Centrale” din Focșani și terminînd cu un modest periodic pe care l-au scos elevii acestui liceu. Iar la toate acestea, s-au adăugat — din cîte ne spuneți dv., care sinteți părintele acestei noi serii a revistei — serbările școlare, care aveau un puternic caracter patriotic, lucru consemnat în prefațele „Anuarelor” pe care le-a editat Liceul „Unirea”. Mi-aduc aminte că nu în mod întîmplător poetul I.M.Rașcu, fost profesor al acestei școli centenare, care este Liceul „Unirea”, a dat numele scriitorului pasoptist, Grigore Alexandrescu, Societății elevilor din cursul superior, care la rîndul ei a scos un „Anuar”.

Ce ne puteți spune despre continuarea acestor tradiții fundamentale ale poporului român, aceste tradiții de patriotism înflăcărat, simbolizate de Unire, astăzi, în noua serie a revistei, care este nouă de două ori: întîi pentru că continuă — să spunem — seria veche și pentru că este nouă a unei societăți noi, a unei vremi noi, a unor concepții noi, în care vechile sentimente frumoase, fundamentale ca : dragostea de patrie, dorul de independență, dragostea de muncă etc. au căpătat o haină nouă, întărind esența vechilor concepte ?

Petrache DIMA : Strămoșii ne-au lăsat o țară unită. Datoria urmașilor este de a păstra acest dar sfînt, de a-l consolida neconținut prin faptele întregii națiuni.

Stăpîniți de acest gînd curat și înălțător, realizăm, de 12 ani la Liceul „Unirea” din orașul Unirii, seria nouă a „Revistei noastre”, care se vrea un act de cultură, destinat întregului tineret școlar din România, unit în „cuget și-n simțiri”.

Romulus VULPESCU : Înțeleg că acum revista se apropie de nr. 100 și este emoționant că în mai bine de 12 ani, aproape 13, dacă mi-aduc bine aminte, că și eu am debutat în revista dv., la un moment dat și eu am colaborat și mi-a făcut mare plăcere să scriu aici, deci vă apropiați de nr. 100.

Petrache DIMA : În coloanele ei, au debutat peste 500 de elevi de la numeroase școli din țară. „Revista noastră” s-a implicat și se implică în organizarea și desfășurarea multor manifestări literare și culturale, locale și naționale.

ANIVERSĂRI

DIALOG DESPRE UNIRE

(Urmare din pag. 1765)

Constituiți în echipă, colaboratorii revistei au bătut aproape toate drumurile literare ale țării, intrând astfel în contact cu realizările de ieri și de azi ale poporului nostru.

Strădaniile acestea au fost răsplătite cu trei premii naționale (premiul I, în 1978 și 1981, și „Premiul special al juriului pentru cea mai bună revistă școlară din țară“, în 1979). În 1980, a fost înregistrată la U.N.E.S.C.O.

În paginile ei, stau față în față materiale semnate de elevi și de academicieni, scriitori consacrați, cadre didactice din învățământul universitar, liceal și gimnazial. Ea apare, deci, ca un produs al acestei fascinante frății spirituale. Principalii beneficiari sînt, desigur, primii, adică elevii.

Sîntem siguri că și ei vor duce mai departe stindardul neatinării neamului, al libertății și propășirii patriei noastre socialiste !

Titus VIJEU : De altfel, dv. ilustrați ideea aceasta a Unirii nu numai prin articolele omagiale pe care le publicați cu ocazia unor evenimente, precum acesta cînd întregul nostru popor sărbătorește cei 125 de ani de la Unirea Moldovei cu Țara Românească. Faptul că în „Revista noastră“ sînt prezenți colaboratori, cum spuneți, elevi ori personalități artistice din întreaga țară, ilustrează, după părerea mea, ideea unității naționale, ideea unității spirituale...

Romulus VULPESCU :... a acelei uniri în „cuget și-a simțiri“, despre care se vorbea.

Titus VIJEU : Dar propun acum să oferim ascultătorilor noștri cunoașterea unor poezii, a unor eseuri și o facem cu bucurie ! În felul acesta, ele vor ajunge la inimile ascultătorilor, ale viitorilor cititori, și poate și mai mult. Vă mulțumim, stimate tovarășe profesor Petrache Dima, pentru aceste utile, binevenite informații, pentru aceste gânduri izvorîte din suflet, privind o publicație căreia noi îi dorim mulți, mulți ani de-acum înainte !

(În încheiere, *Liliana-Gabriela Coman*, *Violeta Stoicescu*, *Liliana Bălan*, *Nicolae-Dorin Rotaru*, clasa a XI-a A, au recitat din creațiile patriotice apărute în numerele anterioare ale revistei și semnate de *Maricel Popa* („Cronica dragostei de glie“), *Mihaela Dulcu* („Stejar de veac“), *Anica Florescu*, („Autumnală“), *Corneliu Stanciu* („Olarul“) și *Elena Pricop* („Patria“), iar *Adrian Cherecheșu* a citit fragmente din articolul „Împlinirea unui vis de veacuri“, publicat în nr. 99/1983 și dedicat luptei românilor pentru libertate și unitate națională. Cortina muzicală a fost realizată de grupul folk al liceului nostru alcătuit din elevii *Adrian Cîrcotă*, *Dan Alexandru* și *I. Grigorescu* și condus de prof. *Elena Pălimaru*).

„Protocoloalele Comisiei Centrale”

În bogata și prețioasa bibliotecă a liceului nostru, printre foarte multe rarități, unele poate unicate, există și **Protocoloalele Comisiei Centrale**, o culegere de procese-verbale încheiate în diferitele ședințe ale acesteia.

Comisia Centrală a Principatelor Unite, Moldova și Țara Românească, a fost instituită în baza articolului 27 al Convenției subscrise de la Paris din 7/19 august 1858 și și-a început activitatea la 10/22 mai 1859, la Focșani.

Din Comisia Centrală au făcut parte șaisprezece membri: opt munteni și opt moldoveni, opt aleși de Domn și opt de către Camerele respective. Printre aceștia s-au numărat: Grigore Alexandrescu, Grigore Arghiropolu, Costache Brăiloiu, Ioan Florescu, Mihail Kogălniceanu, Ștefan Golescu, Grigore Cuza, Grigorie Sturdza, Răducanu Rosetti ș.a.

În funcția de președinte al Comisiei Centrale a fost ales Ioan Florescu, iar în cea de vicepreședinte – Grigorie Arghiropolu.

După aprobarea Regulamentului interior al Comisiei, noul organism trece la îndeplinirea sacrei misiuni de a consolida pe deplin Unirea Principatelor, „care să dureze și să nu se desfășoare”, cum spunea Ioan Florescu.

Preocupată mai întâi de a sta-

torna bazele organizării guvernului în singura formă compatibilă cu votul de la 24 Ianuarie 1859, Comisia Centrală a căutat condiții de stabilitate necesare spre a constitui omogenitatea în elementele și în activitatea unui singur guvern. Tot în acest scop, Comisia hotărăște fuziunea celor două Adunări existente într-una singură, formarea unui singur minister și a unei singure administrații și dă celor două Principate Române un singur corp politic reprezentat de Comisia Centrală, punând, în același timp, principiul unificării legislației. De asemenea, ea a propus stabilirea unei singure capitale, pledând pentru București, unde să fie așezate și unite toate corpurile mari ale statului.

La consolidarea unității naționale a contribuit și Constituția al cărei proiect a fost întocmit tot de Comisia Centrală. În **Protocoloale** sînt consemnate intervențiile membrilor Comisiei, lupta de idei în jurul problemelor cruciale ale epocii.

Comisia Centrală a funcționat pînă la perfectarea Unirii. O stradă din Focșani, unde și-a avut sediul, îi poartă numele.

Liliana STOICA,
Mariana-Carmen MUNTEANU,
clasa a XI-a A

IN MEMORIAM

Ultimele clipe

Să vorbești despre *Nichita Stănescu* este foarte greu, mai ales atunci când ai vrea să-l cuprinzi... L-am văzut ultima oară pe catafalc, în holul Casei Scriitorilor din Calea Victoriei, la mitingul de doliu din 15 decembrie 1983, cu lume multă, multă în jur, în sală, afară și pe stradă. Am trecut de câteva ori în jurul catafalcului să-l pot privi bine, de aproape, pentru ultima dată.

Am ascultat cuvintele — ca ultim omagiu adus *Genialului Poet* — ale celor care au vorbit (la Casa Scriitorilor și la Cimitirul Bellu) : Constantin Chiriță, Ion Ștefănescu, Mihai Beniuc, Domokos Geza, Adam Puslojc (poet iugoslav, marele prieten al lui Nichita), Traian T. Coșovei, Ioan Alexandru, Anghel Dumbrăveanu.

Am văzut gărzile schimbându-se des, multă, multă tristețe în jur : scriitori, artiști, intelectuali de diferite profesii, muncitori, elevi, studenți, cu expresia întipărită pe figurile lor. De față, familia poetului îndoliată și profund îndurerată. Mama poetului nu plîngea. Crispată, mută de durere, părea o stană de piatră. Și ce mult o iubea Nichita. Era parcă o imagine din *Moartea lui Fulger*. Alături, cu inima sîngerîndă, Dora, iubita lui soție, ultim reazim în dragoste și creație.

...La cimitir, a venit lume și mai multă, atît de multă, încît n-am mai putut prinde un loc aproape și la coborîrea în mormînt. Îl zărisem mai înainte : era frumos cum n-a mai fost decît în vremea studenției ; moartea nu l-a mai vrut boem...

O coroană mare, din sute de garoafe roșii adusă pe carul mortuar, avînd o panglică de peste 3 m, jumătate roșie, jumătate tricoloră (drapelul românesc) poartă emoționantele cuvinte scrise cu litere aurii, învăluind stîlpul tradițional de la capul poetului : „*Din partea Secretarului General al Partidului Comunist Român, Președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu*“.

Odată, Nichita îmi povestea emoția prin care a trecut cînd a stat prima oară de vorbă cu Președintele Țării și atunci a scris poezia „Un pămînt numit România“.

În ziua de 9 ianuarie 1984, i-am revăzut mormîntul. Nichita Stănescu își doarme somnul de veci lingă *Marele Eminescu*, așezat în rîndul al doilea, la picioarele și în continuarea lui. E aici un sens. În măsura adoptată, în vorbirea tuturor, am văzut un consens : era și este Nichita Stănescu tot din viața Eminescului.

Nichita doarme... se odihnește... Să-l iubim, că și el i-a iubit pe oameni...

prof. Nicolae MOHOREA,
București

IN MEMORIAM

Nichita STĂNESCU. Portret în
lemn de Nicolae Andrei — 1982. Co-
lecția prof. Nicolae Mohorea.

NICHITA STĂNESCU — inedit

Lecția de limba română

Se dedică profesorului Nicolae Mohorea

Acolo unde poate fi iarba verde
și muntele înalt,

fluviul leneș,
cerul cu steaua Oierului,
doi care niciodată
nu vor ucide pe unul,
acolo,

toate acestea se vor rosti
în limba română.

Cînd veți auzi un copil pe fereastră
numărînd,

nici măcar stelele ci doar numerele,
cînd veți vedea mai mulți bărbați,
stînd pe gînduri,

neînjurîndu-se cu ochii
ci sărutîndu-se cu gîndurile,
vă zic : acolo
se naște limba română !

INI MEMORIAM

Fratelus

Printre „Noi“ vei rămîne

O, Nichita... te aud cum plîngi după soarele nostru,
Cum vrei să smulgi din neființa ta un val de Mare Albastră.
Știu, poetule, că cea dinții dragoste ți-a fost viața,
Dar ai pășit într-o lume nelume fără voia ta și a noastră.

Ne-ai părăsit prea devreme,
Pășind spre un țarm fără nume, anume,
Ne-ai părăsit înainte de vreme
Fără a ști că te plînge din inimi o lume...

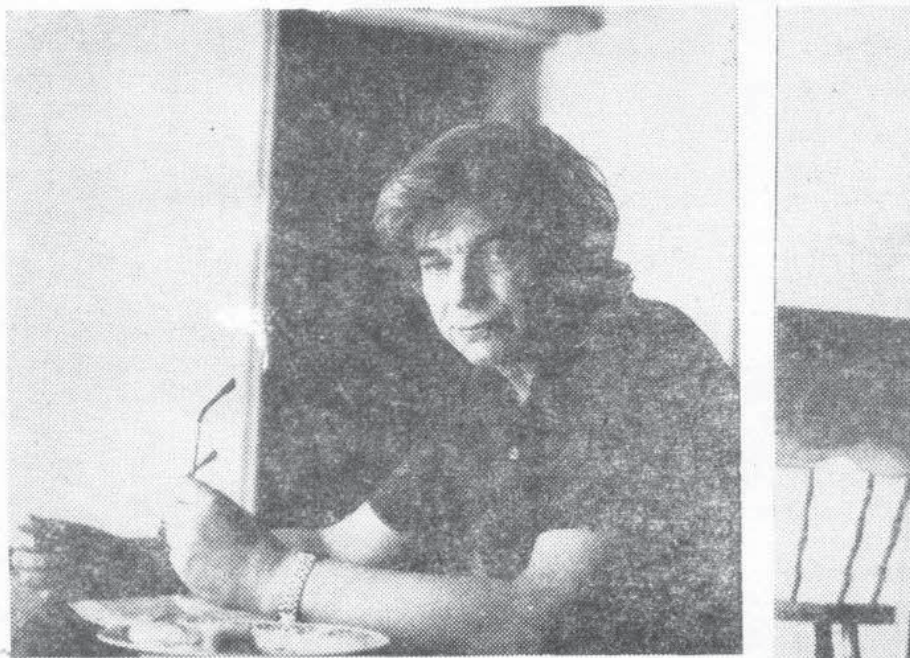
Ai renunțat la un decembrie albastru închis,
Plutind spre un solstițiu tulbure,
Parcă nevrînd să privești nespus de trist
Cum norii se frămîntă în vînt și în fulgere...

Apele te plîng, îs pline de lacrimi amare.
Din albie, ele ies tulburate.
Și brazii te plîng, tremurîndu-le coroana,
Fiindu-le parcă frică de moarte...

Dar tu ne iartă, poetule,
Că plîns-am la moartea-ți prematură,
Căci măcar atît făcut-am și noi
La nedorita plecare a ta...

Te binecuvîntăm cu toții, Nichita,
Coloană de bronz a poeziei române,
Jurînd lîngă mormîntul tău
Că etern printre „Noi“ vei rămîne...

Lucian ȚIRLEA,
clasa a X-a

Răsfăț la stop infinit

Lui Nichita Stănescu

Fiindcă clocoteai de pămîntesc,
Ți-am deschis soarele
Prin care
Te-am trimis în albia norului
De unde
Ai fugit în camera Lună.
Ți-am interzis strict
Vizitarea cerului
Aflat la etaj.
Însă tu,
Te-ai furișat tiptil, tiptil
Și te-ai ridicat la cer
Fără să-ți destăinui nimănu intenția.
Printre jucăriile găsite,
Pe care le aruncați în jos,
Ai lăsat să cadă și steaua ta,
Făcînd să se transforme totul
Într-un vrăjît nimb stelar
Ce coboară printre inimile slujitorilor tăi,
Azi.

Aurora STAN,
clasa a X-a, filologie-istorie,
Liceul Economic - Focșani

Gînduri la plecarea poetului

Nichita Stănescu nu mai este ?

*El nu mai este și dacă-l caut n-o să-l mai gă-
sesc nicăieri ?*

El nu vine mai departe cu noi ?

*Visam să mă opresc într-o zi în fața lui și să-i
spun o mulțime de lucruri. Și dacă m-ar fi privit mi-
rat și ar fi ris, n-aveam decît să spun : „Dacă sint mu-
rîtor...” Nici nu mă gîndeam că asta n-o să se mai poa-
tă întîmpla.*

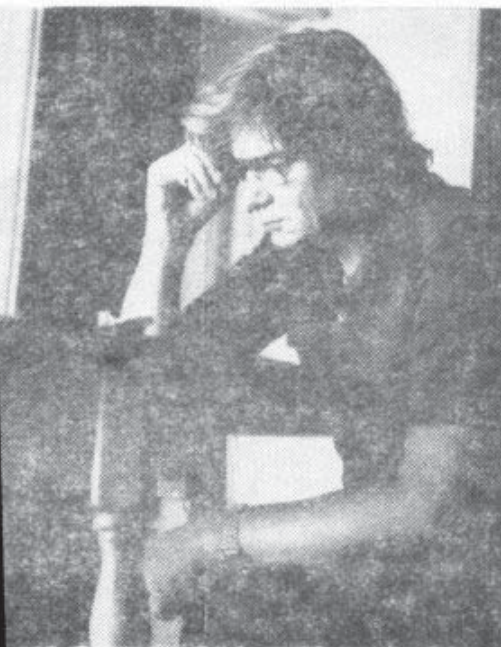
*Dar încă nu cred și nimeni nu poate să-mi impu-
nă ideea.*

*Cum am putea face să ne întîlnim într-o singură
secundă cu toții : trecuți, prezenți și viitori ?*

*Citindu-l îmi ziceam : „Omul e artistul. Omeni-
rea, materia primă”. Un amestec de genială îndrăz-
neală copilărească i-a dat harul de a materializa spi-
rit, de a coborî în ochi imagini fără formă, de a numă-
ra cele ce cresc din ele însele fără măsură, de a a-
tinge nu rana, ci durerea însăși...*

*„Totul e simplu, atît de simplu încît devine de
neînțeles...”*

Mihaela SEREA

... de o viață, ...

...Mohorea, de la fratele lui de o viață, Nini

Dialog literar

EUGEN B

(Urmare din pag. 1743)

ca luptător în cîmpul literelor, polemica îmi place atunci cînd se folosesc mijloacele etice admise, dar cînd ești făcut de plagiator deși anunți că folosești niște texte ce nu-ți aparțin, atunci ce să mai faci decît să îneci sub un dispreț nemărginit pe niște indivizi, angajați cu sume și posturi la „Fondul literar“, care te urăsc numai pentru că ai acasă un manuscris care conține mîrșava înmormîntare civilă a lui Biaga, dar nu poți să-l publici și

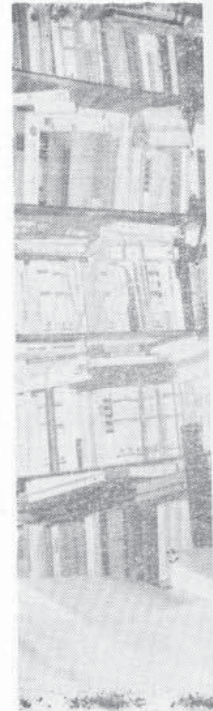
Și auzind că de un fals procuror din Cluj cu aere de profet, în realitate, un oarecare om cu carte, dar cu suflet de hingher, și cînd spun asta nu mă gîndesc la mine, mă gîndesc la autorul „Trilogiei cunoașterii“, care a murit cu scîrbă ca Iorga, cum scria undeva Călinescu. Mă simt bine? Nu mă simt bine deloc, e atît de mizer să scobești gunoiul, chiar cu un condei...

— Din cîte știu, n-ați fost în relații prea cordiale cu Marin Preda. Lăsînd la o parte antipatia, poate, reciprocă, o vreme, omenească în anumite limite, ce loc ocupă, după părerea dv., autorul „Celui mai iubit dintre pămînteni“ în istoria literaturii române?

— Întrebarea e dificilă, dar nu aș vrea s-o evit. Cred că „Moromeții“ (primul volum, evident, pentru că al doilea este jalnic, cu tot curajul autorului de a spune unele lucruri neplăcute) va rămîne o capodoperă a literaturii române. E altceva, o cotitură. Țăranul român, cam dostoievșchian, după mine, nu mai are aerul patriarhal de altădată; nu mai e snovos, ci dubitativ; e șiret, dar, repet, de la nume (cam rusesc, vezi Ilya Mu-

BU: „La Judecata de ap

romeț care stă pe șanț și vorbește pe alții de rău) și pînă la caracterul destul de discutabil, mi se pare cu totul particular și nereprezentativ, dacă ar fi să ne gîndim la esența românească a personajului. Despre asta însă, un studiu pe care de ani de zile îl promit, dar de frică să nu fiu bănuț de invidie, nu l-am scris încă. Restul? Nu vreau să fi răutăcios, dar de la improprietățile de limbă pe care nu le suport, pînă la falsul aspect „filosofic“ m-a dezamăgit. Cel puțin trilogia ultimă este penibilă, mai ales

în materie de intelectualism. L-am recunoscut pe Narly și ceilalți, cu antologia lor din care se folosiseră, mai ales sumarul și subtitlurile! Ca toți semidoctii, unii autori vor să fie Thomas Mann cu orice preț, dar foarte puțini reușesc.

— **Dintre prozatorii de astăzi, care vi se pare mai interesant?**

— Fănuș Neagu, pentru stilul său cam încărcat în metafore pe care ar trebui să-l mai plivească, dar cu limbă inimitabilă, genială.

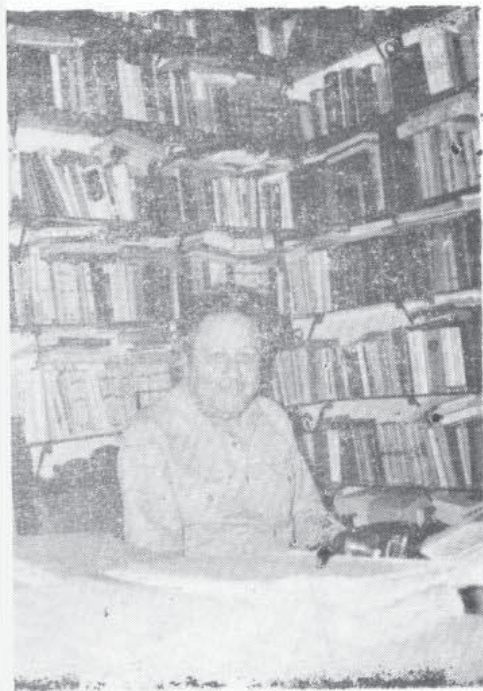
— **Ați condus o vreme „Luceafărul”, iar de 14 ani vă aflați în fruntea „Săptămîinii culturale a Capitalei”. Analizînd cazul dv., ca de altfel și pe al altora, s-a născut întrebarea: ce rol joacă o publicație în viața unui scriitor?**

— Mă consider un director de conștiință românească, de aceea am simțit nevoia să conduc o revistă. Nu se poate construi, într-o generație, niște conștiințe, fără o revistă literară. E mai important chiar decît a avea la dispoziție o editură pe care tare

... voi a scriitorilor mă voi înf

aș dori-o pentru a arăta cum se face o plivire în câmpul literar. Dar asta e o altă chestiune.

— Este cunoscut faptul că spiritul polemic înviează paginile unei reviste, ascute inteligența atât a combatanților cât și a cititorilor, generează, uneori, i-dei cu bătaie lungă în timp și în spațiu. Sigur, atunci când nu se urmărește discreditarea omului, ci analiza cărții puse în discuție. Din păcate, în viața noastră li-

terară, mai au loc răfuiele într-un limbaj suburban, cre-înd astfel un climat dăunător. Cum vede Eugen Barbu acest fenomen balcanic ?

— Nu e un fenomen balcanic. Chiar cele mai spălate polemici ascund multe capcane, ba chiar calomnii, spuse pe un ton doct, dar tot calomnii. Polemica (nu cum avansa cineva un termen imposibil, pentru că polemicos înseamnă război) presupune învingerea adversarului ; sigur, de dorit cu mijloacele cele mai elegante. În ce mă privește, nu le aleg, deși, în unele cazuri, am folosit și mânușile, pentru că a-ș ridiculiza pe adversar, făcând lumea să ridă nu e un păcat. Asta ține de talentul pe care-l ai. Ce s-ar fi făcut Arghezi în zilele noastre, cu atâți controlori de bune maniere literare ? O parte din opera sa (polemică în cele mai multe cazuri) nu ar fi existat ! Și cine ar fi pierdut ? Literatura română ! În ce mă privește, am suferit destul pentru că nu am putut să fac polemică fiind împiedicat și e păcat pentru că o peniță nu e o sabie sau un revolver.

— Ce-i preindeți unui critic literar ?

„ățișa onorabil“

— *Onestitate. Cinstea de a nu confunda omul detestabil, poate, cu opera care poate fi magnifică. Mie mi se aplică de către foarte mulți critici o cămașă de forță, dar asta nu mă sperie. Ce ris va fi într-un viitor destul de apropiat când Manolescu va fi citat pentru că l-a lăudat pe Dan Deșliu și l-a detestat pe Eugen Barbu ! Și dacă ar fi numai exemplul acesta ! Ce te faci cu Iorgulescu, de pildă, care e monumental în ce privește limba în care scrie și mai ales în căznitele sale judecări (de valoare ?).*

— Dar unui scriitor ?

— ...

— Dintre toate operele dv., care vă este cea mai dragă și de ce ?

— *Nu pot să vă răspund. Sigur că nu o să zic că „Balonul e rotund“ sau „Unsprezece“. Dar trei romane și câteva nuvele, oricum, nu pot fi ignorate chiar de inamici. Dar ei tac, crezând că măucid. Literatura bună e ca vinul : cu cât trece timpul, cu atât devine mai bună.*

— La „Groapa“ ați muncit mai bine de zece ani. Celelalte cărți au apărut la intervale mai scurte, deși câmpul dv. literar de acțiune s-a lărgit. Cum se explică acest lucru ?

— *Simplu. La „Groapa“ îmi făceam mâna. Pe urmă mai învățasem câte ceva, dar, cum v-am amintit mai devreme, „Janusul“ face 16 ani acuş, acuş.*

— Consacrarea unui scriitor se realizează și prin manualele școlare, când, în alcătuirea lor, pri-

mează criteriul valoric și nu cel conjunctural. Mai aveți timp și pentru cercetarea lor ?

— Da, mai am. Astfel, am constatat că ani de zile eu eram pentru școlari autorul „Șoselei Nordului” (de care nu mi-e rușine) și nu al „Gropii” (care se zice că se studiază de anul acesta în școli) sau al „Prințelului” (despre care iar aud că s-ar discuta și ei, deși ambele române nu se găsesc în librării, ceea ce e o anomalie!). Despre „Săptămîna nebunilor” trebuie să sper că se va studia în școlile anului 2050 !

— După opinia dv., cum ar trebui să arate o istorie a literaturii române pentru elevi ?

— O Istorie a literaturii pentru elevi? Păi nu avem una

Foto : prof. P. Dima

magnifică? A lui Călinescu ! Ea ar trebui tipărită în tiraje de mase, în fiecare an, în milioane de exemplare. Nu ar face decât să arate adevărata față a literaturii române, iar editorii ar putea să tipărească un secol și alte stupidenii, pe gratis, în contul acestei cărți, cum o fac acum pe banii Statului !

— Dramaturgul și scenaristul Eugen Barbu colaborează cu actrița Marga Barbu ?

— Da, scriu pentru soția mea roluri pentru filme. În teatru nu i se dau roluri pentru că se numește Barbu și nu altfel. În alte filme, nu o cheamă decât rar câte cineva, și asta cînd îmi merge mie bine. E o actriță foarte dotată. Nu numele ei a făcut-o, ci talentul său, dar răzbunările amicilor mei ajung pînă și la aceste mizerii. Cîinele de la ușă încă le-a scăpat pînă acum, dar mai e vreme...

— Și acum clasică întrebare : la ce lucrați ?

— Nu lucrez la nimic, deocamdată. Am terminat „O lume de cîștigat” și aștept să se răcească, cum se spune. Ce-o să mai fie, vom vedea.

PERMANENȚE

Ediția națională a operei complete a lui Eminescu este întemeiată de Perpessicius, care prevedea că va însuma, cum arată în unul din planurile sale de perspectivă, aproximativ 20 de volume. Aici se fixează data limită când trebuia încheiată editia. Se fixa ca termen de apariție pentru ultimul volum, anul 1975. Munca arădă, la descifrarea manuscriselor, are ca urmare faptul că Perpessicius își pierde vederea și încă din 1968 se vede silit să-și întrerupă activitatea de editare a operei eminesciene, ca peste câțiva ani să înceteze din viață. Perpessicius încercase să aibă îndoieli încă din 1964 că va putea duce la bun sfârșit munca la editia națională. Adresează o scrisoare deschisă cititorului de la anul 2000 în care mărturisea că „o viață de om nu ajunge ca să cuprindă totalitatea mostenirii literare a lui Eminescu”. Își pună întrebarea dacă cititorului de la anul 2000 îi va fi dat să salute editia în foarte multe volume integrală și critică” și tot el răspundea, precizând și condițiile în care se putea realiza acest deziderat al culturii noastre naționale. „M-ar fi exclus — scria el. Cu condiția totuși să se precătească încă de ne acum”.

Perpessicius desfășoară o activitate susținută mai bine de un deceniu, parcurgând cele 15 000 de file de manuscris rînd cu rînd și făcînd ample investigații și în presa vremii. După această muncă, de-o amploare fără precedent în editarea operei lui Eminescu, inaugurează tipărirea editiei naționale în 1939, cu poeziile publicate în timpul vieții poetului. Variantelor și co-

INTEGRALA

mentariilor la aceste poezii le consacră două volume, apărute în 1943 și 1944. După poeziile antume, Perpessicius editează și lirica postumă în alte două volume, IV și V, care văd lumina tiparului în 1952 și 1958. Marele editor mai are răgazul să descifreze din manuscrise literatura populară, căreia îi consacră cel de-al șaselea volum, tipărit în 1963.

Cînd își întrerupea Perpessicius munca de editare a operei eminesciene mai rămîneau de realizat un volum de teatru, cinci volume de proză politică, un volum de traduceri, un volum de corespondență, două volume fragmentarium și bibliografia generală. Deși în fața cercetătorilor stătea, cum se desprinde de aici, o obligație de interes național ca editia să fie continuată timp de 13 ani nu se întreprinde, practic, nimic în această direcție. Abia în 1975, se formează un colectiv de cercetători la Muzeul Literaturii Române, care își asumă sarcina, de mare răspundere, să încheie editia națională pînă în 1989, la împlinirea centenarului morții poetului. Perpessicius publică în două decenii șase volume, iar colectivului de la Muzeul Literaturii Române îi revine sarcina să tipărească în numai un deceniu 12 volume. În fața acestei situații, colectivul a hotărît ca bibliografia să treacă în seama Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România, care, de altfel, a și

EMINESCU

tipărit din ea un prim volum. Colectivul a hotărât, pe altă parte, determinat de termenul apropiat de încheiere a ediției, să nu respecte succesiunea numerică și să trimită volumele la tipar pe măsura elaborării lor. Aceasta este explicația că după tipărirea volumului VII, în 1977, s-a trecut la volumul IX, apărut, în 1980, căruia i-a urmat volumul XIV, în 1983.

Colectivul și-a încheiat lucrările la volumele X, XI, XII și XIII, care au fost predate succesiv Editurii Academiei, spre a fi trimise la tipar. Edităm aici toată publicistica lui Eminescu de la *Timpul* din 1877-1883 și de la România liberă și Fintina Blanduziei din 1888-1889. Concomitent se lucrează la volumul de teatru, cel de corespondență și fragmentarium german și român.

Colectivul și-a propus ca din 1986 să treacă și la reeditarea volumelor I-VI, în structura căroră se vor introduce unele modificări. Poemul Putnei nu va mai figura în editie, întrucât aparține lui Dimitrie Gusti. Basmul Făt-Frumos din lacrimă va fi transferat din volumul VI în volumul VII consacrat prozei literare, întrucât este creație originală, pe teme populare.

Opera lui Eminescu este cunoscută parțial, fapt explicabil prin absența ediției integrale a scrisului său. Au intrat în circuitul public poezia și proza, iar în anii din urmă și teatrul. A-

bia acum intră în circuitul public și proza politică, de-o amploare ce depășește poezia, proza și teatrul, luate împreună. Proza politică se constituie în cel mai strălucit jurnal al evenimentelor din 1870-1883, pe care ni l-au lăsat scriitorii noștri din secolul trecut. Merită o atenție deosebită și însemnările științifice, atât pentru cunoașterea orizontului intelectual al poetului, cât și pentru unele anticipații de mare actualitate. În volumul XIV, publicăm eseul lui Robert Mayer, *Observațiuni asupra puterilor naturii neviețuitoare*, în care se enunță principiul conservării energiei potrivit căruia aceasta nu poate fi creată sau distrusă, ci numai transformată dintr-o formă în alta. Eminescu descoperă eseul fizicianului german înaintea specialiștilor și-l traduce integral. Să mai dăm un exemplu. O comparație a sa din manuscrise, între organismul uman și mecanismul unui ceasornic, formează obiectul unor dezbateri științifice din anii din urmă, la care participă Max Planck și Erwin Schroedinger, amândoi laureați ai Premiului Nobel. Mișcarea noastră științifică înregistrează o mare pierdere prin faptul că aceste însemnări rămân înarodate în manuscrise mai bine de un secol.

Editia națională este chemată să-l reprezinte pe Eminescu în dimensiunile reale, cu nimic mai prejos ca ale unui Dante, Leonardo da Vinci ori Goethe. Acțiunea de editare a operei sale se înscrie ca unul din cele mai importante deziderate ale culturii noastre naționale.

D. VATAMANIUC

„REVISTA NOASTRĂ” — 100

Noua serie a ajuns, aşadar, la numărul 100 și la aproape 2000 de pagini tipărite.

Cu 13 ani în urmă, când am pornit la drum, nu bănuiam că vom atinge această performanță. În arena presei, am pornit cu timiditate, dar și cu dorința de a continua — însă nu oricum — valoroasa tradiție editorială de la Liceul „Unirea”, instituție de învățământ centenară, cunoscută în toată țara, prin numeroasele personalități ieșite de pe băncile ei. Nu oricum, pentru că prestigiul acestui lăcaș al vieții spirituale românești nu poate fi întărit decât prin acte de cultură de primă mărime, greu de realizat în condițiile în care nu dispui de fondurile necesare, de timp suficient, ci numai de... entuziasm. Și flacăra lui, sprijinul dat de organele de partid, de colegi și alți inimoși prieteni ai liceului și custozii ai valorilor vrâncene ne-au ajutat să depășim obstacole de tot felul și să scoatem cu regularitate număr după număr, să inițiem și să desfășurăm, în afara orelor de clasă, acțiuni de interes local și național, antrenând în acest e-

fort de înaltă vibrație intelectuală cărturari de frunte din toate colțurile țării.

Strădania noastră n-a trecut neobservată. După fiecare apariție, am simțit căldura gândului curat exprimat într-un impresionant număr de recenzii elogioase publicate în principalele cotidiane centrale, în mai toate revistele literare și culturale, la posturile de radio și televiziune, precum și în presa locală. La acestea se adaugă scrisorile trimise de cititori de toate vârstele. Astfel, mii de prieteni cunoscuți și necunoscuți ne-au îndemnat să continuăm și cu mai multă vigoare această muncă sisifică și, în același timp, ne-au obligat, prin gestul lor, să ridicăm necontenit ștacheta și să păstrăm nealterat respectul față de litera tipărită.

Și cu acest prilej jubiliar, le adresăm lor și tuturor cititorilor revistei mulțumirile noastre din inimă!

Ca de obicei, vom reproduce — dar de data aceasta, din lipsă de spațiu, în sinteză — ecourile apărute în ultimul timp.

„SCINTEIA TINERETULUI” :

„Din dorința de a aduce un permanent omagiu înaintașilor, dar și pentru a oferi loc de rostire condelelor cu matricolă, în 1972 (...) a fost reînființată revista școlii, revistă a cărei viață încetase cu decenii în urmă, la doar câteva numere de la prima apariție. După 12 ani de la editarea seriei noi, publicația elevilor vrânceni se bucură astăzi de un binemeritat renume în țară. Distinsă în cadrul Concursului național al presei școlare cu premiul I în 1978 și în 1981 și cu premiul special al juriului în 1979, revista este înregistrată în 1980 la U.N.E.S.C.O.

Concepută în echip de magazin Revista noastră găzduiește, pe cât posibil, informații din variate domenii ale cunoașterii. Autentic laborator de creație, ea a oferit de la un an la altul, unui număr de 500 de elevi prilejul de a se exprima publicistic, înlesnindu-le, totodată, apropierea de cultura adevărată, de semnificația evenimentelor care au dat și dau densitate vârstei lor tinere. În cele 99 de numere cite cuprinde colecția până la ora de față, se reazămă de lumina slovel tipărite un adevărat muzeu al literaturii. Pe simezele paginilor pot fi întâlnite mărturiile inedite cu privire la viața și personalitatea multor reprezentanți redutabili ai scriiturii românești. De la Ion Creangă la Marin Preda, de la Duiliu Zamfirescu la Zaharia Stancu, de la Tudor Arghezi la Nichita Stănescu. Fără a fi nici pe departe

SALONUL LITERAR DRAGOSLOVENI, 1983

PREMIUL „REVISTEI NOASTRE“

Oana-Diana
RENEA

Identitate

Port în mine o fărîmă de Univers
 Și Universul mă include.
 Sînt un fir de praf pe-un cîmp imens,
 Picătura de rouă pe petalele ude.
 Știu că vîntul va bate, spulberînd praful fin
 Și că soarele va sorbi roua crudă.
 În fața soartei, efemeră, învinsă mă-nclin
 Căci de-ncerc s-o conving ea rămîne surdă.
 Dar aș vrea – căci nu pot să mă-mpac
 C-o tăcere imensă și goală –
 Să las în urmă mai mult decît fire de praf
 Sau decît picătura pe-o petală.

Cred !...

Cred ! Cred în sufletul pe care-l porți,
 Om supus vieții !
 Cred în visul soldaților morți –
 Vis de dragoste al tinereții.
 Cred în ochii de copil ce-a zîmbit
 Inocent și curat ca petala.
 Cred în cei ce-au iubit
 Altceva decît gloria, fala.
 Cred în frunza ce-n zbuciumul în
 Povestește copiilor despre strămoși.
 Cred în cîntecul de leagăn, ca un suspin,
 În feerice basme cu-nalți feți-frumoși.
 Cred și în pămîntul sub care, goi,
 Strămoșii noștri încă gem.
 Cred ! Cred în bunătatea din noi,
 În realismul pe care-l avem !...

DEBUT

Dimineața

In somnul meu atît de rar și chinuit,
 Secundele mă mistuie, mă ard...
 Tristeți peste lumină cad
 Și cad și eu cu groază-n infinit.
 Și dacă nu-i pe lume numai noapte,
 Înseamnă că lumina are-un rost!
 Ce sens mai are? (Dacă știi c-ai fost
 mitraliat de clipe-automate...).

Leonița CHEMAC,
 clasa a XII-a,

Liceul Industrial Nr. 3 — Focșani

Ce înseamnă viața?

Din umbra vieții

Din umbra vieții te privesc
 Și te iubesc în taină,
 Și gânduri dulci îți dăruiesc
 Din inima-mi amară.

Cuvinte mute îți șoptesc
 Prin caldele-mi priviri,
 Și-n fiecare privire-mi cresc
 Atâtea amintiri.

Stela GEORGESCU,
 clasa a XII-a,

Liceul de Construcții — Focșani

Iubire și-amar,
 Verde vlăstar,
 Lacrimi de dor,
 Toamnă și zbor,
 Păsări de foc,
 Dorință, noroc,
 Aripi de gând,
 Săgeți săgetînd,
 Flori de bazar,
 Norocul la zar,
 Locul natal,
 Alb de spital,
 Doctori și bani,
 Riduri de ani,
 Moarte de om,
 Rădăcină de pom,
 Negru abis,
 Culoare de vis.

Carmen CORMAN,
 clasa a X-a, filologie-istorie,
 Liceul Economic — Focșani

DEBUT

Fântina de lumină

Caut inima fântinii de lumină
 agățată de marginea cerului.
 Săgetată de fior
 netezesc drumul spre ea
 cu palma mamei
 bătătorită de arșița cuptorului.
 O gălesc !
 La porțile ei se ruga
 îngenuncheată tăcerea !

Cerul pîlpîie ca o ciută
 atinsă de buzele mele uscate.
 Mă ridic însetată,
 ca o ferigă spre aburul apei.
 Și sorb din ea duhul iubirii...

Maria-Magdalena GRIGORE,
 Liceul „Zinca Golescu” – Pitești

DINTRE SUTE DE CATARGE

Mă rog...

Mă rog de vise să rămînă pure,
 Mă rog de apă să rămînă rece,
 Mă rog de negru să rămînă-n mure,
 Și să nu treacă tot ce, totuși, trece.

Mă rog de zboruri să rămînă păsări
 Și de speranță să se îplinească,
 Mă rog de moarte să se facă viață,
 Mă rog de ură să se îndrăgostească.

Mă rog de infinit să joace teatru,
 Mă rog de pace să ne facă cheie,
 Mă rog să se împartă lumea-n patru :
 Iubire, luptă, cîntec și idee.

Mă rog să fie bine pe planetă,
 La dragoste mă rog și la dreptate
 Să nu ne joace cerul la ruletă !
 Dar... eu mă rog la tot ce nu se poate...

Doina ROȘU,
 clasa a X-a B,
 Liceul „Al. I. Cuza” – Focșani

DINTRE SUTE DE CATARGE

Un nume : **Camelia PRICOP**,
 clasa a XI-a, filologie-istorie,
 Liceul Economic — Focșani

Tu, țară

Mi-ai dăruit o oră
 din veșnicia ta
 să pot privi
 cum ziua se pierde în amurg
 și cum apare luna-n mătăsuri argintate
 și stele cum apar pe liniștitul cer.
 Mi-ai dăruit o oră
 din nemurirea ta
 să pot privi-n adîncul izvoarelor tale
 peștii aurii
 și iarba cum s-apleacă fragedă sub rouă,
 s-ascult cum cîntă riurile-n Mare,
 cum limpede murmură apa-n fîntină...
 Mi-ai dăruit o oră
 din veșnicia ta
 să-ți cînt cu al meu suflet
 imnuri de slavă.

Dorință

Ți-aș închina un cîntec
 ție, femeie,
 zeiță a tuturor lucrurilor,
 dar tu cînti mai frumos.
 Ți-aș dărui stelele cerului,
 dar tu strălucești mai puternic.
 Ți-aș dărui galbenul holdelor,
 dar părul tău e mai galben
 decît ele
 și-atunci,
 mă așez în genunchi
 și-ți sărut mîna gingașă.

Gînduri

M-am gîndit la Univers.
 M-am gîndit la... infinit.
 M-am gîndit la soare,
 la cer, la copilărie
 și-am luat apoi pana
 și-am scris despre Țară.

DEBUT

Lăsați porumbeii să zboare

E iarnă.
 Și ninge... visăm cum ninge. Și totul e frumos, și totul e alb.
 Și porumbeii sînt albi...
 Și eu sînt pură, și cerul este albastru, pur.
 Și porumbeii sînt puri...
 Pe aripile diafane, vîntul mă poartă prin spațiul alb, sufletul devine obraz al lunii.
 Și porumbeii zboară...
 Și e liniște, e liniște... E frumos, e frumos...
 Nimeni nu tulbură liniștea !
 Nu strigați ! Nu ucideți !
 ...Lăsați porumbeii să zboare !...

Pace...

Pace ! Unic cuvînt !
 Pace : soare, flori, fluturi !
 Pace ! Primul și ultimul cuvînt !

Elena DINU,
 clasa a XI-a, filologie-istorie,
 Liceul Economic – Focșani

Viața

În viziunea mea, viața e un tren
 cu multe stații de oprire.
 Unii călători coboară la
 prima, la a doua, la a treia...
 Cei mai mulți merg mai departe.
 O parte cultivă acolo unde rămîn
 o floare, două, trei...
 Călători, mergeți pînă la ultima stație ;
 la capătul ei ,faceți o seră !

Dana NAZARIE,
 Liceul „Al. I. Cuza” – Focșani

DINTRE SUTE DE CATARGE

Pastel

Luna se strecoară printre nori, alene,
 stele căzătoare mă împrejmuesc,
 foșnet de izvoare-mi picură din gene,
 iarba se-nfioară, crengile trosnesc.

Umbre încâlcite saltă printre fire,
 ici iarba foșnește, colo-i zgomot iar,
 mă-nfioară clipa plină de iubire,
 mă-nfioară clipa – fulgeru-i de jar.

Cerul se prelinge printre nori și stele,
 albele fantome pașnic șoșotesc,
 e o ciută blîndă-n gîndurile mele
 și doresc prin patimi să o însoțesc.

Și deodată roua saltă în pahare,
 ciutele în iarbă toate s-au întins,
 au strivit sub pleoape ultima ninsoare,
 peste gînduri cerul nu s-a mai prelins.

Da, pastel și nimeni, totul și nimic
 se scufundă-n mine și-n adîncul mic...

Valentin-Manole GHEORGHÎĂ

Epilog

Viscolind troian de vise
 În a nopții grea tăcere,
 Peste foile nescrise,
 Stă poetul în durere.

Printre plopi se-apeacă stele,
 O mulțime de mărgele,
 Uită-te și tu, iubito,
 Și privește în tăcere.

Cînd o lebădă în zare
 Cîntă cîntecu-i de jale,
 Undeva își dă o floare
 Coloritul din petale.

Florinel AGAFIȚEI,
 clasa a XII-a, filologie-storie,
 Liceul Economic — Focșani

ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

O memorabilă seară de știință și tehnică

Organizată de Comitetul județean Vrancea al U.T.C., „Seara științei și tehnicii” desfășurată în sala de festivități a liceului nostru la 10 nov. 1983, s-a înscris în cadrul manifestărilor „Săptămîinii științei și tehnicii pentru tineret”.

Beneficiind de o largă participare, manifestarea s-a constituit într-un amplu dialog între reputați oameni ai științei și tehnicii, pe de o parte, și elevi și cadre de specialitate, pe de altă parte.

Luînd cuvîntul, prof. univ. dr. David Davidescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., a prezentat o temă de larg interes, aceea a alimentației raționale. Problema ce captează interesul specialiștilor este cea a resurselor de hrană pentru mileniul viitor, cînd, fără a avea posibilitatea practicării unei agriculturi extensive, omenirea va trebui să facă față necesităților crescînde de resurse alimentare. Se caută noi soluții, în special prin cultivarea algelor în ocean, cu un randament sporit față de culturile terestre de plante cerealiere. Cîteva din „secretele” prevederii (mai mult sau mai puțin...) corecte ale evoluției vremii ne-au fost prezentate de Ioan Stănescu, cercetător principal la I.M.H. Opiniile specialiștilor sînt, la ora actuală, contradictorii, în sensul că unii prevăd o răcire a climei, urmată de modificarea ecosistemelor naturale, iar alții susțin contrariul, în sensul încălzirii climei, urmată de creșterea nivelului oceanului planetar.

Automobilul e mereu în actualitate prin complexitatea problemelor a căror rezolvare ne-o impune, în special prin necesitatea adaptării lui la evoluția actualiei crize mondiale de combustibili. Răspunzînd la rîndul

său, unor întrebări din partea celor prezenți, prof. dr. ing. Mihai Stratulat ne-a prezentat cîteva din cercetările și realizările de ultimă oră ale marilor producători de automobile pe plan mondial. Motorul ceramic, experimentat pare-se cu succes în Japonia, ar fi o soluție în calea reducerii pierderilor calorice, iar alimentarea cu hidrogen lichid, sau realizarea unui automobil electric pe baza unor acumulatori mult mai ușori decît cei existenți — ar fi o altă soluție în problema sursei de energie.

Așteptat cu îndreptățit interes, cpt. ing. cosmonaut Dumitru Prunariu ne-a împărtășit cîteva din impresiile și realizările sale din timpul zborului comun cu piloții sovietici, desfășurat în cadrul programului „Intercosmos”. În timpul unui zbor spațial, de exemplu, se pot realiza diferite aliaje mult mai omogene datorită lipsei gravitației — astfel se obțin bilele pentru rulmenți cu o structură internă perfectă.

La fel de importantă ca și pătrunderea în cosmos, este și pătrunderea în secretele mecanismelor eredității. Ingineria genetică — una dintre cele mai noi ramuri ale științei — a făcut într-o perioadă de timp scurtă progrese uriașe. Dr. Lucian Gavrîlă, de la Facultatea de Biologie a Universității București, ne-a expus cîteva din aplicațiile recombinării genetice.

Unirea cea Mare de la 1918 a fost actul voinței întregii noastre națiuni, dorită și înfăptuită cu înflăcărare de popor. Despre actele premergătoare Unirii ne-a vorbit cercetătorul Radu Coroamă, de la Muzeul de istorie al R.S.R.

Liviu AXENTE,
clasa a XII-a A

(Urmare din pag. 1779)

profesioniști, redactorii sînt niște elevi ca oricare alții, adică își vîd cu pasiune de școală, lucrează cu șublerul în mînă în orele de practică, participă la olimpiade, dansează la serile culturale, recită și cîntă la serbări. De fiecare dată, găsesc o oră-două libere pentru a se aduna în cabinetul profesorului Dima unde propun sumarul viitorului număr, corectează materiale, bat la mașină, hotărîsc cine să facă de serviciu la tipografie, cine să se ocupe de exemplarele de semnal. Munca redacțională e făcută în totalitate din mers. Pe cit este de dezarmantă, pe atît este de fermecătoare este simplitatea cu care colectivul de redactori-elevi dă viață apreciatei publicații. E de la sine înțeles că **Revista noastră** are și precizate rosturile pedagogice. Nu întâmplător, semnăturile elevilor stau alături de ale academicienilor. Pe de o parte, e vorba de un privilegiu pe care memoria inimii nu-l va uita nicicînd, pe de alta, se infiripă discret ambiția de a crește cu timpul. Drumurile revistei dincolo de zidurile școlii nu țin numai de ceea ce se cheamă difuzare. Activitatea în teren a reporterilor însumează deja deplasări demne de invidiat. Conduși de aceiași inimos profesor, ei au bătut multe din județele țării cu precădere pe tinerare literare.

La sediul redacției sînt păstrate cu grijă o mie de fotografii-document și 30 de benzi cu interviuri care au văzut lumina tiparului. Ar fi nedrept, desigur, dacă în încheierea acestor rînduri nu aș pomeni și cîteva din numele elevilor care, de la număr la număr, ne conving că **Revista noastră** este în ultimă instanță a... noastră: Carmen Băicuțescu, Lidia Dimitriu, Ionel Marinescu, Tatiana Ilie, Laura Limbășin, Marius Topală. Mai exact spus, pentru a nu omite pe nimeni, frumoșii adolescenți ai liceului foșănean „Unirea”, a căror întovărire cu instrumentele scrișului trebuie salutată cu bucurie. (Fragment din articolul „Virstele spiritului”, apărut în nr. nr. 10764, din 7 ianuarie 1984).

Stefan MITROI

RADIOTELEVIZIUNEA ROMÂNĂ :

„**Revista noastră**, prestigioasa publicație a elevilor Liceului „Unirea” din Focșani, a apărut într-o nouă ediție, omagiind actul Unirii celei Mari, care desăvîrșea drumul românilor spre unitatea deplină. «Din cele mai vechi timpuri — scrie elevul Adrian Cherecheșu —, dorința de unitate a ars ca o torță în inimile înaintașilor noștri, mărturie fiind formarea cu peste două milenii în urmă a primului stat centralizat dac, sub conducerea lui Burebista».

În ultimul număr al **Revistei noastre**, Maricel D. Popa semnează o cronică lirică a dragostei de glie. De altfel, ca și cu alte prilejuri, sumarul liric al revistei este bogat reprezentat cu semne de certă înzestrare poetică la cei mai mulți semnatari. Trei aniversări, trei jubilee literare, trei scriitori patrioți: **Duiliu Zamfirescu**, **Barbu Delavrancea** și **Alexandru Vlahuță** evocați la 125 de ani de la naștere.

Un alt moment aniversar consemnat de **Revista noastră** este centenarul primei ediții, ediția Majorescu, a **Poeziilor Luceafărului** limbii române.

Revista mai publică un interviu acordat de acad. Iorgu Iordan prof. Petracea Dima, coordonatorul publicației elevilor Liceului „Unirea” din Focșani, rubrica **Limbă și stil**, un dialog literar cu criticul și istoricul literar Nicolae Manolescu, rubricile de istorie literară, folclor, știință și tehnică etc.

În finalul acestor consemnări, reproducem poemul **Zbucium în lumină**, semnat la rubrica **Debut** de Daniela Popescu”.

(Emisiunea „Odă limbii române”, din 19 ianuarie 1984).

George MIREA

„CRONICA” :

„**Revista noastră**. Există o artă de a gîndi o revistă, de a-i da viață spirituală înaltă, de a-i restitui de fiecare dată nota specifică, de a-i menține, în textele publicate, nivelul valoric, de a nu ceda diletantismului, mediocrității. **Revista noastră** (Liceul Unirea din Focșani, nr. 97—98—99, 1983) se dovedește cu fiecare număr apărut o prezentă, o revistă ce-și respectă principiile. Ultimul număr este o reușită, o nouă dovadă că acolo unde există solidaritate morală și culturală rezultatele se văd, sînt recunoscute. Textele publicate dovedesc că la **Revista noastră** există un puternic spirit critic care guvernează echipa de coordonare a publicației, care îi acordă o remarcabilă personalitate. Amintim doar cîteva titluri de mare interes: Clasicii români în receptare modernă: **Barbu Delavrancea**, **Al Vlahuță** și **Duiliu Zamfirescu**; interviuri cu Iorgu Iordan și N. Manolescu, o rubrică de limbă și stil; inedite V. Voiculescu și Pavel Nedelcu.

Atragem atenția și asupra unor tinere voci lirice, care la rubrica **Dintre sute de catarge** își anunță prezența: Corneliu Stanciu, Adriana Caranfil, Florinel Agafitei ș.a.” (Nr. 3, 20 ianuarie 1984).

Z. I.

TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ :

„Înființat pe baza unui decret semnat domnitorul Al. I. Cuza, Liceul „Unirea” din Focșani și-a sărbătorit în 1966 o sută de ani de existență, purtînd la temelie năzuința de veacuri a românilor spre știință, spre cultură. A început al doilea secol de existență, în epoca Ceaușescu, sub semnul unor împliniri fără precedent. La Liceul „Unirea” din Focșani se editează **Revista noastră**. În paginile ei, simbol al nezdruincinatei uniri și unități, întîlnim semnături din toată țara: elevi, cadre didactice, foști elevi, oameni ai muncii, scriitori consacrați, academicieni. A apărut întîi în 1912, în puține pagini și apoi s-a stins, ca să reapară peste 60 de ani, în 1972, iar astăzi este o revistă de prestigiu, înregistrată la U.N.E.S.C.O., deținătoare a numeroase premii și succese în formarea oamenilor. Muncă asiduă, perseverență, creativitate pentru nevoile patriei, orizont larg, interdisciplinaritate”. (Emisiunea „Viața școlii”, din 24 ianuarie 1984).

Eugenia GROȘU

ECOURI

„TRIBUNA SIBIULUI“:

„Publicație a elevilor Liceului «Unirea» din Focșani, renumit încă de învățămînt înființat de domnitorul A. I. Cuza, **Revista noastră**, fiind difuzată în țară și peste hotare, a publicat într-un număr recent un material semnat de Liana Bălan și Rodica Iancu închinat poetului de la Râșinari, Octavian Goga. De asemenea, la rubrica **Note de lectură — Goga în corespondență** este publicată o parte din corespondența poetului «pătîmirii noastre», cu diferite personalități ale timpului. Tot în acest număr este prezentată și monografia semnată de prof. univ. dr. Emilia St. Milicescu privind personalitatea lui Gh. Lazăr din Avrig, fondatorul învățămîntului în limba națională, conducător al Școlii de la Sf. Sava din București, sprijinitorul răscoalei lui Tudor Vladimirescu”. (Nr. 8253 11 ianuarie 1984).

S. Șt.

„TRIBUNA ROMÂNIEI“:

„Revista noastră”, publicație a elevilor Liceului «Unirea» din Focșani, fondată în anul 1912, se află cu ultimele trei numere (97—98—99) în pragul, dacă e bine să spunem așa, a primei sute de numere a seriei noi. Numărul triplu, octombrie—decembrie, își menține ținuta, prin care realizatorii (...) au făcut din revista tipărită la Focșani, nu doar o revistă școlară, ci mai ales o bună școală de educație a tinerii generații, prin intermediul publicisticii. Elevii focșăneni de la «Revista noastră» sînt confrunțați, număr de număr cu tradițiile liceului și ale orașului lor, cu actualitatea culturală a României contemporane, cu probleme de etică. Ei sînt puși totodată în dialog direct cu mari personalități ale lumii românești de azi. Ne închipuim, astfel, ce efect benefic poate avea pentru simțirea unui adolescent interviul publicat în exclusivitate de revista ce apare în școala sa cu nonagenarul savant lingvist Iorgu Jordan, sau cu prestigiosul critic literar Nicolae Manolescu. Ce îndemn poate constitui reevaluarea din unghiul revistei a moștenirii culturale mai mult sau mai puțin „locale” ! Un Duiliu Zamfirescu, un Alexandru Vlahuță aparțin demult culturii patriei întregi, dar la origine ei sînt tot focșăneni sau adoptați (cum e cazul lui Vlahuță) de mirificul ținut al «Mioriței». «Revista noastră» e însă un șantier literar-artistic și științific, care, nu în ultimul rînd, ne atrage atenția. Inteligența realizatorilor funcționează în acest sector fără greș. O confruntare cencleră de asemenea anvergură educă adesea mai bine, dînd rezultate surprinzătoare. Semnatarii de azi ai sumarului «Revistei noastre» vor fi în mod sigur scriitorii, artiștii, savanții sau publiciștii de mîine viți de pe plaiurile focșănene. Salutîndu-le consecvența și nobila trudă, le dorim la început de an mult, foarte mult succes !” (Nr. 261 — februarie 1984).

Ion MURGEANU

VRANCEA LITERARĂ

Epistolar iredit (III):

PAVEL NEDELICU — B. JORDAN

ANUL I, NR. 2

5 LEI

MARE 1983

13

SEMNAȚ DE:

G. Bacovia
Apostol Fulga
B. Jordan
Vasile Dorneanu
Ioan Georgescu
Mihail Chirnoagă
E. Ar. Zaharia
Ștefan Beciu
George Car
Al. Călinescu
Pavel Nedelcu

REVISTA LUNARĂ DE LITERATURĂ ȘI CRONICĂ

(Cu acest epistolar iredit, reproducem mai jos în conformitate cu ortografia și punctuația originalelor, încheiem publicarea corespondenței poetului Pavel Nedelcu adresată prozatorului B. Jordan, apărută în prestigioasa revistă a elevilor Liceului «Unirea» din Focșani, în numerele din aprilie—iunie 1982 (pp. 1439—1440) și oc-

tombrie—decembrie 1983 (pp. 1722—1723).

Caracterizate prin sinceritatea gândurilor și intensitatea sentimentelor exprimate, cele cincisprezece mărturii epistolare, care au văzut lumina tiparului în „Revista noastră”, constituite prețioase izvoare documentare pentru completarea informațiilor despre cei doi scriitori de aleasă cultură și sensibilitate artistică.

Aducem și pe această cale căldușoare mulțumiri familiei lui B. Jordan — distinsii soții, Alina B. Jordan, și fiicei, dr. Ortansa Făinis — care, cu generozitate, ne-au pus la dispoziție interesanta colecție de scrisori și cărți postale. Aceleași vii mulțumiri le aducem și neobositului coordonator al revistei focșănene, prof. Petruche Dîma, care, cu dăruire și competență publică valoroasa moștenire culturală vranceană.

Gh. S. ȘTEFĂNESCU

(Continuare în pag. 1795)

S. T. E. F. — '84

Inițiativa laudabilă a Comitetului Municipal U.T.C., a ziarului „Mileovul”, a Inspectoratului Școlar Județean și a Teatrului Popular de a înființa o Stagiunea teatrală a elevilor din Focșani (STEF) a „prins” tot mai mult la publicul — mai ales școlar — din municipiu. Iată-ne în 1984 sărbătorind șapte ani de mari succese în această manifestare unică în țară. Și fiindcă stagiunea are caracter de concurs e bine să menționăm că începând cu a șaptea sa ediție, juriul este prezidat de cunoscutul regizor Constantin Dinischiotu.

Frumosul teatru al municipiului nostru a găzduit în ziua de 4 februarie 1984, formația Liceului Industrial Nr. 1 cu premiera absolută „Proces de paternitate”, de Cristian Dan Grigorescu. Piesa este adinc implicată în eternele conflicte dintre părinți și copii, sau dintre moral și imoral. Ca de obicei, doar timpul — acest aspru judecător — va sancționa indivizii ce n-au respectat legile nescrise ale omeniei.

Sub competența îndrumare a profesoarei Maria Mierlușcă și a actorului Ion Constantinescu, elevii au ajuns să cunoască în profunzime personajele din acest spectacol conceput în viziune modernă.

În general dialogul a fost bine condus. Printre cei care s-au remarcat putem menționa pe Marian Stoica depășind momentele critice ale unui rol dificil. O apariție plină de candoare a fost Daniela Opincă în rolul profesoarei. Nu-i vom uita — firește — nici pe cei doi avocați — interpretați cu naturalețe pînă la un punct — de Ecaterina Strat și Iulian Ivan.

Așadar, primul spectacol a adus și primul succes.

18 februarie 1984. Este seara Liceului Industrial Nr. 5. Se prezintă piesa „Vederea”, de Ion Băieșu.

Spectacolul pregătit de profesoara Mariana Haner și actorul Vasile Onesciuc-Cernăuțeanu ne arată că rolurile au fost studiate în cele mai mici nuanțe. Pe fundalul unei omogene creații de echipă putem menționa și realizări actoricești individuale. Ne-a reținut în primul rînd atenția Dana Pătrășcanu în rolul mamei, interpreta plină de sensibilitate „a trăit” un caracter complex, dominat de un egoism exacerbat. Din cauza acestuia sacrifică fericirea singurei fiice. De altfel, Daniela Lăcrămioara Lupșa ne-a convins jucînd rolul acestui copil cu principii „sănătoase” ca ale părinților. O apariție de-a dreptul bizară ne-a adus Dumitru Doru interpretînd un pensionar „învechit în rele”. Rolul a fost — credem — un succes personal al elevului. Dacă la cei de mai sus adăugăm jocul bun al actorilor Borș-Dumitrescu Constantin, Tudor Fănel și Paraschiv Mugurel am trecut de fapt în revistă întreaga echipă care a răspuns bine — cit pot niște amatori s-o facă — la cerințele unui public avizat.

Emoții puternice atît pe scenă cit și în sala arhiplină. De ce? Pentru că în această seară de 10 martie 1984, Liceul „Al. I. Cuza”, liceu cu deosebite realizări în toate activitățile, prezintă piesa „Diavolul alb”, de Rodica Padina. Se simte dintru început grija organizatorilor pentru crearea unei atmosfere propice actului de cultură.

Spectacolul de puternică expresivitate teatrală, tensiune intelectuală și forță emoțională. Problema de viață pusă în discuție te alarmează, te neliniștește. Elevii stăpinesc bine rolurile ceea ce ne duce imediat cu gîndul la orele, zilele și săptămîinile de efort continuu sub îndrumarea inimioasei profesoare Liana Apostol și a lui Vasile Onesciuc-Cernăuțeanu.

În ceea ce privește interpreții, credem că trebuie remarcată mai întîi Adriana Bornez care ne-a dat o Ștefană deosebit de expresivă și personală.

La același nivel artistic ridicat se remarcă și Gabriela Mihalcea în dificila ipostază a unei mame devotate dar severe. Silvia Bozianu face un rol de zile mari creînd o Dană interesantă. Trăirea momentelor de criză ale personajului și-a găsit expresia în jocul discret dar profund al actriței amatoare. Amintind — în incheiere — buna impresie făcută de Mihaela Murgoci, Laurențiu Manu și Costel Mihaelache, considerăm că spectacolul a fost o adevărată reușită.

Formația de teatru a Liceului „Unirea”, condusă de Culiță Ușurelu și Ion Constantinescu, își va face intrarea în noua stagiune a S.T.E.F. cu piesa de mare succes — „Preșul”, de Ion Băieșu. Spectacolul va avea loc la 31 martie a.c.

Cronica spectacolelor care vor intra în concurs după 10 martie a.c. va apărea în numărul viitor al „Revistei noastre”.

prof. Culiță UȘURELU

ANIVERSĂRI

Context și text sau Al. Russo și „Miorița” *)

Marile personalități creatoare, precum și marile capodopere anonime, adică folclorice, constituie și vor constitui mereu un inepuizabil domeniu de cercetare științifică și de intervenții variate.

În asemenea cazuri, după îndelungate cercetări și studii, tot mai rămân puncte care comportă discuții, limpeziri sau adânciri de interpretare. Atunci se trece dincolo de text (nu în înțelesul de „literatură”, ci de obiect în studiu, fie el de orice natură) și se caută interpretarea sau descifrarea adevărului sau a esențelor în subtext sau în context de viață, cultură și civilizație, de meditație, încercându-se „lecturi” noi și uneori viziuni filozofice.

În cuvintele rostite în cadrul „Rotondei 13” a Muzeului Literaturii Române, pentru evocarea împlinirii a 125 de ani de la intrarea — cum se spune — în neființă a lui Alecu Russo, a legăturii lui cu **Miorița** și discutarea problemelor pe care le ridică această creație în general, s-au văzut puncte de vedere noi sau înnoitoare, privind personalitatea lui Russo, ca om plin de decență, care nu s-a grăbit să publice tot ce scrisese și care a dovedit un dezvoltat **spirit critic** (Paul Cornea). Într-adevăr, Alecu Russo n-a făcut teatru cu persoana lui, dar încă o dată nici ceilalți pașoptiști n-ar putea fi acuzați de „entuziasm” și de acțiuni nechibzuite. De asemenea, s-a văzut încercarea de a explica altfel **Miorița**, ca o viziune general-umană, nu a unui cioban, Russo fiind descoperitorul ei și identificându-se cu eroul ei, ca „nelumit” (Adrian Foch), ceea ce probabil este prea mult, sau o **Mioriță** care nu cultivă moartea, ci viața, dacă este examinată în contextul altor creații românești (O. Papadima), lucru foarte plauzibil. Este binevenită și precizarea argumentată că Russo și-a petrecut copilăria în satul Micăuți, nu la Streșeni (Gr. Filip Lupu) și apoi intervențiile că **Miorița** pune probleme și de natură juridic-etnografică (R. Vulcănescu) sau că firele ei se simt și în literatura cultă (Octav Păun). Varietatea opiniilor ilustrează ceea ce se putea începe.

În continuare, vreau să adaug că **Miorița** ca și baladele **Soarele și luna** sau **Sarpele** (cu eroul înghițit de la picioare la brâu) pornesc din mi-

turi străvechi, regenerate cu suprapuneri epice de mai târziu. În **Miorița** se întrevede mitul vechi al animalelor care vorbesc între ele sau cu omul, peste care s-a suprapus drama ciobanului omorât în singurătatea codrilor, unde tinăr și **nelumit** fiind, i s-a conceput **nunta** înmormintării, ritual curent în obiceiurile românești, de origine veche. Dar în pustietatea codrilor, nefiind nimeni din cei apropiați ai casei sau ai grupului social, s-a imaginat participarea la nuntă a elementelor naturii, de la pământ la cer: „Brazi și păltași / I-am avut nuntași”, „Soarele și luna / Mi-au ținut cununa”. Se urcă superb cu nunta pînă-n cer.

Că lucrurile stau așa o dovedește un motiv (sau topos) identic din colindul **Ciuta** (gen, de obicei, cu vestigii străvechi), în care „năzdrăvana” ciută se comportă ca și oaia din **Miorița** în convorbirea ei cu „frățiorul cerb”, ea având presimțirea unei vânători sângeroase, pe care n-o simt celelalte animale. Convorbirea este aidoma celei din **Miorița**: „O, ciută mioară / Pe bot gălbioară, / A mea surioară, / Au jarba nu-i bună, / Au nu-i apa lină, / Că nici n-ai păscut / Și nici n-ai băut. / — O, cerb tretior, / Al meu frățior, / Ba, jarba e bună / Și apa e lină, / Dar de n-am păscut / Și de n-am băut, / Semn mi s-a făcut” etc., „semnul” mitic din folclor.

Pe un asemenea motiv deci s-a grefat drama morții și a ceremoniei ei, creația devenind o capodoperă cu impulsuri filozofice la Blaga, Noica etc.

Miorița nu are egal în universul folcloric al umanității. În acest moment sînt înfiorat că între noi nu se mai află directorul Muzeului, Al. Oprea, el cel tinăr și „tras ca prin inel”, cu părul ca „pana corbului”, care, în compania unor creatori și scriitori: Ioan Alexandru, Dumitru Bălăeț, N. Dragos, Gh. Pituț, Florin Muscalu din Focsani și alți oameni de artă, a inițiat în toamna lui 1982, o călătorie și manifestare „Pe urmele **Mioriței** la Soveia”, unde balada a fost reînviată.

Artista **Silvia Ponovici** de la Teatrul Național din București a recitat impresionant o variantă maramureșană a **Mioriței**.

prof. univ. dr. I. C. CHIȚIMIA

Alexandru Sihleanu — 150

Intr-un ianuarie aniversar, deși lipsit de farmecul troienelor de zăpadă de altădată, vechiul local al școlii din Sihlăa a devenit spațiul în care a prins contururi noi ființa spirituală a unui ilustru fiu al satului, rămasă în memoria timpului prin aceea unică și irepetabilă metaforă eminesciană: „Liră de argint, Sihleanu”...

La 150 de ani de la nașterea poetului Alexandru Sihleanu (1834-1857), glasurile copiilor de astăzi ai Sihlei, amintirile unuia dintre ultimii descendenți ai familiei poetului, inginer Bani Ghica, versurile tinerilor poeți vrânceni Liviu Ioan Stoiciu, Nicolae Bornaz, Rodica Șoricău, Viorel Munteanu, Constantin Coțea, tonul insiprat cu care actorul Ioan Constantinescu de la Teatrul Popular din Focșani a recitat din „Armonii intime”, precum și studiile profesorilor Vasilica Vrabie și Grigore Leaua au evocat peste timp personalitatea vie a unuia dintre primii creatori de limbă din literatura română.

După mărturiile lui Alexandru Odobescu, prieten apropiat al poetului, omul Alexandru Sihleanu le apărea contemporanilor săi ca „o inteligență deșteaptă, un spirit glumeț și sarcastic, o imaginațiune aprinsă și o producțiune lesnicioasă, care se ascundeau toate sub o aparență de adâncă lenevire, de zburdnică nepăsare, zuarăvite pe față-i oacheșă și palidă, dar fină și plăcută”.

Firea romantică a poetului, înclinația spre visare ne de o parte, însoțite în cealaltă ex-

tremă de un temperament vulcanic și complex, i-au prilejuit lui George Călinescu creionarea unui portret interior care caracterizează și spiritul poeziei sale: „Între lirismul de iatac al lui Alecsandri și nemișcarea lunatică a lui Eminescu, Sihleanu ar fi adus, de trăia mai mult, un temperament sangvin, furtunos, de fiu de boier cult, trăind între salon și sălbăticia de la moșie, biciuit de turburea ereditate pe jumătate aristocratică, pe jumătate cîmpenească”.

Atmosfera poemelor lui Sihleanu este cea din lirica eminesciană; mai mult decât atât, iubirea neînțeleasă se numește Sofia și imaginea acesteia este însoțită de „tainicul Luceafăr”, iar între poezia „La Patria” și „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie” se stabilesc similitudini clare cu privire la măsura versului și la gestica interioară.

Al. Sihleanu reprezintă în rîndul celor amintiți de Mihai Eminescu în „Epigonii” mai mult decât un simplu predecesor; el a constituit pentru poetul nostru național un model aparte, pe care și l-a însușit și continuat.

Peste geniala creație eminesciană, peste geniul însuși al limbii române plutește astăzi umbra inspirată a poetului Alexandru Sihleanu, a cărui sensibilitate vie trăiește încă în noi prin tot ceea ce a reprezentat în timpul său un motiv de meditație pentru contemporanii săi, pentru nemuritorul geniu eminescian.

ianuarie 1984

L. G.

DASCĂLII NOȘTRI

Constantin Vîlcu, Olga Gugulide, Evdochia Ghețu și Mihai Stănescu

În 1983, au trecut în lumea umbrelor patru dintre foștii profesori ai Liceului „Unirea“, patru dintre dascălii de frunte ai învățămîntului românesc: *Constantin VILCU*, *Olga GUGULIDE*, *Evdochia GHEȚU* și *Mihai STĂNESCU*. (Este ordinea cronologică a stingerii lor din viață).

Constantin VILCU (1905—1983) a inițiat zeci de serii de elevi în tainele limbii latine, din trunchiul căreia a răsărit graiul nostru strămoșesc. Nu ațit însușirea mecanică de către discipolii săi a declinărilor și conjugărilor l-a preocupat în primul rînd, cît învățarea temeinică a românei pe baza cunoștințelor latinești. Analiza cu pricepere a textelor din vechii clasici le-a dezvăluit profunzimea de idei și sentimente, armonia unică a frazei, trăsăturile fundamentale ale stilului. Știa să fie blînd, dar și sever, drept în aprecierea elevilor, respectuos. La rîndu-i a fost respectat și îndrăgit.

Foarte mulți ani a fost director al Școlii de Meserii din Focșani și inspector, sarcini pe care le-a îndeplinit cu rigoarea cu care și-a făcut datoria la catedră.

Olga GUGULIDE (1910-1983) și-a închinat viața predării lim-

bii lui Molière. Cine poate să uite eleganța exprimării ei, tactul pedagogic desăvîrșit? Numai așa a putut să-i apropie pe elevi de o limbă, e drept, frumoasă, dar dificilă din toate punctele de vedere. Și dacă dintre foștii săi elevi sînt mulți care-i citesc în original pe cei mai de seamă scriitori francezi, dacă pot să cerceteze cu ușurință sursele bibliografice legate de specialitatea lor, dacă unii i-au urmat exemplul devenind ei înșiși profesori, toate acestea se datorează muncii asidue depuse de dascălița lor.

Ca profesoară de biologie, *Evdochia GHEȚU* (1914—1983) i-a ajutat pe elevi să înțeleagă fenomenele naturii, nașterea și evoluția vieții pe pămînt, deschizînd astfel ferestrele minții spre secretele materiei aflate în continuă mișcare. Drumul de la structura celulei pînă la complexitatea organismului uman era urmărit cu patima tînarului însetat de cunoaștere, cu interesul sporit de căldura vocii ei și de argumentația științifică excelent dozată. Pentru toată viața le-au rămas în memorie schițele colorate, planșele variate, studiile făcute în laborator sau în afara lui, colecțiile de animale și plante expuse în vitrine, excursiile organizate în diferite colțuri ale țării, vizite-

IN MEMORIAM

le făcute la muzeele de științele naturii din Capitală și din alte orașe ale patriei, lecțiile de educație cetățenească desfășurate în orele de dirigenție.

Cînd se va scrie o monografie a școlii, trebuie să se sublinieze și acolo că aceasta a fost a doua casă a profesorului *Mihai STĂNESCU* (1912—1983). Timp de 17 ani cît a fost director adjunct al liceului n-a știut ce-i odihna. Venea primul și pleca ultimul. Reușise să-i cu-

noască pe toți elevii (într-o vreme erau peste 2500) de la clasa I pînă la a XII-a. Se implica responsabil în toate acțiunile desfășurate aici : organiza, participa, mobiliza. Nu urmărea decît un singur lucru : școala să ajungă fruntașă în toate direcțiile !

Cu același entuziasm își preda lecțiile de istorie. În expunerea sa înflăcărată, spectacolul milenar al lumii căpăta culoare și relief, într-un cuvînt : viață.

„Revista noastră”

ZILE DE VACANȚĂ

ÎN TABĂRA DE LA SINAIA

Organizată de Ministerul Educației și Învățămîntului și de Societatea de Științe Matematice, tabăra de la Sinaia din ianuarie 1984 este a doua manifestare la scară națională la care au participat tinerii matematicieni, după faza republicană a Olimpiadei din 1983.

În fiecare an, aceste tabere reunesc pe cei mai buni elevi din țară. Aici, li se asigură o lărgire a orizontului general de cunoștințe, o mai bună pregătire în vederea reușitei la diverse confruntări. Pentru a se atinge aceste obiective, ei sînt dați în seama unor profesori inimoși și cu o bogată experiență în munca didactică, în cercetarea științifică și în activitatea competițională.

În cele zece zile din ianuarie a.c., s-au ținut cursuri, seminarii, s-au prezentat referate, s-au prezentat tipuri de probleme, descoperiri de ultimă oră în domeniul matematicii, s-au dat probe scrise, una asemănătoare cu cea de la faza finală a Olimpiadei de matematică, iar alta de tip baraj. Deși s-au propus probleme cu un mare grad de dificultate, elevii le-au rezolvat, reprezentanții județului nostru reușind să obțină premii și mențiuni.

Organizatorii s-au străduit să creeze și momente de relaxare : excursii, seri cultural-distractive.

Această tabără a constituit un ultim examen înaintea participării la Olimpiada de matematică, ediția 1984.

prof. Neculai N. CHIFAN,
Marius COSTESCHI, clasa a X-a,
Dan MAZILU, clasa a XII-a,
Liceul „Al. I. Cuza” din Focșani

VRANCEA LITERARĂ

Dr. Marc Câmpeanu

Printre figurile de seamă care au trăit și muncit pe tărâm social-cultural în orașul Focșani se află și medicul Marc Câmpeanu.

Născut în București în martie 1870, urmează liceul la Craiova, apoi Institutul medico-militar din București devenind medic militar, pe la 1890. La scurtă vreme pleacă la Paris, unde se specializează în oftalmologie, dar, în același timp, urmează la Sorbona și Facultatea de Filozofie-Psihologie.

La Paris, Marc Câmpeanu publică lucrarea: „Essai de Psychologie militaire”, apărută la Editura Georges Fanchon et Maloine, 1906, cuprinzând 210 pagini.

Lucrarea a stîrnit un astfel de interes încît a fost repede tradusă în Statele Unite, Japonia, Italia, Germania, Rusia, Serbia și Bulgaria. În România a apărut mai tîrziu și a fost premiată de Academia Română.

Autorul însă nu era la prima lucrare. Încă din 1901 publicase la București „Psihologia mulțimei armate”, dovedind preocupările sale timpurii pentru probleme de psihologie socială. Mai tîrziu, pe parcursul anilor,

a mai publicat la Paris: „La force l'ame collectif dans la guerre”, iar în 1930 „La question antisemite: question économique”.

Personalitate recunoscută în cercurile științifice din capitala Franței, M. Câmpeanu devine membru al Société oftalmologique și al Asociației „L'Alliance Francaise”.

Prin anii 1907—1908, se retrage din armată devenind medic civil. Din acest moment se stabilește în județul Putna (Vrancea) funcționînd la spitalele din Măicănești și Vidră, iar mai tîrziu la Focșani, unde devine medic șef al orașului, soția sa fiind multă vreme directoarea Școlii Profesionale de Fete din Focșani. Marc Câmpeanu moare în Focșani la 10 ian. 1948.

Doctorul Marc Câmpeanu a susținut și o intensă activitate de cercetare și de popularizare în domeniul medicinei. Astfel între anii 1892—1933 a scris numeroase articole în reviste și ziare centrale și locale ca: „Spitalul”, „Progresul medical”, „Presa medicală”, „Igiena Socială” etc. A colaborat și la revista „Căminul” din Focșani, editată de profesori de la Liceul „Unirea”. O traducere a „Eseurilor de psihologie militară”, a apărut și la Focșani în Tipografia „Alex. Codreanu” (1907).

Multilateralitatea doctorului M. Câmpeanu s-a dovedit și prin intervențiile sale în domeniul economic, scriind o serie de articole în materie, dar mai ales în literatură publicînd un număr de trei romane cunoscute după cum urmează:

— „Căpitanul Cordoa”, Editura Librăriei V. Nanu — Focșani, 1930;

— „Casa de întîlnire”, Editura „Principele Mircea”, București, 1934;

— „Prefectul Beride”, Editura „Cultura Poporului”, București, 1938.

M. Câmpeanu a fost și membru al Societății Scriitorilor Români.

A mai publicat la Focșani o lucrare documentară: „28 de ani de serviciu medico-sanitar la orașul Focșani (1907—1935)”.

Alexandru MAVRO-DOINEANU

Epistolar inedit (III)

(Urmare din pag. 1788)

Focșani, 27 Ianuarie 1934

Dragă prietene,

Să mai amintesc despre vremea îndelungată ce s'a scurs de când nici o veste n'a mai fluturat măcar pe o c.p. nici de-aici, nici de-acolo? Ar fi inutil. Și cum am groază de inutil, trec peste orice intenție preliminară.

Uite ce te rog — și cred că nu mă vei refuza: la 13 Febr. scot, deocamdată lunar, împreună cu doi prieteni de aici: Al. Călinescu și Clement Bontea — o revistă de literatură și pamflet intitulată scurt: Treisprezece* (nu ești suprestitios? noi — au) — în genul lui SO4H2.** (A propo de SO4H2: am primit 4 numere — acum 2 zile — din această tinerească și admirabilă revistă; și nu știu prin ce miracol mi-a fost descoperit ascunzîsul. Poate datorită d-tale mi-au aflat adresa. Nu știu. Și (j-am văzut scrisul: stringeri de mină cordiale). — Revenind la Treisprezece: te rog să-mi trimiți proză — orice — cât mai curînd; vrem să ne prezentăm (reprezentăm) din punct de vedere literar. Sunt sigur că n'ai să mă refuzi. Și cred că nu vei avea să te simți jenat de tovarășie.

Alteceva: în cursul lunii Martie îmi scot — la o tipografie locală — în volum, versurile risipite prin diferite reviste. L-am botezat „Cartea cu vibrații“***) Și mai migălesc la un roman.

Doresc să știu cum te mai afli.

Cu toată dragostea,

Pavel Nedelcu

Dă-mi, te rog, câteva adrese din Ismail.

* — „Revistă lunară de literatură și cronică“, apărută la Focșani (1934—1935), în care a colaborat și G. Bacovia.

** — Revistă editată la Turnu-Măgurele (1932—1934).

*** — N-a fost tipărită.

Focșani, 2 Febr. 1934

Iubite Iordan,

Țin să-ți mulțumesc foarte mult pentru amabilitatea de a-mi fi trimis „Cartea drumurilor mele“,*) căreia îi vom da locul ce i se cuvine, — cât și pentru adrese. Așijdere mulțumiri cordiale în legătură cu SO4H2. Pînă acum nu le-am trimis încă nimic. Posibil mine. Fiindcă mă preocupă mereu gîndul ca „Treisprezece“ să se prezinte într-o formă cât mai ireproșabilă. Cred că la început voi fi singur. Greu — firește. Dar voi izbîndi. Vei vedea.

Știu că scoți un volum de schițe la tînăra editură cernăuțeană.**). Comunică-mi, te rog, condițiile în care te editează „Iconar“.

Poate să iau și eu parte la concursul de poezie pe care l-a deschis această colecție cu așita sollicitudine pentru scrisul celor tineri.

La „Concursul de sonet“ al „Vieții literare“***) m'am prezentat și am sonetul nr. 14 — Stih de suflet. Frea puțin mă interesează premiul. Însă sînt curios să aflu la urmă și gustul cettitorilor. Examenul la care sînt supuși e destul de savuros; nu?

Cu toată dragostea, același vechiu

P. Nedelcu

P.S. Aurel Marin, M. Chirnoagă și N. Cantonieru scot la 1 Martie — la L...:

— revista „Frize“****) Voiu avea și eu ceva.

Aștept „Vitrina“...

P.N.

* — Publicată de revista „Treisprezece“ (I, nr. 1, martie 1934, p. 4—6)

** — B. Jordan n-a tipărit la această editură.

*** — Revistă prestigioasă apărută la București în perioada 1926—1938 (cu intreruperi).

**** — „Revistă lunară de literatură și comunicări“, apărută la Brașov, din inițiativa celor 3 poeți, în perioada 1934—1935.

Focșani, 10 Martie 1934

Dragă Iordan,

Îți trimitem — pentru chioșcurile de-acolo — 10 exemplare, cu 4 afișe — sumar. Cred că nu te superi și ne vei servi. Un exemplar este pentru tine. Ei, cum îți pare ire sprezece? Ai grije să ne trimiți — pentru Nr. 2 din vreme un eseu*) — în genul celor publicate la SO4H2. Îți mulțumesc că ai dat adresa-mi pentru „Bloc“.**)

Salutări cordiale,

P. Nedelcu

* — În acest număr al revistei, B. Jordan publică Plînsul viorilor mute.

** — Revistă scoasă în 1934 la Piatra-Neamț.

Focșani, 24 Mai 1934

Iubite prietene,

Pe ape de lumină mi-a năvălit, torentele, bucuria albă în suflet, când gazetele mi-au adus vestea că, în sfîrșit — recunoaștere justă a talentului dragului meu Iordan — un premiu și-a încununat romanul în mss. Delta*) — roman pe care eu îl așteptam. Stringere de mină, călduroasă, deci, dela mine. (Am scris, de altfel, despre tine și în nr. pe Mai al lui 13 pe care îl primești a doua zi după această c.p.). Cred că nu te vei supăra că și-am luat, pentru nr. 3 „Lupta în anonimat“, din SO4H2. N'am vrut să lipsești tocmai tu acum. (Ai să vezi). Alteceva: te rog foarte mult să-mi trimiți neîntîrziat un frag. din Delta pentru 13 pe Iunie,**) care va apare la timp. Nu ca asta

(Continuare în pag. 1796)

VRANCEA LITERARĂ

Epistolar inedit

(Urmare din pag. 1795)

pe Mai). Răspunde-mi dacă ai putea veni la toamnă la Focșani, cind 13 organizează prima șezătoare literară, și cind pentru conferință îl vom aduce fie pe N. Crainic, fie pe Arghezi.

Cu dragoste,

Pavel Nedelcu

* — Pentru Pământul ispitelor (Delta), B. Jordan a primit premiul pentru cel mai bun roman al anului.

** — În acest număr, B. Jordan a publicat Cuplaj monografic, din ciclul Poveștile lui Tiriplic.

24/7/934, Focșani

Dragă Iordan,

Profitând de prilejul că prietenul Em. Bogdan — un tânăr de talent și suflet entuziast — a venit într'un scurt concediu pe acasă (e focșănean) — îți trimit nr. pe Iulie, apărut cu aceeași consecvență întârziere (of ! tipografii de-aici), prin el. Bogdan e slujbaş, în Ismail, pare-mi-se, secția financiară.

Iordan prietene, ce mai faci, ce mai scrii, ce mai gîndești ? Eu — și cu mine și Al. Călinescu și George Car — ne topim de căldură. Și cam lenevim, sufletește.

Altăceva : „13” pe August pleacă în munți (adică ia vacanța) ; pe Sept. îl scoatem în nr. dublu (32 pag.). Și uite ce te rog — și cred că nu mă vei refuza : trimite-mi neîntirziat un frag, de roman sau o nuvelă. Apoi — trimite-mi și clișeuul tău, fiindcă vrem să băgăm în „13” pe Sept. chipurile colaboratorilor noștri dragi — pentru că toți ne sînt dragi. Mărimea clișeuului : 4/3 cm. Și „Vremea”^{***} lucrează foarte ieftin : 35 lei un clișeu de dimensiunile arătate. Așa, dragă Iordan.

În nerăbdătoare așteptare,

Cu toată dragostea,

Pavel Nedelcu

* — Revistă „politică — social-culturală”, apărută la București, în perioada 1928—1938.

Focșani, 11 August 934

Dragă prietene,

Vești despre tine nu am altele decît cele date, printr'o c.p., de Em. Bogdan. Zilele multe și-au spart oglinzile de trunchiul vremii — și dela tine nimic. (Las' că nici eu nu m'am comportat altfel !).

Numărul pe Sept. al lui 13 — după cum știi — apare în 32 pg. — și închis în coșerți. Deci, te rog foarte mult, trimite-mi neîntirziat o nuvelă sau frag. de roman, cam pentru 3 pg. de revistă. (Pe la 20 c. dau materia la tipar).

Bogdan mi-a scris că lucrezi la un nou roman, „Satele”^{***} și că intenționezi să scoți în toamnă o nouă revistă literară. Eu îți urez toată reușita.

Roagă-l pe Cavarnali^{***} — sunt informat că și el e tot la Ismail — să-mi trimită ceva versuri.

În Sept., în sfîrșit, izbutese să fac s'apară în vitrinile librărilor „Cartea cu vibrări”^{***}

Cu veche dragoste, același

P. Nedelcu
Str. Crîngu 2

* — Tipărit în 1938.

** — Vladimir Cavarnali (1910—1966), poet.

*** — Nu l-a mai tipărit.

Focșani, 23 Oct. 1934

Dragă prietene,

Trebînd ca la începutul săptămîinii viitoare să dau la tipar nr. 9 din „13” — (doresc să fie la 13 N-brie pe piață) — te rog foarte mult să-mi trimiți ceva — (vom fi 13 cari vom semna și nu vreau ca tocmai tu să lipsești dela regalul literar pe care-l pregătesc). Și te mai rog să nu mă oprești departe de „Pământul ispitelor”, cum acces în „Vitrina cu păpuși de porțelan” nu mi-ai îngăduit.

În N-brie îmi apare — după cum am anunțat — vol. de versuri pentru copii „Leagănul de flori” (nu poți să-mi sugerezi alt titlu ?). Scrie-mi dacă poți — și cite exemplare — să ți-l trimit, pentru plasare în școlile de-acolo. (Tipărirea a 1000 ex. mă costă o groază de bani.). Și ca prieten și suflet bun, cred că nu mă vei refuza.

Mi-a scris Matei Alexandrescu ** să-i dau versuri pentru „Antologie” ; m'am executat.

Dragă Iordan, nu mă uita și dă-mi vești despre ce mai gîndești și ce mai intenționezi.

Cind apare revista „Delta”^{****} Fulga^{***} ce mai face ? (Cred că știi că-i profesor acolo la „Seminar” ?). Eu — din toate punctele de vedere — o duc prost. Toți, încă n'am disperat.

Cu toată dragostea te îmbrățișează,

P. Nedelcu

* — Tipărit sub titlul Pentru sufletul copiilor. Poezii. Focșani, (1934), 61 p. (Colecția revistei „13”).

** — Poet (n. 1906).

*** — N-a mai apărut.

**** — Apostol Fulga, pseudonimul lui Constantin Apostol, prozator (n. 1904).

FEȚELE POLONIEI (I)

Cînd august '83 se afla în prima sa jumătate, un grup de tineri entuziaști de la liceele Economic și „Al. I. Cuza” au făcut o călătorie în R.P. Polonă pentru a cunoaște frumusețile, oamenii și obiceiurile acestei țări.

Itinerarul a cuprins orașe de primă mărime și a acoperit o zonă destul de întinsă: Cracovia — Wrocław — Varșovia.

După o călătorie plăcută am ajuns în Cracovia — capitala medievală a Poloniei — tezaur de monumente vechi și opere de artă.

Concepția arhitecturală a orașului are ca notă dominantă goticul. Reprezentativă pentru acest stil este catedrala Mariacki.

Atenția ne-a fost atrasă de sunetul trist al trompetei din turnul catedralei amintind de legenda morții străjerului ucis de o săgeată pe cînd vestea invazia tătară. Vizitarea catedralei a devenit un spectacol datorită inestimabilelor valori pe care le adăposteste.

Pătrunși de geniul creator al lui Wit Stwosz, ne îndreptăm pașii, răscolind frunzele unei toamne timpurii, spre vechea Universitate Jagellonă al cărei edificiu ne impresionează prin sobrietate și simetrie. Unul dintre cele mai vechi din Europa, acest superb ansamblu atrage atenția prin jocul îndrăzneț al arcadelor.

Cea mai veche stradă a Cracoviei, desprinsă parcă dintr-o gravură romană, ne conduce în fața unui castel al vremurilor apuse. Orașul trăiește sub semnul Wawel-ului, vechiul natal regal ce ne întoarce în plină lume renascentistă. O abundență de sculpturi, tapiserii și picturi vechi, morminte regale gravate în aur și argint, toate importante ca relieve istorice, dar și ca perfecțiune decorativă. După vizitarea castelului ești într-adevăr emoționat de cultul acestui popor pentru istorie, legendă și obiceiuri. Alături de vechea cetate, își profilează personalitatea noile ansambluri arhitectonice.

Cine părăsește Cracovia trebuie să treacă prin piața Sukiennice al cărei mozaic este invadat de porumbei, a idoma pietei venețiene, o Veneție a unei Vistule melancolice, care poartă în ea „edificiul imens al amintirii”.

Ar fi irațional ca vizitarea Cracoviei să nu includă și Oswieciem, localitate a cărei tristă faimă a făcut ocolul pămîntului. Aici va rămîne impregnată pentru totdeauna amprenta furiei nebune a războiului, întrucît la Auschwitz—Birkenau se profilează pe cenușul întunecat al cerului coșurile innegrite ale crematoriilor, miile de barăci sau silueta sinistră a spinzurătorii, adică tot ceea ce formează lagărul nazist de concentrare, devenit astăzi muzeu. Ai senzația că aici totul înseamnă durere, în aer parcă plutește miros de carne arsă și dorești din tot sufletul ca istoria să nu se mai repete. Inscripția „Arbeit macht Frei” („Munca te eliberează”) ne-a adus în memorie milioanele de sacrificiați pe altarul războiului. Deslușeam vie imaginea milioanele de anonimi, ce păseau într-un singur sens, uitîndu-și numele pentru a deveni numere.

Primeam întinderea nesfîrșită a lagărului și în aer domnea pacea.

Primul contact cu Wrocław-ul este minor. Autoșarul ne conduce din gară direct la hotelul pierdut undeva între siluetele elegante ale nollor construcții. Abia după-amiază am făcut cunoștință cu vechea piață comercială, cu bulevardele luminate feeric, cu pasajele sale subterane, cu circulație densă.

Însă Wrocław-ul nu presupune doar existența noului. Parfumul vechilor clădiri e omniprezent. Deși distruse în bună parte în timpul războiului, cu eforturi deosebite, acestea au fost restabilite.

Universul mirajelor wroclawiene ni s-a dezvăluit treptat, începînd cu atmosfera de mister a Primăriei orașului. Construită de-a lungul mai multor secole, fiecare aripă a clădirii conservă un stil anume, fiind în totalitatea ei o sinteză de istorie a arhitecturii. În interior am admirat simfonia formelor reci ale marmorei care înveșmîntă sala cavalerilor sau coloritul apelor create de bătaia molcomă a soarelui în oglinda colecțiilor de monezi.

prof. Marga PARFENE
și elevele Alma BUTNARU, Felicia
RADNEF, Dana GHEORGHIU

LIMBĂ ȘI STIL

UN SHOW... LINGVISTIC!

de conf. univ. dr. Gh. POALELUNGI

Ca și onomatopeele, uneori, neologismele de ultimă oră — ca să zic așa — ne lasă impresia de „generație spontană”; ele par a fi veșnic în „echilibru instabil”. Este un fenomen pe care gramaticienii îl constată, îl confirmă ori, dimpotrivă, îl neagă (dacă nu-l confirmă tacit, fie și ignorându-l), cu toată repetabilitatea lui. De fapt, neologismele recente sînt în stadiu de **naturalitate**, adică fac anticameră la **naturalizare**, sînt în starea de supunere. Și, ca orice împrumut, ele pun probleme și de ortografie.

În legătură cu acestea, sînt întrebat de cineva dacă este posibil să se statueze o ortografie actuală care să fie independentă de istoria limbii, de etimologie, de împrumuturi. Nicidecum. Avem o limbă unitară datorită unui proces istoric. Istoria scrisului românesc este strîns legată de istoria limbii române, a poporului român, de unitatea sa. Este necesar să recunoaștem că, în procesele culturale, cele trei fenomene (istoria limbii, etimologia, împrumutul) sînt strîns împletite. Iată de ce, oricine ar vrea să întocmească, azi, o listă de norme ortografice și ortoepice, ar trebui să ia laolaltă grafiile care au apărut și apar, rînd pe rînd, dependente de unul din cele trei puncte de vedere diferite, ilustrînd dinamica limbii române (nu numai actuale). Desigur, nu putem accepta toate schimbările, ci numai pe cele generalizate. De exemplu, forme ca **ușă, fașă, coajă, de, pe** reflectă pronunțarea veche, din cele mai multe dialecte, și normele academice le-au recomandat pe acestea, nu pe cele mîntenesti: **ușe, fașe, coaje, dă, pă**. Alte fenomene din istoria limbii și a scrisului românesc precum: **sunt, suntem, sunteți** au fost preconizate, în scrisul românesc (nu în pronunție; de fapt se scria, după rostire, **sunt, cu u**, adică **!**), de Școala Ardeleană, ampușe (scrisului, cu **u**, fără semnul diacritic, apropiindu-l de latină) de latinistii secolului trecut și preluate de mulți cărturari ai epocii sau de după aceea, chiar pînă la reforma ortografică din 1953. Cît privește rostirea, cei mai mulți au pronunțat (și pronunță) formele cu **i**: **sint, sîntem, sînteți**, așa cum le atestă istoria limbii române, vorbirea populară, din cele mai vechi timpuri. De aceea, în acord cu pronunțarea, s-a statuat să se scrie corect formele cu **i**. Ne surprinde faptul că anumite publicații manifestă, constant, recrudescența formelor cu **u** (considerate etimologice, pe baza latinescului **sunt** sau a pronunțării unora!). Așa se întimplă și cu formele adjectivului pronominal **avarabil** atare, care trebuie scris așa, nu ca în textele mai vechi, cu forme deosebite după număr (**atara-atari**).

Există însă și alt soi de curiozități: împrumuturile. Firește, noțiunea de normă ortografică (și ortoepică) a căpătat o nuanță, intrucitva, restrictivă. După 30 de ani de la reforma ortografică, mentalitatea etimologică pare azi, ușor anacronică, oarecum desuetă, dăcă nu un moft. Convențiile controversabile ale unor edituri în scrierea numelor proprii cu minuscule (litere mici) sau în utilizarea formelor etimologice (de exemplu: **filosofie**, în loc de **filozofie**, **humor** pentru **umor** etc.) ar trebui să dea de gîndit. Un poet contemporan și-a intitulat volumul **Poesii nouă**, ca în veacul trecut, în loc de **Poezii noi** (**nouă** are pluralul feminin **noi**; ce s-ar înțelege dacă am inversa ordinea: **Nouă poesii...** Sic!).

Acest duh al istoriei limbii ne arată că sînt corecte formele așa-zisă, **înșală, șade- să șadă, înșează, înșeală, șadă- să șadă, să șează, cum mai pronunță mîntenii și cum, din păcate, mai scriu unii**.

Cîndva, turcismele erau lăsate de izbeliște, de dragul altui lexic. Neologismele barbare stăteau la un loc cu arhaismele cuminți. Cîndva, bîntuiau frantuzismele: **azi, anglicismele**. E ceva **shocking** (pronunțat **șoching**), nu? (am în vedere pronunția din DOOM — **Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic...**, nu din DN3 — **Dicționar de neologisme**, ed. a III-a care recomandă pronunțarea **șochin**); adică ceva „șocant”. Să nu se creadă că sîntem împotriva inovațiilor lingvistice. Nimeni n-ar putea. Problema e dacă acestea respectă normele exprimării literare, ale limbajului cult. Doar lingviștii mai sesizează că împrumuturi țigănești ca **mandea, bengă** sînt invariabile în română, dar, cînd auzim forme stîlcite ca **ciungă, bișniță** (de la **chewing-gumm** și **business**), **gag, gagă** (trunchieri de la țigănișmele **gagic-gagică**), nu putem să nu condamnăm un fel de „corupție” în vorbirea actuală. Primul pas în asimilarea anglicismelor, în zilele noastre, este tolerat, **Blugii ne-au venit de peste Atlantic și s-a impus această formă**, în loc de **blue-jeans**, spreî este forma admisă alături de **spray** (din DOOM), și nu **sprei, sprai, sprai**, cum se mai aude sau se mai scrie; **ciungam**, nu **ciungă** (**ciung !**), avînd în vedere pronunțarea englezescă, alături de **gumă** (de mestecat), pe **scotch** îl rostim **scoci** (uneori, se și scrie așa, deși DOOM cere grafiia originală), **spicher** e deja românizat, după pro-

LIMBĂ ȘI STIL

nunție (după **speaker**), dar **speech** e recomandat așa, deși circulă forma **spici**, așa cum se citește influențată de franceză, a „prins” forma **șalanger**, pentru eng. **challenger** „concurrent (echipă) cu care un campion (echipă) își dispută locul întâi în cadrul unei noi ediții a întrecerii”; tot astfel: **golgheter**, nu **golgeter**; **scheci**, **cnocaut**, **lider**, **suspans** au fost adaptate în românește, în acord cu structura limbii noastre. Și, mai cu seamă, admitem dubletul **sandviș/sandvici**, după cum preferăm pe **clown**, nu pe **claun**, **rugbi**, nu **rugby** etc. Altele își păstrează aspectul grafic deși pronunțarea diferă: **camping** — pronunțat **chemping**, **pick-up** e rostît **picap** (uneori, scris așa, împotriva normelor actuale!), **fairplay** — pron. **ferplei**, **shop** — pron. **șop** (cu pluralul **shopuri**, nu **shop-uri**), **mass-media**, (dar **stres**, nu **stress** sau **ștres**), pe cel din titlul nostru, **show**, îl pronunțăm **șou**, cu pluralul **show-uri**, adică „spectacol de varietăți muzică ușoară, susținut de un singur actor/cântăreț sau de o formație”, **happy-end** (pron. **hepi-end**), **hobby**, pron. **hobi**, cu pluralul **hobbyuri** = „pasiune, preocupare în afara profesiei, căreia i se dedică timpul liber, ca diletant”, **kitsch** — pron. **chici** (germanism, cu sensul „creație de nivel scăzut, arta de prost gust”); de la Caragiale, elevii sînt obișnuiți cu **high-life**, pron. **hailaif**, cu sensul „societate înaltă/mondenă, lume bună, aristocrație”, dar și „cu chef, vesel, poftă de viață”, adaptat și cu forma **hailaif**, ca subst. neutru, ironizat de unii ca feminin: **hailaifă** (!), cu **five-o'clock**, pron. **fai-vo-cloc** = „cealul de ora cinci” etc.

Să înțelegem, de aici, că unele așa ar trebui scrise? Deocamdată, da. Rostirea e însă importantă. Pe unele trebuie să le pronunțăm și să le scriem ca în engleză (**sejur**, din franceză, nu mai pune probleme), deși unele sînt pe cale de a se româniliza. Așa e cazul cu unii termeni din sport: **team** (pron. **țim**, dar îl înțîlnim articulat: **team-ului**), **soccer** (pron. **sokă** = fotbal, cu excepția portarului, ceilalți jucători nu au voie să folosească brațele sau minile), **draw**, pron. **drau** = meci egal, sau din alte stiluri ale limbii: **week-end**, pron. **uichend**, **western**, pron. **uestern**, **whisky**, pron. **uischi**, **sparring-partner**, pron. **șparinpartner** etc. Dar **penalti**, **derbi**, cu forme **penaltiul-penaltiurile**, **derbi-derbiurile**, ar trebui să fie scrise numai așa.

Unele au la bază marca unei fabrici (de ex. **adidași**, scris într-o formă „românilizată”), pentru altele, se recomandă ortografia fonetică încetăținită, de ex.: **golgheter** (nu **golgeter**). În toate, se vede, e multiplă aparentă dominată de o vesnică mișcare. Pentru limbă e, cum ar spune poezii, o fericire dificilă.

Nu-i mai puțin adevărat că unele sînt invariabile: **cow-boy**, **flash**, dar ne întîmpină și grafiile precum: **cow-boy-ii**, **flash-uri**, forme admise (față de variantele de pronunție: **flaș/fles**). După cum se vede, mai există forme greșite, generate de dificultăți de adaptare, de asimilare la sistemul limbii române a unor cuvinte străine complicate. Situația aceasta nu e numai cu anglicismele. De exemplu, suntele franceze **ö** și **ü** (mai înainte și cele turcești) au fost asimilate: -eur din franceză a devenit **or**, iar **u** (**ü**) s-a transformat în **u** sau **i** (de ex.: **coiffeur** = **coafor**, **coiffure** = **coafură**). Ce ne facem însă cu cronicile sportive, semnate de scriitori, unde abundă **dribleur** pentru **dribler**, dar acceptăm pe **gafeur** pentru că se pronunță **gaför**?

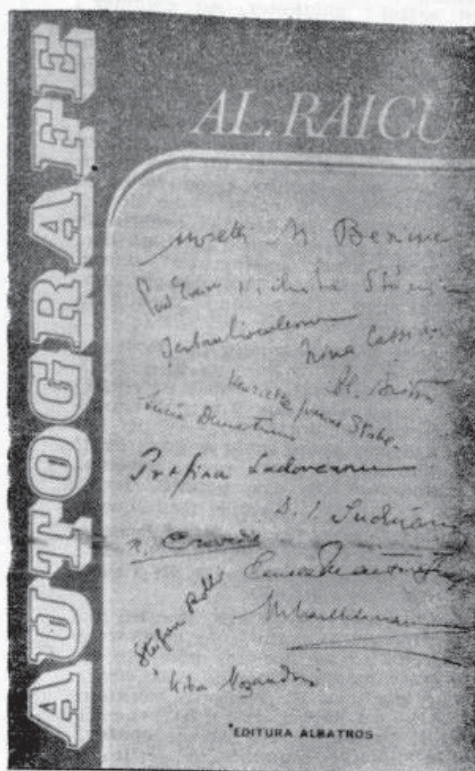
Dar, în româna actuală, mai înregistrăm și o tendință mult mai puternică de trunchiere a cuvintelor. De obicei, se suprimă partea finală a cuvîntului. Să nu uităm că unele din ele sînt familiare, altele pretențioase, argotice periferice, suburbane, triviale. Unele sînt împrumutate (**cinema**, **taxi**, **buz**, **po**, **zoo**, **prof.**), altele s-au format în românești: **circă**, **expo** sau **prim**, **vice** (acestea precedate de **tovarășul-tovarășă**); unele apar în vorbirea familiară și populară: **grep**, **pepsi**, **kil**, **balon** etc., altele pot fi înțîlnite și în vorbirea cultivată: **foto**, **meteo**, **retro**, **stereo**, **micro**, **tele**, **porno** etc. În argoul școlăresc, circulă: **mate** (matematică), **bac** (baccalaureatul), **filo** (filologie) etc. Dar unele urîțesc limba, fac ca artifizul și grotescul să înălătore finețea limbajului (de ex.: **profu**-**profa**, pentru **profesorul-profesoara**, **dirigul-diriga**, pentru **diriginta-dirigintă**, **tovul-tova**, pentru **tovarășul-tovarășă** etc.). Rezonanța acestor forme hibride, stîlcite — aparent, simple jocuri „lingvistice” — ne apare ostentativă, formele sînt vecine cu incultura, uneori pueril-atroce. Un fapt dezolant, față de care profesorii n-ar trebui să suridă și nici să închidă ochii.

După cum se vede, **show-ul** meu n-a fost decît un pretext, și nu numai pentru anglicisme. Am avut în vedere frecvența anumitor forme, pentru care nu putem rămîne străini sau indiferenți. Din acest joc de forme bune și rele, limba își alimmentează rostirea și scrisul corect. Terminologia trebuie să fie nuanțată și labilă, fără a răsturna sensurile și formele limbii literare. De aceea ne surprinde faptul că un instrument de bază, accesibil și portabil, cum este **Indreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație**, apărut de curînd în a IV-a ediție, a omis tocmai termenii care au o frecvență atât de mare în vorbirea și în scriul limbii române actuale! Ne-ar trebui un **hobby-dicționar** de cuvinte recente, pe lângă cel existent, semnat de Fl. Dimitrescu, care să apară anual.

Atunci să vezi... **show-uri** și **showmani**-lingviști!... Să sperăm într-un **happy-end**!...

NOTE DE LECTURĂ

Al. Raicu : „AUTOGRAFE“

Apărută în 1983, la Editura „Albatros”, noua carte a lui Al. Raicu (vechi și statornic prieten al „Revistei noastre”) reunește valoroase file de istorie literară, în care numeroase personalități ale vieții spirituale românești își spun gândurile pe volumele dăruite prietenilor și în care unii dintre ei se confesează în legătură cu începuturile lor creatoare. Așa procedează Mihai Beniuc, Nichifa Stănescu, Paul Everac, Henriette Yvonne Stahl, Nina Cassian ș.a.

Iată o dedicație primită de Mihai Beniuc de la Ion Barbu pe un exemplar din „Joc secund” : „Salutul meu frătesc mîndrului poet revoluționar — lui Mihai Beniuc — căruia îi urez să împlinească o întreprindere altă dată așa de dragă mie: libertatea cuvîntului românesc, de la al său Ion Barbu”. Pe cel de-al doilea volum din „Balada comunis-

tului fără nume”, regretatul poet Nicolae Tăutu îi scria : „Maestrului Beniuc, cu statornică admirație, din toată inima și cu tot devotamentul, Nicolae Tăutu”.

Lucia Demetrius notează : „Am iubit poezia totdeauna cu patimă și cu recunoștință, pentru zborul ei înalt de rachetă cosmică și am mulțumit totdeauna în gînd poezilor că există”. Emil Botta îi adresează următoarele gînduri pe o pagină din culegerea de versuri „Pe-o gură de rai” : „Luciei, (...) nobilei făpturi de la care, fără să știu poate, am învățat să iubesc frumusețea, cu cea mai profundă și mai respectuoasă admirație, pentru tulburătoarea sa operă, fiicei care poartă cu atîta strălucire flacăra ilustrului său părinte — acest fals-tratat al disperărilor mele, Emil Botta”.

Dintre autografele lui Nichita Stănescu reproducem, pe cel dat lui Gh. Tomozei pe volumul „Cele mai frumoase poezii” : „Lui Tom, vestitorul de seară, înaripatul la tîmple și la glezne — acest pat latin menit să-i odihnească o oră fuga filfîitoare către Olimpul lui înorat, Nichita 1970”.

Și-acum două dintre prețioasele autografe primite de marele bibliofil care este acad. Șerban Cioculescu : „Lui Șerban Cioculescu ca să stea de vorbă și cu mine... printre picături, Minulescu” (pe volumul „De vorbă cu mine însumi”); pe un exemplar din „Gazeta matematică și fizică”, seria A, Ion Barbu scria : „Lui Șerban Cioculescu, bucuros că prin fondul matematic scap asprimilor criticii lui. Dan Barbilian, 30 iulie, 1955”.

Farmecul cărții lui Al. Raicu este sporit de relatarea împrejurărilor în care i-a cunoscut pe scriitorii prezentați, precum și de convorbirile purtate cu ei. La acestea se adaugă un set de ilustrații realizate în frumoase condiții grafice.

Liliana-Gabriela COMAN,
clasa a XI-a A

NOTE DE LECTURĂ

„Mahabharata“

Din nou fostul elev al Liceului „Unirea”, poetul Ion Larian Postolache, în colaborare cu Charlotte Filitti, a scos la Editura „Ion Creangă”, în 1983, o nouă versiune a „Mahabharetei — Legenda regelui Nala și a preafrumoasei Damayanti”, mai exact o repovestire a celui dintâi roman de dragoste al lumii.

Acțiunea se petrece „Demult, tare demult, cu mii de ani în urmă, de parte, într-un ținut de pe meleagurile îndepărtatei Indii...” Aceste cuvinte ne introduc în lumea basmului, în care evoluează Nala și soția sa, Damayanti. Povestea vieții lor este relatată nefericiților Yudhishthira și Draupadi de către sihastrul Brihadsva, legați și ei prin nepieritorul și sublimul sentiment al iubirii. Primii doi, atât de fericiți și binecuvințați de zei, cunosc despărțirea datorită patimei jocului de cărți a lui Nala, precum și bucuria regăsirii ființei iubite.

Impresionant este modul în care autorii împletesc, într-o armonie deplină, liricul cu epicul :

„Soțul meu, pe care îl caut și pe care îl iubesc cu o dragoste statornică, așa cum mă iubește, și el, s-a rătăcit de mine într-o pădure și nu pot să-l mai aflu...”

Sau :

„Cea pe care-o plîng
 Avu pe vremuri parte de-un năting,
 Un biet nebun, o, zei, i-a fost bărbat ;
 El n-a știut nicicînd cuvîntul dat,
 Și nici făgăduiala să și-o țină.
 Și pe femeia asta, fără vină,
 A părăsit-o-n junglă, în pădure.
 De-atunci, el, neputînd să mai îndure
 Amarele căințe care-l dor,
 Prin lumea-ntreagă, veșnic, călător,
 Aleargă și o caută, o, zei !”

În aceste fragmente, este surprinsă, cu multă gingășie și măiestrie, starea psihologică a personajelor care, cu toată că se aflau în împrejurări și locuri diferite, se gîndeau îngrijorați unul la soarta celuilalt.

La fel ca și despărțirea, momentul regăsirii, după îndelungi suferințe, este redat gradat, culminînd pentru totdeauna cu unirea celor doi :

„Preabinecredincioasa iar soție ;
 Cum soț, de-asemeni și tu vrednic fi-vei ;
 Deci mulțumindu-i soartei, milostivei
 Uniți-vă din nou și cît mai grabnic...”
 după care :
 „Ei, amîndoi, pînă în zori de zi,
 Au stat alături, multe povestindu-și
 Din viață, din pădure ; și fiindu-și
 La fel de dragi, lipsiți de supărări,
 S-au foarte desfătat în desmierdări...”

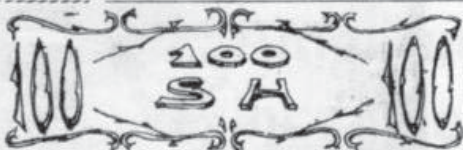
Odată cu regăsirea și cu pedepsirea răului, „...în țara Vidarbhei, în palatele regelui Bhima, începu din nou viața fericită, precum fusese mai înainte... iar ei făceau totul ca să uite tot ce fusese nefericirea și nenoroc în viața lor”.

REVISTA REVISTELOR ȘCOLARE

NR. 24, 25
ANUL XVI

1883-1983

Aspirații

NUMĂR OMAGIAL, DEDICAT CENTENARULUI LICEULUI

REVISTA LICEULUI „SPIRU HARET” TULCEA

La 14 noiembrie 1983, Liceul „Spiru Haret” din Tulcea și-a sărbătorit 100 de ani de existență. Acum un secol, își deschidea porțile Gimnaziul de băieți din localitate, prima școală secundară din Dobrogea.

Cu prilejul acestui jubileu, a apărut numărul dublu, 24-25, al revistei „Aspirații”, publicație a elevilor liceului centenar. Bogatul material adunat în paginile ei ajută la formarea unei imagini complexe asupra trecutului și prezentului acestei școli prestigioase, de pe băncile căreia s-au ridicat personalități marcante ale culturii, literaturii și științei românești, precum: istoricul Oreste Tafrali, filologii Gh. Nedioglu și Mioara Avram, compozitorii Ludovic Paceag și Dumitru Chiriac, scriitorii Traian Coșovei, Emilia Căldăraru ș.a.

Mesajele adresate liceului de către organele locale de partid și de stat, de către foști profesori și foști elevi, evocările acestora din urmă conțin vibrante sentimente și gânduri de aleasă prețuire, închinată în clipa aniversară a acestei cetăți de cultură.

Acest număr jubiliar mai cuprinde: articole referitoare la activitatea cenaclului literar „Aspirații”, numeroase creații semnate de elevii liceului, pagini dedicate științelor exacte etc.

Elevii Liceului „Unirea” și colectivul redacțional al „Revistei noastre” îi felicită din toată inima pe colegii lor de la liceul tulcean și le urează noi succese în activitatea multilaterală pe care o desfășoară!

Așteptăm nr. 26 al revistei lor.

Dan-Marius LUPĂȘCU,
clasa a XII-a B

În ultima lună a anului 1983, a văzut lumina tiparului cel de-al X-lea număr al revistei „Preocupări”, publicație a elevilor Liceului Industrial Nr. 1 din Focșani. Editată în condiții grafice deosebite, revista colegilor noștri se distinge printr-un conținut variat și atractiv: Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 îi sînt dedicate articolul „Dreapta sărbătoare a poporului român”, de Ionel Puțu și poezia „Decembrie”, de Dumitru Pricop; la rubrica „Eminesciana” sînt prezentate marile creații ale anului 1883, „Glossa” și „Oda (în metru antic)”, precum și „Opere”, vol. XIV; romanului sadovenian „Creanga de aur”, de la a cărui apariție s-a împlinit o jumătate de secol, prof. I. Leu îi consacră un amplu și interesant comentariu: izbutite poezii semnează elevii Mihai-Constantin Voicu, Neli-Camelia Hristea, Rodica Bălan și Paula Dediu, membri ai Cenaclului „Floare albastră”; două sonete de Dumitru Pricop („Între stînci” și „Creație”) dau strălucire producției lirice publicate de revistă.

PREOCUPĂRI

REVISTA EDITATĂ DE „REVISTA NOASTRĂ”
SCHIȘTEI DOBROGEI INDUSTRIAL NR. 1 - FOCȘANI

SUMAR

- PREOCUPĂRI - MARIUS LUPĂȘCU
- EMINESCIANA
- OPERE
- CREANȚA
- CREAȚIE

10
1983

Alte rubrici, cum ar fi: „Activitatea U.T.C.“, „Panoul de onoare“, completează tabloul informațional.

Partea a doua a revistei este rezervată științelor exacte și tehnicii. Astfel, la rubrica „Matematică“, sînt grupate problemele date la concursul de admitere la Politehnica din București, o problemă propusă de asist. univ. Marinică Gavrilă, fost profesor al liceului; la rubrica „Fi-

zică“ sînt comunicate soluțiile problemelor propuse la examenul de bacalaureat din iunie 1983; ing. Gabriel Marcu descrie un aparat pentru testarea diodelor și punților semiconductoare. Cu „Fișele de anuar“ (inițiativă laudabilă) se încheie acest număr jubiliar.

Georgeta BĂRBOSU,
clasa a XII-a A

FILATELIE

La început un capriciu feminin, apoi „ceva la modă“, strîngerea de mărci poștale a devenit o pasiune larg răspîndită și o colecționare pe baze științifice. S-a născut, așadar, filatelia, definită drept „colecționare și studiere de mărci poștale“, acțiuni ai căror pasionați ajung la un milion în 1900, iar astăzi la peste o sută de milioane.

Filatelia a pătruns pe plaiurile vrîncene încă din anul 1895, cînd la Focșani a fost tipărit jurnalul filatelic „Ecolul mărcilor“.

În 1945, în județul nostru exista un nucleu filatelic, dar adevărata activitate a colecționarilor de mărci poștale a început în 1958, cînd s-a constituit Cercul filatelic „Unirea“ din Focșani, care, la 1 iulie, același an, s-a afiliat la Asociația Filateliștilor din România.

Cu prilejul împlinirii unui sfert de secol de la fondarea sa, s-a editat „Catalogul plicurilor și obliterations ocazionale“, în condiții grafice excepționale (lector: prof. I. Leu; tehnoredactarea și ilustrația copertei: V. Pănescu). În paginile volumului, sînt prezentate diferite mărci poștale, care evocă figuri marcante din trecutul nostru istoric sau care sur-

prind imagini ce simbolizează bogățiile și frumuseților acestor plaiuri de legendă ale Vrancei; cărți poștale și plicuri comemorative, plachete omagiale, documente privind activitatea cercului. Ultima secțiune este rezervată filateliștilor expozanți.

Mugurel COSTACHI,
clasa a X-a A

A APĂRUT

EDIȚIA A II-A A LUCRĂRII PLANȘE PENTRU STUDIUL LIMBII ROMÂNE LA CLASELE V-VIII

I. FONETICA

Autori: prof. Clara IONESCU, prof. Matei CERKEZ
(planșele 1-8);
prof. Petrache DIMA
(planșele 9-12)

II. NORME ORTOGRAFICE ȘI ORTOEPICE (54 de planșe)

Autor: prof. Petrache DIMA
Editura Didactică și Pedagogică, 1983

MATEMATICĂ

CALCULUL LIMITELOR UNOR SUME
CU AJUTORUL INTEGRALEI DEFINITE (II)

(Urmare din nr. 94-95-96/1983)

$$3^{\circ} S_n = \frac{9n^2}{9n^3+4n} + \frac{9n^2}{9n^3+25n} + \dots + \frac{9n^2}{9n^3+n(3n-1)^2}$$

Scriind suma de mai sus sub forma:

$$\frac{1}{n} \left[\frac{9n^2}{9n^2+2^2} + \frac{9n^2}{9n^2+5^2} + \dots + \frac{9n^2}{9n^2+(3n-1)^2} \right]$$

impărțind cu $9n^2$ în paranteză n' vom avea:

$$\frac{1}{n} \left[\frac{1}{1+\left(\frac{2}{3n}\right)^2} + \frac{1}{1+\left(\frac{5}{3n}\right)^2} + \dots + \frac{1}{1+\left(\frac{3n-1}{3n}\right)^2} \right] =$$

$$= \frac{1}{n} \left[\sum_{i=1}^n \frac{1}{1+\left(\frac{3i-1}{3n}\right)^2} \right]. \text{ Se observă că această}$$

sumă este suma Riemann asociată funcției
 $f: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin $f(x) \stackrel{\text{def}}{=} \frac{1}{1+x^2}$,
 diviziunii Δ_n și punctelor intermediare ξ_i
 definite ca la primul exemplu.

$$\text{Deci } \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\frac{9n^2}{9n^3+4n} + \frac{9n^2}{9n^3+25n} + \dots + \frac{9n^2}{9n^3+n(3n-1)^2} \right] =$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n f(\xi_i) = \int_0^1 \frac{dx}{1+x^2} = \arctg x \Big|_0^1 = \frac{\pi}{4}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{\pi}{4}.$$

$$4^{\circ} S_n = \frac{3}{n} \left[1 + \sqrt{\frac{n}{n+3}} + \sqrt{\frac{n}{n+6}} + \dots + \sqrt{\frac{n}{n+3(n-1)}} \right]$$

Suma de mai sus se poate scrie:

$$3 \cdot \frac{1}{n} \left[1 + \sqrt{\frac{4}{4+3 \cdot \frac{1}{n}}} + \sqrt{\frac{4}{4+3 \cdot \frac{2}{n}}} + \dots + \sqrt{\frac{4}{4+3 \cdot \left(\frac{n-1}{n}\right)}} \right] =$$

$$= 3 \cdot \frac{1}{n} \left[\sum_{i=1}^{n-1} \sqrt{\frac{4}{4+3 \frac{i}{n}}} \right] \text{ Se observă că această sumă}$$

este suma Riemann asociată funcției $f: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin $f(x) \stackrel{\text{def}}{=} \frac{1}{\sqrt{4+3x}}$, diviziunii Δ_n și punctelor intermediare ξ_i definite ca la primul exemplu.

Astfel:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left[3 \cdot \frac{1}{n} \left(1 + \sqrt{\frac{n}{n+3}} + \sqrt{\frac{n}{n+6}} + \dots + \sqrt{\frac{n}{n+3(n-1)}} \right) \right]$$

$$= 3 \lim_{n \rightarrow \infty} \nabla_{\Delta_n} (f, \xi_i) = 3 \int_0^1 \frac{1}{\sqrt{4+3x}} dx = 3 \cdot \frac{2}{3} \int_0^1 (4+3x)^{-\frac{1}{2}} dx =$$

$$= \frac{(4+3x)^{\frac{1}{2}}}{\frac{1}{2}} \Big|_0^1 = 2 \sqrt{4+3x} \Big|_0^1 = 4 - 2 = 2. \quad \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = 2$$

$$5.^\circ \quad S_n = \frac{\pi}{n} \left[\sin \frac{\pi}{n} + \sin \frac{2\pi}{n} + \dots + \sin \frac{(n-1)\pi}{n} \right]$$

Scrinem suma de mai sus astfel:

$$S_n = \pi \cdot \frac{1}{n} \left[\sin \pi \cdot \frac{1}{n} + \sin \pi \cdot \frac{2}{n} + \dots + \sin \pi \left(\frac{n-1}{n} \right) \right] =$$

$$= \pi \cdot \frac{1}{n} \left[\sum_{i=1}^{n-1} \sin \pi \cdot \frac{i}{n} \right] \text{ Se observă că suma obți-}$$

nută este suma Riemann asociată funcției $f: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin $f(x) \stackrel{\text{def}}{=} \sin \pi x$, diviziunii Δ_n și punctelor intermediare ξ_i definite

MATEMATICĂ

(Urmare din pag. 1805)

ca la primul exemplu.

$$\begin{aligned} \text{Deci: } \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\pi \cdot \frac{1}{n} \left(\sin \frac{\pi}{n} + \sin \frac{2\pi}{n} + \dots + \sin \frac{(n-1)\pi}{n} \right) \right] &= \\ = \pi \lim_{n \rightarrow \infty} T_{0n}(f; \xi_i) &= \pi \int_0^1 \sin \pi x dx = -\frac{\pi}{\pi} \cos \pi x \Big|_0^1 \\ = -\cos \pi + \cos 0 &= 1 + 1 = 2 \quad \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = 2. \end{aligned}$$

$$6^\circ S_n = \frac{\pi}{2n} \left[1 + \cos \frac{\pi}{2n} + \cos \frac{2\pi}{2n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\pi}{2n} \right]$$

Pentru a vedea ce funcție trebuie considerată transformăm suma de mai sus astfel:

$$\begin{aligned} \frac{\pi}{2n} \left[1 + \cos \frac{\pi}{2n} + \cos \frac{2\pi}{2n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\pi}{2n} \right] &= \\ = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n} \left[1 + \cos \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n} + \cos \frac{\pi}{2} \cdot \frac{2}{n} + \dots + \cos \frac{\pi}{2} \cdot \frac{n-1}{n} \right] &= \\ = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n} \left[\sum_{i=0}^{n-1} \cos \frac{\pi}{2} \cdot \frac{i}{n} \right]. &\text{ Se observă că această sumă} \end{aligned}$$

este suma Riemann asociată funcției $f: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin $f(x) \stackrel{\text{def}}{=} \cos \frac{\pi}{2} x$, diviziunii S_n și punctelor intermediare ξ_i definite ca la primul exemplu.

$$\begin{aligned} \text{Deci: } \lim_{n \rightarrow \infty} S_n &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\pi}{2n} \left[1 + \cos \frac{\pi}{2n} + \cos \frac{2\pi}{2n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\pi}{2n} \right] \\ &= \frac{\pi}{2} \lim_{n \rightarrow \infty} T_{0n}(f; \xi_i) = \frac{\pi}{2} \int_0^1 \cos \frac{\pi}{2} x dx = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{2}{\pi} \sin \frac{\pi}{2} x \Big|_0^1 = \\ &= \sin \frac{\pi}{2} x \Big|_0^1 = \sin \frac{\pi}{2} - \sin 0 = 1 - 0 = 1. \end{aligned}$$

$$7. S_n = \frac{1}{n} \left[\sqrt{1 + \frac{1}{n^2}} + \sqrt{1 + \frac{2^2}{n^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{(n-1)^2}{n^2}} + \sqrt{1 + \frac{n^2}{n^2}} \right]$$

Scriem suma de mai sus astfel:

$$\frac{1}{n} \left[\sqrt{1 + \left(\frac{1}{n}\right)^2} + \sqrt{1 + \left(\frac{2}{n}\right)^2} + \dots + \sqrt{1 + \left(\frac{n-1}{n}\right)^2} + \sqrt{1 + \left(\frac{n}{n}\right)^2} \right] =$$

$$= \frac{1}{n} \left[\sum_{i=1}^n \sqrt{1 + \left(\frac{i}{n}\right)^2} \right] \text{ Se observă că această sumă}$$

este suma Riemann asociată funcției $y: [0,1] \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin $f(x) \stackrel{\text{def}}{=} \sqrt{1+x^2}$, diviziunii lui n și punctelor intermediare ξ_i definite ca la primul exemplu. Deci!

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \left[\sqrt{1 + \frac{1}{n^2}} + \sqrt{1 + \frac{2^2}{n^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{(n-1)^2}{n^2}} + \sqrt{1 + \frac{n^2}{n^2}} \right]$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} (D_n(f, \xi_i)) = \int_0^1 \sqrt{1+x^2} dx.$$

$$\int_0^1 \sqrt{1+x^2} dx = \int_0^1 \frac{1+x^2}{\sqrt{1+x^2}} dx = \int_0^1 \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} dx + \int_0^1 \frac{x^2}{\sqrt{1+x^2}} dx =$$

$$= \ln(x + \sqrt{1+x^2}) \Big|_0^1 + \int_0^1 x \cdot \frac{x}{\sqrt{1+x^2}} dx = \ln(x + \sqrt{1+x^2}) \Big|_0^1 +$$

$$+ \int_0^1 x \cdot (\sqrt{1+x^2})' dx = \ln(x + \sqrt{1+x^2}) \Big|_0^1 + x \sqrt{1+x^2} \Big|_0^1 -$$

$$- \int_0^1 \sqrt{1+x^2} dx.$$

$$2 \int_0^1 \sqrt{1+x^2} dx = \ln(x + \sqrt{1+x^2}) \Big|_0^1 + x \sqrt{1+x^2} \Big|_0^1$$

$$\therefore \int_0^1 \sqrt{1+x^2} dx = \frac{1}{2} \ln(x + \sqrt{1+x^2}) \Big|_0^1 + \frac{x}{2} \sqrt{1+x^2} \Big|_0^1 =$$

$$= \frac{1}{2} \ln(1 + \sqrt{2}) - \frac{1}{2} \ln 1 + \frac{1}{2} \sqrt{2} - 0 < \frac{1}{2} \ln(1 + \sqrt{2}) + \frac{\sqrt{2}}{2}.$$

FIZICĂ

GENERATOR DE OSCILAȚII
AUTOÎNTREȚINUTE*)

Generatorul de oscilații autoîntreținute este un pendul gravitațional care oscilează forțat sub acțiunea simultană a forței de greutate și a unei forțe electromagnetice cu acțiune periodică.

Funcționarea dispozitivului se bazează pe fenomenul de inducție electromagnetică și pe capacitatea tranzistorului de a îndeplini funcția de comutator electronic.

Generatorul are două părți distincte:

1. Partea mecanică - ce conține pendulul gravitațional propriu-zis și un magnet permanent ceramic, cilindric, ce oscilează cu frecări minime în jurul punctului său de rotație, astfel ca liniile cîmpului creat de magnet să fie perpendiculare pe planul său de oscilație.
2. Partea electronică - ce conține un tranzistor de tip NPN cu $\beta \gg 50$ (2N3055); 2 bobine cuplate inductiv una în baza și alta în emito-

*) Lucrare, distinsă cu mențiune în cadrul fazei republicare a Sesiunii de referate a elevilor, Ploiești, 20 iulie - 1 august 1983.

rul tranzistorului; o diodă punctiformă de tip EFD110; o sursă de c.c. de 22V.

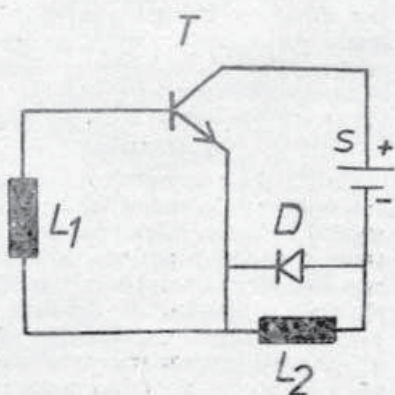

Fig.1

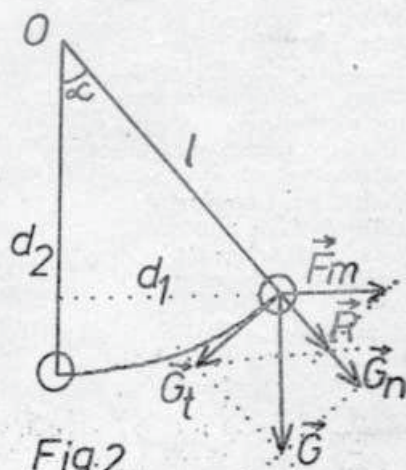

Fig.2

Pendulul gravitațional realizat dintr-un fir rigid diamagnetic, poate oscila liber la 5-6 mm în fața bobinei obținute prin înfășurarea simultană a celor 2 bobine L_1 și L_2 cu câte 7000 spire fiecare, din cupru emailat de ϕ 0,12 mm pe un cilindru de PVC cu ϕ 16 mm și l de 20 mm.

Datorită forței de frecare care „consumă” din energia oscilatorului, oscilațiile sînt amortizate.

Silyiu TACU, clasa a X-a,
prof. îndrumător: Costică PURDEL

TEHNICA

Ergonomia în construcția automobilelor

de ing. Șt. IONEANU
și psiholog T. VOICU

Organizarea ergonomică a postului de comandă este unul din obiectivele importante avute în vedere la proiectarea unui automobil. Constructorii urmăresc crearea unor asemenea condiții, încât conducătorul auto să dea maximum de randament, să nu obosească prematur, să aibă sentimentul securității și al confortului.

Principalele dimensiuni pentru locul de muncă al conducătorului și amplasarea organelor de comandă sînt reglementate de STAS R 10666/1-76. Acesta precizează condițiile minime obligatorii ce trebuie îndeplinite din punct de vedere ergonomic. Determinarea practică a realizării pe automobil a recomandărilor standardului se face cu ajutorul manechinelor bi — și tridimensionale.

Deoarece eforturile aplicate pe comenzi trebuie să se găsească între anumite limite, adaptarea comenzilor la posibilitățile omului este un alt deziderat soluționat în faza de proiectare. Pentru prevenirea instalării oboselii, de exemplu, forța necesară acționării pedalelor nu trebuie să depășească 1/10 din forța picioarelor.

Scaunul se concepe astfel încât să asigure o poziție optimă corpului omenesc și o vizibilitate bună asupra drumului. El trebuie să fie judicios amplasat în raport cu comenzile și alte elemente constructive aferente postului de conducere, să fie reglabil pe orizontală și verticală și să aibă calitate de izolator la vibrații și de susținător al corpului conducătorului.

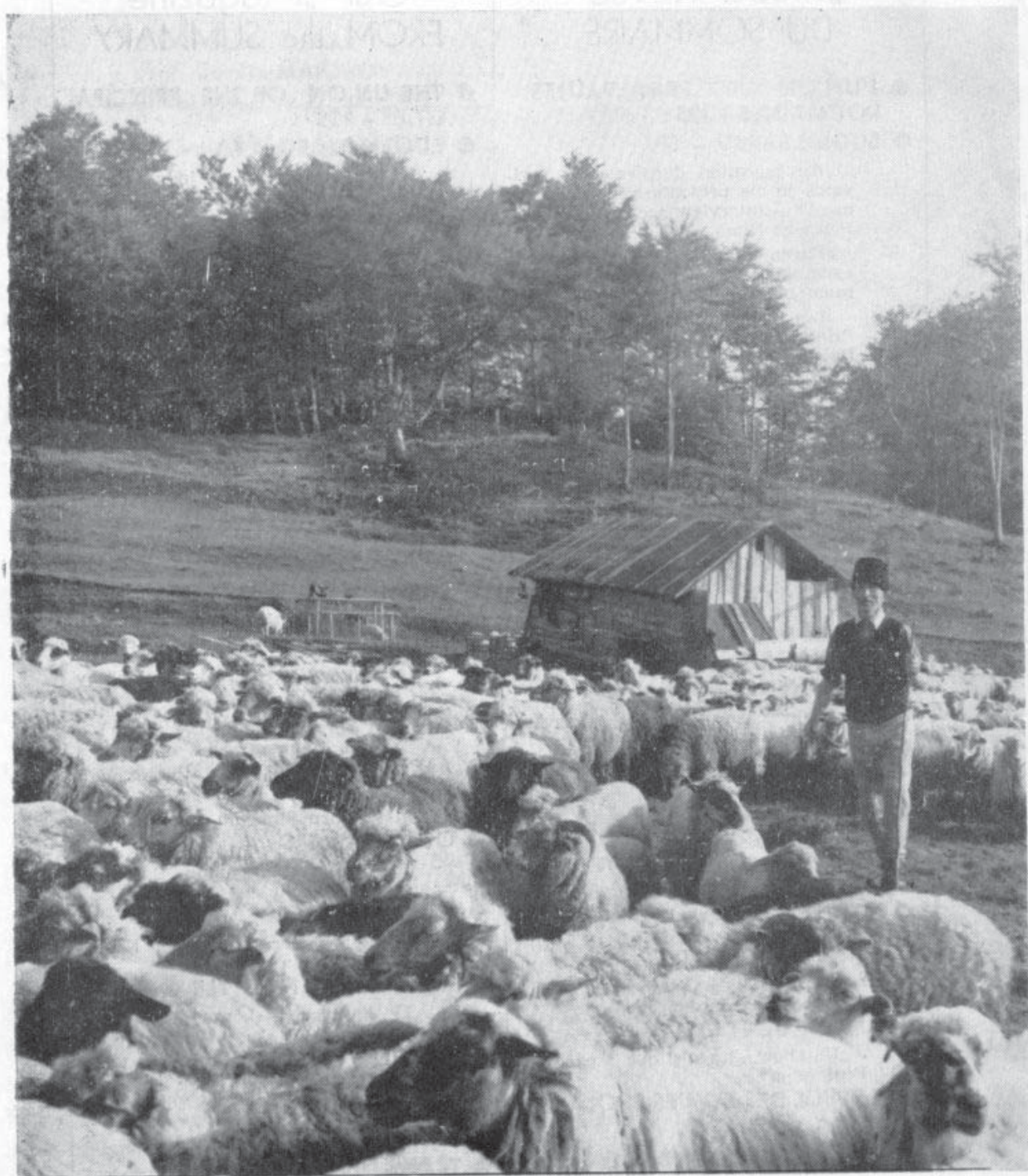
Ergonomia aparatului de măsură și control se referă printre altele la: forma aparatelor, amplasarea lor (să nu fie necesară o deplasare mare a vederii), forma cadranelor, gradarea lor (citirea trebuie să fie corectă și rapidă și să dea informații și forma cerută, fără calcule suplimentare), forma, mărimea, culoarea și poziția acelor indicatoare, înălțimea cifrelor și literelor, lățimea lor etc. În scopul

identificării rapide a unor aparate, se utilizează desene specifice pe cadran, care indică ceea ce aparatul respectiv măsoară. Pentru sublinierea zonelor de toleranță se folosesc culorile.

Ușurința de conducere și confortul asigurat conducătorului auto se realizează avîndu-se în vedere și elemente cum sînt: calitatea suspensiei, nivelul zgomotului interior (zgomotul interior poate o anumită limită provoacă apatie, reducerea atenției, a memoriei și a acuității vizuale, iar după un timp mai îndelungat poate duce la traumatisme auditive, neuropsihice, cardiace și digestive), eficacitatea instalației de încălzire și ventilație, etansarea la gazele de evacuare, praf și apă etc.

Calitățile ergonomice ale unui automobil se apreciază și prin prisma modului în care el răspunde cerințelor securității rutiere. Măsurile luate se referă, printre altele, la: reducerea spațiului de frînare, prin creșterea coeficienților de aderență ai pneurilor; repartizarea judicioasă a cuplului de frînare la roți și evitarea blocării acestora; asigurarea autonomiei comportării direcției; îmbunătățirea vizibilității; asigurarea unei bune dinamicități. Securitatea oferită de automobil mai este asigurată de măsuri ca: echiparea cu sisteme eficiente de reținere a ocupanților, amenajarea interiorului avîndu-se în vedere eventualitatea unui impact, realizarea comenzii direcției astfel încât să se deplaseze spre interiorul habitaculului și să fie absorbantă de energie în timpul șocului etc.

Electronica a fost încorporată de automobil cu urmări benefice. S-au construit automobile ai căror conducători sînt informați prompt, pe cale electronică, de starea tuturor subsansamblurilor, și în special a „inimii” automobilului — motorul. Un plus de siguranță și confort asigură unele modele mai noi, echipate sofisticat cu microprocesoare, care fac ca informațiile curente despre starea mașinii și a drumului să fie anunțate prin voce. Sistemele de control sînt prevăzute cu radare, care fac posibilă menținerea vitezei prestabilite, asigură o distanță constantă față de autovehiculul din față și dau alarmă cînd autovehiculul din spate se apropie sub o anumită limită. O serie de comenzi pot fi date prin voce.

„Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai...”

Directorul liceului :
prof. **Cecilia MAIOROV**

Colectivul redacțional :

PROFESORI : Neculai CHIFAN, Tiberiu DIMA, Vasile DULGHERU, Ștefan IONEANU, Carmen NAGLER, Costică OLARU, Ion ROȘU, Ștefan VĂSIL, Cornelii SAVU, Petre MARINESCU, Livia TURCITU.

ELEVI : Mihai AVRAMESCU, Liviu AXENTE, Georgeta BĂRBOSU, Liliana BĂLAN, Liliana-Gabriela COMAN, Mugurel COSTACHI, Dan GĂUROIU, Cristina GHEAȚĂ, Dan-Marius LUPAȘCU, Stelică IOSUB, Grigore OLTEANU, Neculai POPA, Marian RUBIN, Nicolae-Dorin ROTARU, Smaranda SECARĂ, Elena TĂBĂCARU, Marius-Puiu TOPALĂ.

Fotografii : Costică RĂDUC

Grafică : Vasile PĂNESCU

Coperta I
Eugen **BARBU**

Paginatori : Iordache **MATEI**
Nicolae **PRESCORNIȚOIU**

Linotipist : Petrică **HREANU**

Mașiniști : Vasile **NECULA**
Ion **COJOCEA**

Legători : Elena **MIȘTOIU**
Drăguța **IVAN**
Traian **COMĂNESCU**

Șef de subunitate : Cezar **COJOCARU**

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Liceul „UNIREA” - Focșani
Str. Cezar Bolliac, 15 ; telefoane :
1 29 67 și 1 56 59
Căsuța poștală 110 ; cod 5 300

Tiparul : Întreprinderea poligrafică Bacău
Subunitatea **FOCȘANI**